

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen
tilojen käytön toimenpideohjelma
2025–2030

Sisällys

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden.....	2
tilaselvityksen toimenpideohjelma	2
1. Taustaa.....	2
2. Tilatarveselvitys – tarkennus strategiseen tilaselvitykseen	3
3. Vapaa-aikapalvelut	5
4. Opetuspalvelut	6
5. Koulujen tilaskenaariot	8
5.1. Skenaario A - FCG-mallin sovellus.....	9
5.2. Skenaario B – Tuusulan kanssa tehty yläkoulusopimus puretaan.....	9
5.3. Skenaario C – Myllymäen koulua ei rakenneta.....	10
6. Mäntsälän kunnan investoinnit ja talous	12
7. Toimenpideohjelman johtopäätökset	14
7.1. Vapaa-aikapalveluiden tilat.....	14
7.2. Opetuspalveluiden tilat	15
8. Ehdotettu investointien aikataulu	15

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden tilaselvityksen toimenpideohjelma

1. Taustaa

Mäntsälän kunnan sivistys- ja hyvinvointipalveluiden käyttämien kiinteistöjen kokonaistarkastelua on tehty vuosien 2023 ja 2024 aikana. Vuonna 2023 tilattiin Finnish Consulting Groupilta (FCG) strateginen tilaselvitys. Tätä selvitystä tarkennettiin Mäntsälän kunnan omalla jatkoselvityksellä. Jatkotyökentelyä ohjasi kunnanhallituksen nimittämä ohjausryhmä. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi kunnanhallituksen puheenjohtaja Tapio Havula. Ryhmään kuuluivat myös kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen, sivistyslautakunnan puheenjohtaja Matti Virpiaro, hyvinvointilautakunnan puheenjohtaja Pauli, Goltz, tekninen ja elinvoima lautakunnan puheenjohtaja Christina Kalenius ja kuntakehityslautakunnan puheenjohtaja Jyrki Kosonen. Viranhaltijoista ryhmään kuuluivat kunnanjohtaja Hannu Laurila, tekninen johtaja Mika Pynttari, sivistysjohtaja Timo Ahvo ja talousjohtaja Riitta Samola. Ryhmän sihteerinä toimi opetuspäällikkö Janne Mäkinen. Ohjausryhmän työtä tuki viranhaltijoista koostunut valmisteluryhmä.

FCG:n strategisen tilaselvityksen tehtävänanto oli tarkastella Mäntsälän kunnan päätöksentekoa var-ten sivistys- ja hyvinvointipalvelujen rakennuksia sekä niihin liittyviä toteuttamismahdollisuuksia seuraavista näkökulmista: rakennusten hyödyntämispotentiaali pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta, mahdollisten muutos-ratkaisujen toteuttaminen, arvioida tarkastelun kohteena olevien palvelujen sijoittumista nykyisiin kiinteistöihin ja uudisrakentamistarpeita sekä optimoida tilatarpeet kestävästi, suhteutettuna arvioituun palvelutarpeeseen.

Strategisessa tilaselvityksessä FCG antoi erikseen suositukset nuoris- ja liikuntapalveluiden tiloista sekä kirjastosta. Perusratkaisuna oli kirjaston siirtyminen pois monitoimitalolta. Ehdotuksena oli, että kirjastolle rakennetaan omat tilat uudisrakennukseen. Nuorisopalveluiden tilat löytyvät monitoimitalolta, kun kirjasto siirtyy pois monitoimitalolta ja tilat otetaan nuorisopalveluiden käyttöön niin kuin ne alun perinkin ovat olleet. Samalla FCG ehdotti monitoimitalon esteettömyyden parantamista ja tilojen käytön tehostamista ja modernisointia.

Kirjaston uudisrakennusehdotukseen sisältyy myös musiikkiopiston tiloja, jotka olisivat osana kirjastorakennusta. FCG:n ehdotuksessa korostetaan kirjaston ja musiikkiopiston synergiaetuja, kun palvelut muodostaisivat yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Kirjasto ja musiikkiopistorakennus oli myös ainoa uudisrakentamishdotus vapaa-aikapalveluille FCG:n tilaselvityksessä.

FCG:n tilaselvityksessä todetaan, että Mäntsälän oppilasmäärän on arvioitu vähenevän vuoteen 2030 mennessä noin 500 lapsella, mikä vastaa useamman nykyisen koulun yhteenlaskettua oppilasmäärää. Strateginen tilojen käyttö edellyttää kunnalta tilojen sopeuttamista tuleviin väestömuutoksiin. Koulu- puolella tämä edellyttää mm. palveluverkon uudelleen arviointia ja mahdollisesti joidenkin koulujen toiminnan tarkastelua sekä sulauttamista yhteen jonkin toisen koulun kanssa.

Tilaselvityksessä FCG suositteli Ehnroosin koulu ja Myllymäen koulu yhdistämistä yhtenäiskouluksi. Ehnroosin koulun oppilasennuste on laskeva ja siksi suositukseen oli alakoululaisten asteittainen siirtyminen Ehnroosin rakennukseen. Siirtyvät ikäluokat olisivat 3–6. Ikäluokat 1-2 jäisivät 2000-luvun alun laajennusosaan. Toisena suositukseen FCG:n selvityksessä oli Myllymäen koulun uudisrakentamisen tarpeen uudelleentarkastelu, koska Ehnroosin koulujen tilojen hyödyntäminen alakouluopetuksessa vähentää uudisrakentamistarvetta.

FCG:n tilaselvityksessä ehdotetaan, että Myllymäen koulun sulautuessa Ehnroosin kouluun 2020-luvun lopussa, Hepolan koulun vammaisopetuksen tilat sijoitetaan Ehnroosin koulun laajennusosaan. Selvityksessä on myös tarkasteltu Hirvihaaran ja Säaksjärven kouluja. Mikäli edellä selostettu Ehnroosin ja Myllymäen toimintojen ja tilojen käytön sulautuminen toteutuu, arvioidaan Hirvihaaran ja Säaksjärven koulujen sulautuminen keskusta-alueen kouluihin 2020-luvun loppupuolella uudelleen. Mäntsälän kirkonkylän alueella oppilasmäärän lasku koskettaa myös muita kouluja. Tilaselvityksessä suositukseen on Hepolan koulun sulauttaminen Riihenmäen kouluun, kun Riihenmäen koulun oppilasmäärä alkaa vähentyä. Hepolan koululle ei ehdoteta uutta toimintaa, vaan se poistuu koulukäytöstä. Kirkonkylän koulusta selvityksessä todetaan, että se toimii keskusta-alueella ns. varaventiilinä.

Tilaselvityksessä pyydettiin tarkastelemaan myös Hyökännummen ja Ohkolan alueen koulukiinteistöjen käytön tehostamista. Selvityksessä todetaan, että alueen tilojen käytön tehostaminen on haastavaa, koska oppilasmäärä laskee alueella ja edes koulujen yhdistäminen ei tehosta tiloja riittävästi suhteessa koulujen kapasiteettiin.

FCG:n strateginen tilaselvitys esiteltiin Mäntsälän kunnanvaltuustolle 25.9.2023. Sivistysjohtaja kiersi valtuustoryhmät elo-syyskuussa 2023 ja kävi keskustelua strategisesta tilaselvityksestä ennen raportin julkaisua.

2. Tilatarveselvitys – tarkennus strategiseen tilaselvitykseen

Vuosina 2023 ja 2024 tehty tilatarveselvitys täydentää ja tarkentaa FCG:n strategista tilaselvitystä. Tilatarveselvitystä esiteltiin kunnanvaltuuston seminaarissa 26.8.2024 ja samalla kunnanvaltuuston ryhmät esittivät näkemyksiä sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen tilaselvitysten jatkotoimista ja halutusta suunnasta.

Tilatarveselvityksessä FCG:n selvitystä täydennettiin muuttovoitolla korjatulla oppilasennusteella, jossa syntyneiden lasten määrä toimii ennusteen pohjana. Tilastomateriaalissa tarkasteltiin myös lapsiperheiden määrän kehitystä. Kaavoituksen osalta huomioitiin tonttitarjonta kunnan alueella ja tulevat asuntoalueet sekä nykyinen kiinteistökanta. Kiinteistöjen tietojen osalta toimitilapalvelut teettivät alustavia kuntokartoituksia strategisen tilaselvityksen kohteena olevista koulukiinteistöistä. Tekninen ja elinvoima palvelualue tarkasteli investointien jaksotusta eri näkökulmista tarkasteltuna: kiinteistöjen peruskorjaukset sekä rakennusten ja infran uusinvestoinnit. Talousosasto arvioi vaikutuksia talouteen tarkastelemalla sivistys- ja hyvinvointialueen tuloja ja menoja. Palvelualueella huomio kiinnittyi toiminnallisiin tarpeisiin ja niistä lähteviin kiinteistöjen peruskorjaus- ja investointitarpeisiin, tulevaisuudessa tarvittaviin kiinteistöihin ja toimintojen sijoittumismahdollisuuksia olemassa oleviin kiinteistöihin.

Tilatarveselvityksessä FCG:n strategista tilaselvitystä tarkennettiin jonkin verran vapaa-aikapalveluiden osalta ja koulujen tarkastelussa tutkittiin skenaariomalleilla eri vaihtoehtoja, joiden avulla tarkasteltiin muutosten hallintaa ja toiminnan sopeuttamista palvelun kysyntää vastaavaksi.

Vapaa-aikapalveluiden tilojen tarkastelussa noudatettiin pitkälti FCG:n selvitystä ja merkittävin poikkeama on musiikkiopiston tilojen sijoitteluehdotus. Koulujen osalta tehtiin kolme skenaariomallia, jotka pohjautuvat FCG:n selvitykseen. Jokaisessa tarkastellussa vaihtoehdossa haettiin ratkaisua Myllymäen koulun tilakysymykseen. Toisena lähtökohtana oli yhtenäiskouluratkaisu, joka koskee Ehnroosin ja Myllymäen kouluja. Tilatarveselvityksessä huomioitiin kaikki koulut, jotta kouluverkon kokonaisuus pysyy hallittuna. Tarkastelussa oli kolme skenaariota:

Skenaario A - FCG-mallin sovellus

Skenaario B - Tuusulan kanssa tehty yläkoulukoulusopimus puretaan

Skenaario C - Myllymäen koulua ei rakenneta

Kaikissa skenaarioissa on pedagoginen lähtökohta. Perusajatuksena on rakentaa oppilaan oppimispolku mahdollisimman yhtenäiseksi Mäntsälässä. Lähtökohtana on perusopetuksen opetussuunnitelma, joka on yhtenäinen kokonaisuus luokille 1–9. Oppilaan koulupolun tulee tukea opetussuunnitelman toteutumista niin, että lapsille ja nuorille muodostuu mahdollisimman yhtenäinen kokonaisuus ja koulupolku koulunkäyntinsä aikana. Tällä hetkellä Mäntsälässä on Riihenmäen yhtenäiskoulu, jossa oppilaat aloittavat koulunsa ja käyvät koko peruskoulunsa siellä. Osa oppilaista tulee syöttäviltä alakouluilta Riihenmäen koulun yläluokille. Ehnroosin koulu on puhdas yläkoulu ja Myllymäen koulu on puhdas alakoulu. Viimeksi mainittujen koulujen toimipisteet ovat vierekkäin. Pedagogisesti ja toiminnallisesti voidaan tässä tilanteessa muodostaa toinen yhtenäiskoulu Mäntsälään, jotta pystytään rakentamaan opetussuunnitelman näkökulmasta mahdollisimman yhtenäinen koulupolku lapsille. Myös yhtenäiskoulujen yläluokille tuleville oppilaille voidaan luoda nivelvaiheikätytöt yhteneväiseksi ja erityisen tuen tarpeet rakentaa suunnitelmallisesti oppilaan koulupolkuun koko Mäntsälässä. Vaativan erityisen tuen sijoittuminen osaksi yhtenäiskoulua, tukee se oppilaiden oppimista ja yhdenvertaisuutta, kun oppimisympäristö sekä yhteisö tukee heitä tasa-arvoisesti aivan kuten muitakin oppilaita.

Koulun henkilöstön kannalta yhtenäiskoulu tuo positiivisia asioita ja haasteita. Erityisesti niiden oppilaiden tuntemus lisääntyy, jotka käyvät yhtenäiskoulussa koko koulupolunsa. Tutkimuksissa on todettu, että yhtenäiskoulu lisää aineenopettajien ja luokanopettajien liukumaa niin, että aineenopettajat työskentelevät alakoulujen puolella perinteiseen malliin verrattuna enemmän ja päinvastoin luokanopettajat yläkoulujen puolella. Tutkimuksissa on myös todettu, että opettajien tasavertaisuuden kokemus paranee yhtenäiskouluissa, vaikka se ei poista tietenkään esimerkiksi palkkaukseen ja opetusvelvollisuuteen liittyviä eroja. Henkilöstön kannalta on erityisen tärkeää, että yhtenäiskoulua johdetaan yhtenäisenä rakenteena ja että se näkyy niin johtamiskäytännöissä kuin rakenteellisissa ratkaisuissa. Henkilöstön työn onnistumisen kannalta on myös tärkeää, että yhtenäiskoulu ei muodostu pelkkänä hallinnollisena yksikkönä. Esimerkiksi kahdessa eri toimipisteessä toimivan yhtenäiskoulun haasteena on useasti kahden erilaisen toimintakulttuurin muodostuminen henkilöstön keskuuteen rakennusten erillisyyden takia. Selkein ratkaisu henkilöstön työn onnistumisen kannalta on, että myös

koulurakennus tukee yhtenäiskoulun toteutumista, koska se on myös oppilaiden kasvun ja oppimisen kannalta myös kestävin ratkaisu.

Pidennetyn oppivelvollisuuden (vammaisopetus) oppilaat hyötyvät myös yhtenäiskoulusta, koska heidän opetuksensa pystytään toteuttamaan koko perusopetuksen ajan samassa kouluyksikössä. Vammaisoppilaiden tulisi aina mahdollisuuksien mukaan pystyä integroitumaan eri oppiaineiden ryhmiin. Tämä voidaan toteuttaa kaikkein helpoimmin yhtenäiskoulussa, jossa ovat luokat 1–9.

3. Vapaa-aikapalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalveluiden elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen palveluita ovat kirjasto-, kansalaisopisto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä hyvinvointipalvelut. Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen näkökulmasta juuri elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueella ovat tällä hetkellä kriittisimmät tilatarpeet palvelutuotannon näkökulmasta tarkasteltuna.

Tilatarveselvityksessä esitettiin, että vapaa-aikapalveluiden tilat sijoittuvat monitoimitalolle, jolloin sinne sijoittuisivat nuorisotila ja työpaja, liikunnan palvelutilat, liikunta- ja nuorisopalveluiden henkilökunnan tilat. Osa musiikkiopiston toiminnasta voidaan myös sijoittaa monitoimitalolle. Näitä tiloja ovat esimerkiksi henkilökunnan ja hallinnon tilat sekä osa opetustiloista. Muu osa musiikkiopiston opetuksesta sijoittuu koulujen tiloihin. Ehdotetut ratkaisut noudattavat muilta osin FCG:n selvityksen suositusta, mutta poikkeuksena on siis musiikkiopistolle esitetty tilaratkaisu. Porvoon seudun musiikkiopisto järjestää Mäntsälässä lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen musiikissa sopimusperusteisesti. Sopimuksessa Mäntsälä on veloitettu tarjoamaan opetukselle tilat ja erillistä musiikkiopistorakentamista ei ole järkevää tehdä, koska tilaa on vapautumassa koulukiinteistöistä.

Vapaa-aikapalveluiden tilaratkaisun eteneminen edellyttää kirjaston siirtymistä pois monitoimitalolta, jotta kiinteistössä voidaan aloittaa peruskorjaus. Monitoimitalon peruskorjaus vaikuttaa palvelutuotantoon jonkin verran. Nuorisotilat joutuvat väistöön ja peruskorjauksen aikana koulujen sisäliikunnan tilanne heikkenee väliaikaisesti erityisesti Ehnroosin koulun ja Myllymäen koulun oppilailta. Tilanne oli sama myös osittain silloin, kun Ehnroosin koulun uudisrakennusta tehtiin.

Liikunta- ja nuorisopalveluille löytyvät riittävät tilat monitoimitalolta. Monitoimitalon taloteknisen peruskorjauksen lisäksi kiinteistössä on tehtävä toiminnallisia muutoksia ja esteettömyyden parantamista. Vapaa-aikapalveluiden toiminnan keskittäminen monitoimitalolle vapauttaa tiloja muualta. Simolan kiinteistö, kunnantalolta toimistotilaa ja seurojentalon yläkerta poistuvat peruskorjauksen jälkeen vapaa-aikapalveluiden käytöstä.

FCG:n strategisessa tilaselvityksessä esitettiin uudisrakennusta kirjastolle. Esityksessä oli myös ehdotus musiikkiopiston tilojen sijoittumisesta osittain uudisrakennukseen. Tilatarveselvityksessä tarkasteltiin kolmea vaihtoehtoa kirjastolle: uudisrakennusta, ulkopuolisen tilan vuokrausta ja sijoittumista olemassa olevaan tilaan. Tilatarveselvityksessä tarkasteltiin myös kirjaston tilatarvetta. Vertailukohteena käytettiin Keski-Uudenmaan kuntien kirjastojen keskikokoa. Mäntsälän kirjaston neliömääräinen tavoite verrattuna Keski-Uudenmaan kirjastoihin asettuu 1400–1800 m². Erityinen tarve nykytilanteeseen verrattuna kirjastolla on kirjastoauton lastaus- ja säilytystilan saaminen kirjaston

yhteyteen. Kirjaston kiinteistön oltava myös saavutettava, esteetön ja monipuolisen toiminnan mahdollistava kirjastolain hengen mukaisesti.

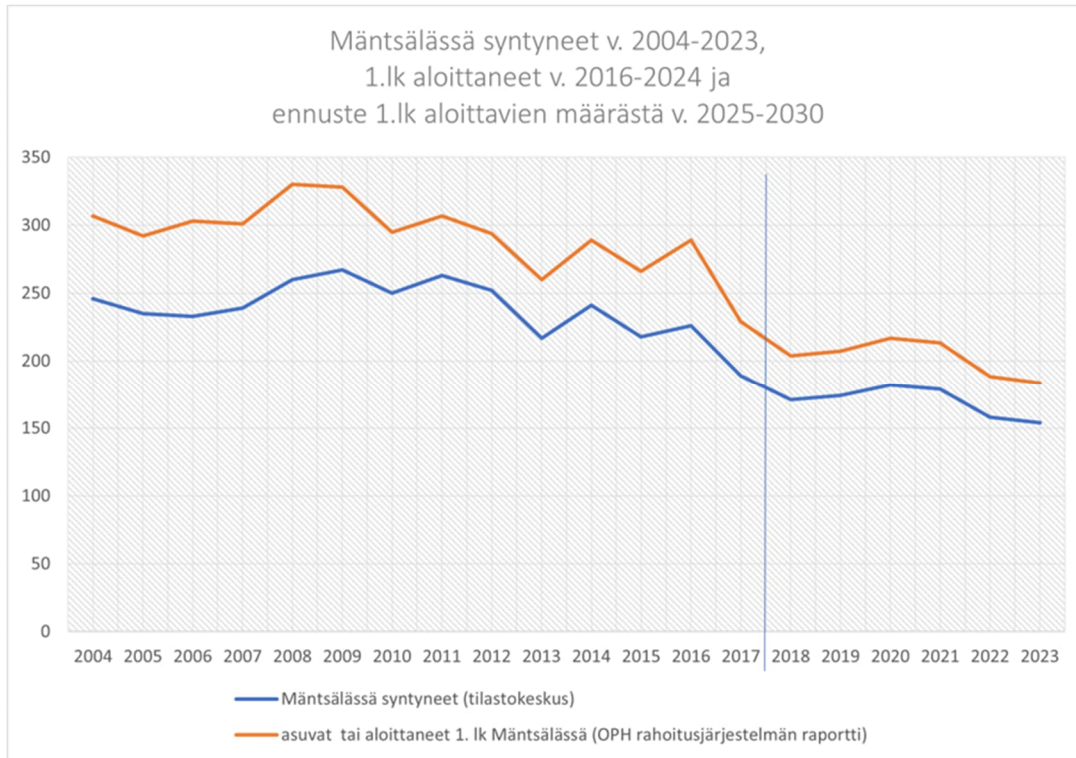
Opetusta koskevassa tilaselvityksessä käy ilmi, että Mäntsälän kirkonkylän alueella oppilasmäärän väheneminen on lukumääräisesti suurinta. Tästä aiheutuu se, että kaikkia koulukiinteistöjä ei tarvita tulevaisuudessa. Kiinteistö tarkastelussa on mietitty myös voiko kirjasto sijoittua joko pysyvästi tai väliaikaisesti vapautuviin tiloihin. Opetuspuolen skenaariossa esitetään, että Hepolan koulun kiinteistön käytöstä luovutaan ja siihen voidaan sijoittaa muuta toimintaa.

4. Opetuspalvelut

Tilatarveselvityksessä lähtökohtana oli FCG:n strateginen tilaselvitys. Vuonna 2023 tilattua väestöennusteen toteutumista tarkasteltiin ja huomattiin, että syntyvyys ei ole kehittynyt väestöennusteen mukaisesti vaan se on toteutunut alemmalla tasolla. Muuten ennuste perusopetuksen ikäluokissa näyttää pitävän hyvin paikkaansa. Alueellisesti väestökehitys on jatkunut samanlaisena kuin aiemminkin ja väestö sijoittuu sekä uudisrakentaminen pääasiassa Kirkonkylän ja Hyökännummen alueille.

Tilatarveselvityksessä tehtiin perusopetukseen uusi oppilasennustemalli, jossa tarkastellaan syntyneiden ikäluokkaa ja siihen tulevaa lasten määrän lisäystä koulun aloitushetkeen saakka. Mallissa oletuksena on, että seitsemässä vuodessa ikäluokkaan tulee keskimäärin 23 prosentin muuttovoitto, kun lapset aloittavat oppivelvollisuuden seitsemän vuoden ikäisenä. Tämän jälkeen perusopetuksen ikäluokissa tapahtuu vaihtelua yhdeksän vuoden aikana, mutta muutokset ovat suhteellisen pieniä ja aloittava ikäluokka on perusopetuksen päättöluokalla melko samankokoinen kuin koulun aloitushetkellä.

Mäntsälän kunnan oppilasmäärä tulee vähenemään ja sitä on kuvattu oheisessa kaaviossa. Muuttoliike korjaa alentuvaa syntyvyyttä, mutta pienempien ikäluokkien tullessa kouluikään perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä on pienempi kuin aiemmin. Perusopetuksen oppilasmäärä on jo nyt ollut laskeva.

Oppilasmäärän lasku 2020-luvun puolenvälin jälkeen vaikuttaa erityisesti siihen, kuinka monta ryhmää tullaan perustamaan koulunsa aloittaville oppilaille. Tätä kehitystä on tarkasteltu laskennallisesti ja yhdessä rehtoreiden kanssa. Laskennallinen ryhmien määrän väheneminen on 17 ryhmää vuoteen 2029 mennessä. Rehtorit arvioivat ryhmien määrän vähenevän 14 ryhmää. Ryhmien laskennallinen ja rehtoreiden arvio poikkeavat jonkin verran toisistaan. Todellinen ryhmien väheneminen alakouluissa on todennäköisesti jossakin edellä mainittujen arvioiden välissä. Mäntsälän yläkoulujen ja Mäntsälän lukion ryhmien määrän väheneminen arvioidaan olevan kokonaisuudessaan seitsemän ryhmää (yläluokat 6 ja lukio 1).

Ryhmien määrän vähenemisellä alakouluissa on yhteys tarvittavaan henkilöstömäärään ja se pienenee ryhmien lukumäärän suhteessa. Yläkoulun ja lukion osalta tarkastelujaksolla ryhmien määrän väheneminen näkyy aluksi opetukseen käytettävässä tuntikehyksessä eikä vielä samalla tavalla kuin alakouluissa henkilöstömäärässä.

Perusopetuksen oppilaiden väheneminen näkyy koulujen käyttöasteessa. Jo tällä hetkellä osassa kouluista on melko alhainen käyttöaste ja koulukiinteistöissä olisi kapasiteettia ottaa vastaan suurempi oppilasmäärä. Käyttöasteet ovat hyvät Riihenmäen koululla, Ehnroosin koululla, Kirkonkylän koululla ja Myllymäen koululla. Muiden koulujen käyttöaste on tyydyttävä. Hepolan koulun yleisopetuksen käyttöaste on todellisuudessa parempi kuin taulukosta voi päätellä. Tämä johtuu siitä, että pedagogiset tukiluokat (PETU) toimivat koulun pihalla olevassa viipalerakennuksessa, jossa on vähän oppilaita väljissä tiloissa. Myös vaativan erityisen tuen oppilaita (vammaisopetus) on vähän suhteessa heidän tarvitsemaan tilaan. Vaativaa erityisopetusta koskevat ryhmäkorajoitukset ja tilatarpeet vammaisopetuksessa ovat erilaiset kuin yleisopetuksessa, jolloin neliömäärä oppilasta kohti on suurempi kuin normaalisti perusopetuksessa.

Ennusteessa ei ole huomioitu mahdollisia valmistavan opetuksen oppilaita. Lukuvuonna 2024–2025 valmistavassa opetuksessa on yhteensä 17 oppilasta.

Koulukiinteistöjen käyttöastetarkastelu pohjautuu muuttoliikkeellä korjattuun oppilasennusteeseen.

lv. 2024-2025	20.9.2024		lv. 2025-2026		lv. 2026-2027		lv. 2027-2028		lv. 2028-2029		lv. 2029-2030		lv. 2030-2031		lv. 2031-2032	
KOULU	Suunnitelmien perustuvan oppilasmitoituksen määrä	oppilas/opiskelija käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %	oppilasmäärä ennuste	käyttöaste %
Ehnoosin koulu	422	100	394	93	364	86	346	82	323	77	329	78	296	70		0
Hepolan koulu yht.	418	34	135	32	139	33	146	35	148	35	136	33	141	34		0
Hirvihaaran koulu	123	59	68	55	66	54	62	50	60	49	51	41	46	37		0
Hyökännummen koulu	384	59	225	59	211	55	203	53	182	47	152	40	147	38		0
Kirkonkylän koulu	288	80	215	75	212	74	206	72	202	70	193	67	180	63		0
Myllymäen koulu	312	89	261	84	247	79	233	75	204	65	187	60	176	56		0
Nummistien koulu	216	56	104	48	91	42	74	34	67	31	58	27	65	30		0
Ohkolan koulu	120	71	85	71	74	62	76	63	64	53	58	48	52	43		0
Riihenmäen yhtenäiskoulu	634	102	637	100	610	96	604	95	575	91	563	89	525	83		0
Saaren koulu	134	54	67	50	72	54	63	47	68	51	63	47	55	41		0
Sälinkään koulu	168	55	85	51	78	46	69	41	65	39	67	40	63	38		0
Sääksjärven koulu	120	49	48	40	48	40	47	39	49	41	44	37	42	35		0
Peruskoulu yhteensä	3339	73	2323	70	2211	66	2129	64	2007	60	1901	57	1788	54	0	0
Mäntsälän lukio	350	87	408	117	318	91	288	82	277	79	260	74	255	73	242	69
Yhteensä	3569	77	2731	77	2529	71	2417	68	2284	64	2161	61	2043	57		

Koulutilojen käyttöaste tulee laskemaan 2020-luvun loppuun mennessä kaikissa kiinteistöissä. Peruskoulukiinteistöjen yhteinen käyttöaste on nykyhetkellä keskimäärin 76 prosenttia ja laskee ennustekaudella 57 prosenttiin, joka tarkoittaa nykyhetkeen verrattuna 662 oppilaspaikan vapautumista. Kokonaisuudessaan Mäntsälän perusopetuksen kouluissa on 3339 oppilaspaikkaa ja ennusteen mukaan niitä on vuonna 2030 vapaana 1451 paikkaa.

Mäntsälän lukion osalta tiedot pohjautuvat lukuvuosien 24–25 osalta nykyiseen opiskelijamäärään. Lukuvuosien 25-26 ja 26-27 opiskelijatoteutumaan ja osittain ennusteeseen. Lukuvuodesta 27—28 alkaen opiskelijamäärä perustuu puhtaasti ennusteeseen.

5. Koulujen tilaskenaariot

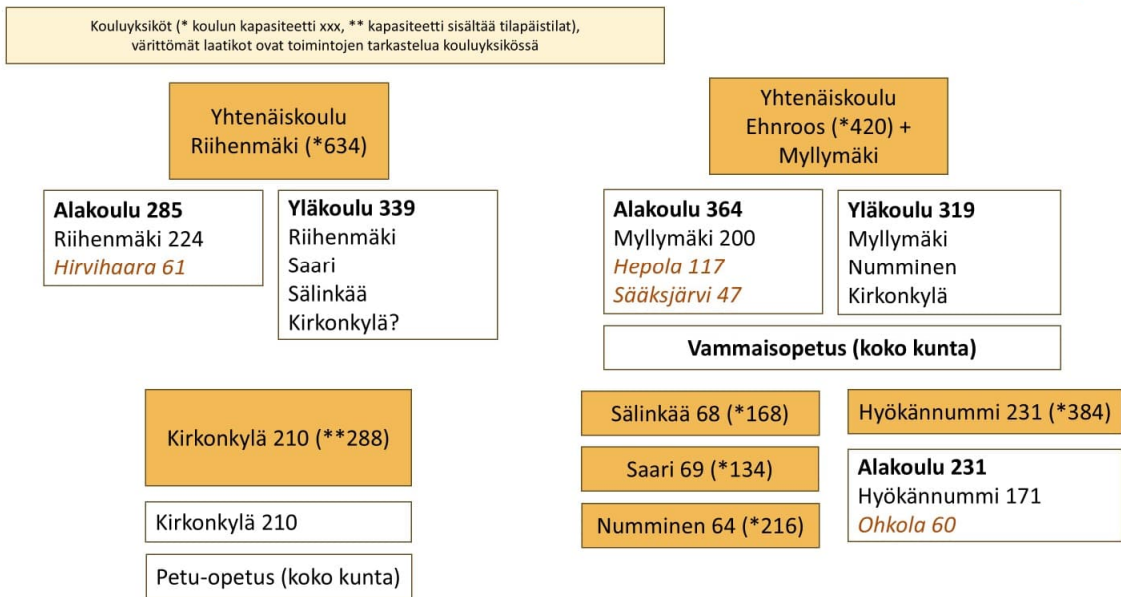
Tilatarveselvityksessä tarkasteltiin erityisesti Myllymäen koulun tilahankeen ratkaisuvaihtoehtoja. Myllymäen koulun kiinteistön ratkaisun tarkastelussa on huomioitava sen vaikutukset keskustan ja keskustan alueen lähellä olevan kouluverkon kokonaisuuteen. Kokonaistarkastelulla tuodaan päätöksentekoon muutoksen hallinnan näkökulma ja kiinteistötarpeiden muutoksen taustalla olevien tekijöiden vaikutusten arviointi. Jos tätä ei tehdä, Myllymäen koulua koskevien ratkaisujen vaikutusten arviointi muuttuu mahdottomaksi. Toisena tavoitteena on eri vaihtoehtojen keskinäinen arviointi. Kokonaisuuden tarkastelulla pyritään myös kuvaamaan tulevan kehityksen suuntaa koko kouluverkossa ja tukemaan päätöksentekoa. Skenaariotyöskentelyllä pyritään arvioimaan erilaisia kehityskulkuja ja skenaariot toimivat pohjana osallisuustyöskentelylle.

Skenaarioiden taustana ovat Mäntsälän kunnan kiinteistöjen tarkastelu ja investointiohjelma. Hirvihaaran, Ohkolan ja Sääksjärven koulujen kiinteistöistä on teetetty kuntoarviointit. Taustalla on myös arvioitu oppilasmäärän vaikutuksia kiinteistötarpeisiin, opetukseen saatavan valtionosuuden kehityksen suuntaa ja henkilöstötarvetta tulevaisuudessa sekä toimintatulojen ja menojen suhdetta.

Pedagogisesta näkökulmasta skenaariot lähtevät kahdesta yhtenäiskoulusta Mäntsälän kunnan kes-
kustan alueella ja oppilaan yhtenäisen koulupolun rakentamisesta.

5.1. Skenaario A - FCG-mallin sovellus

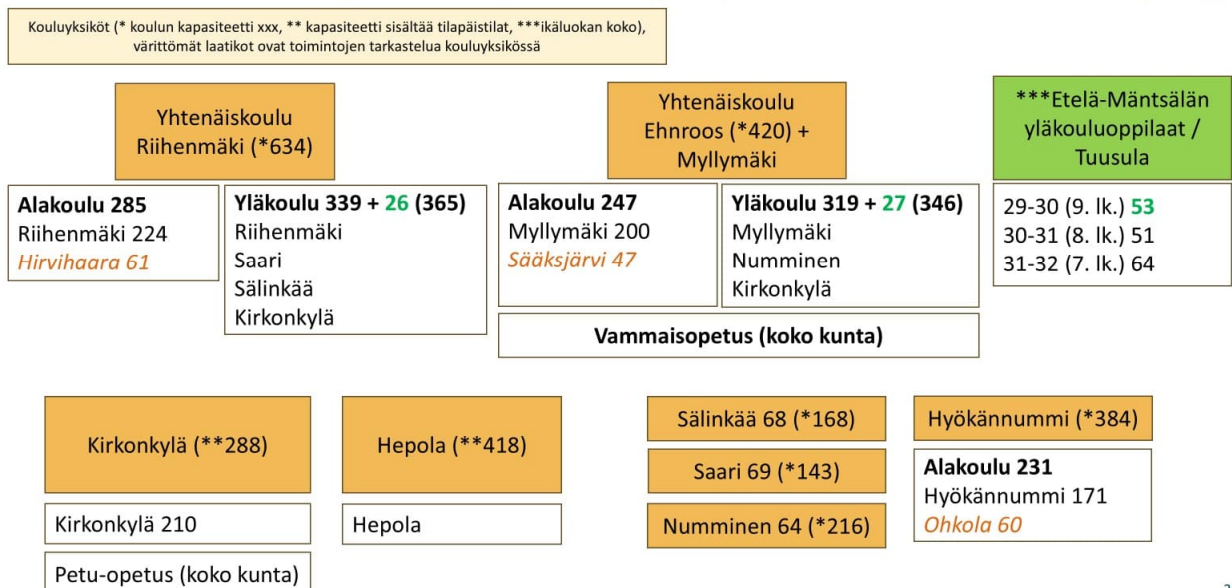
Skenaario A (FCG-mallin sovellus, lv. 2029-2030)

2

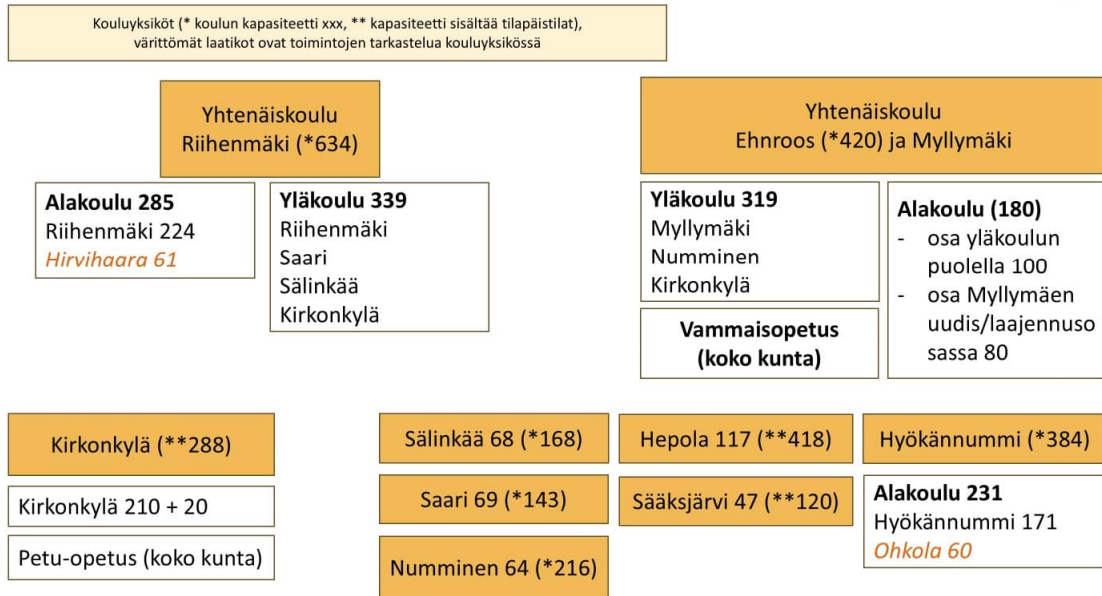
5.2. Skenaario B – Tuusulan kanssa tehty yläkoulusopimus puretaan

Skenaario B (lv. 2029-2030) – Tuusula-sopimus puretaan

3

5.3. Skenaario C – Myllymäen koulua ei rakenneta

Skenaario C (lv. 2029-2030) – Myllymäen koulua (yleisopetus 1-6 lk.) ei rakenneta

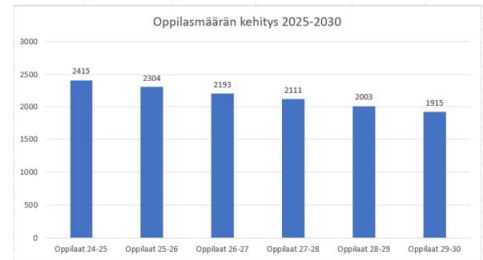
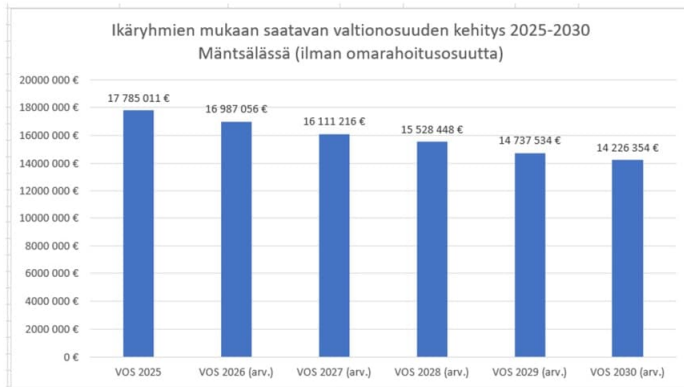
4

Perusopetuksen oppilasmäärän pieneminen aiheuttaa kolme hallittavaa tekijää opetuspalveluihin. Ensimmäisenä on tilankäytön hallinta, toisena henkilöstömäärän hallinta ja kolmantena talouden hallinta. Nämä kaikki vaikuttavat oppilaan opetuksen toteuttamiseen. Skenaarioiden arvioinnissa on otettu huomioon nämä lähtökohdat.

Oppilasmäärään laskeminen tuo entistä enemmän väljyyttä kouluihin. 2020-luvun lopussa koulujen yhteinen käyttöaste laskee nykyisestä 76 prosentista 57 prosenttiin. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkiin kouluihin syntyy väljyyttä. Oppilaiden vähentyminen alkaa alakouluista, kun koulunsa aloittavien oppilaiden määrä laskee, heijastuu se myös henkilökunnan tarpeeseen. Yksi perusopetuksen aloittava ryhmä tarvitsee yhden opettajan. Kun aloittavia ryhmiä on vähemmän, myös tarvittavan opetushenkilöstön määrä pienenee. Oppilasmäärään laskeminen aiheuttaa opetuspalveluihin laskennallisen henkilöstösäästön, joka on arvioitu olevan 1,24 miljoonaa euroa. Eri skenaarioiden vertailussa A-version henkilöstökustannusten väheneminen on suurin.

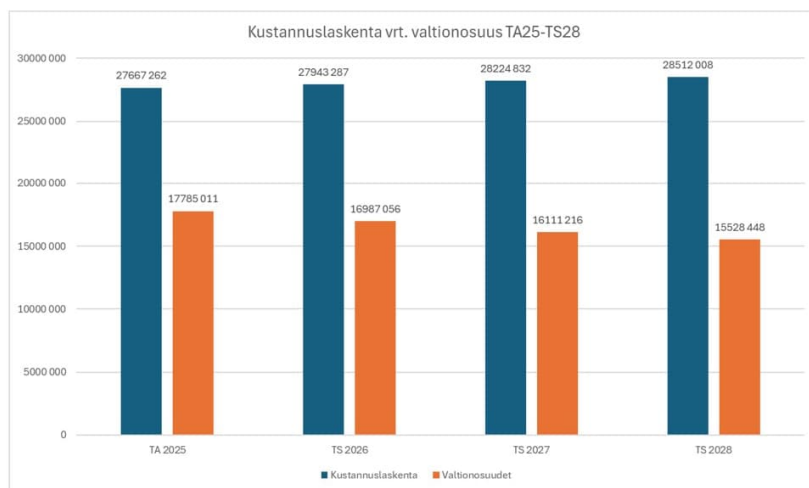
Opetuspalveluiden talouden osalta haasteellisin asia on oppilasmäärän vähenemisen aiheuttama epäsuhta toimintatuloissa ja toimintamenoissa. Nykyisellä opetuksen toteuttamisen rakenteella toimintamenojen säästö on noin 1,24 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti oppilasmäärään sidottu valtionosuus kuitenkin laskee huomattavasti enemmän. Valtionosuuden lasku on noin 3,5 miljoonaa euroa. Toimintatulojen laskeminen on siis suurempaa kuin nykyisellä toimintarakenteella toteutuva toimintamenojen pienentyminen, jolloin rahoitukseen nykyrakenteella muodostuu 2,6 miljoonan euron vaje. Tästä syntyy tilanne, jossa opetuksen toimintamenot painottuvat entistä enemmän välillisiin kustannuksiin eli kiinteistöihin, ruoka- ja siivoushuoltoon, kun taas oppilaiden opetukseen menevä osuus pienentyy jatkuvasti. Valtionosuuden ja toimintamenojen suhde muuttuu siis voimakkaasti ja sitä on kuvattu oheisissa kuvioissa. Tämä aiheuttaa paineen kunnan omarahoitusosuuden kasvulle.

Saatavan valtionosuuden kehitys 2025-2030

30

Perusopetuksen kustannusvertailua valtionosuudet vs toimintakustannukset (Talousarvio ja suunnitteluvuodet)

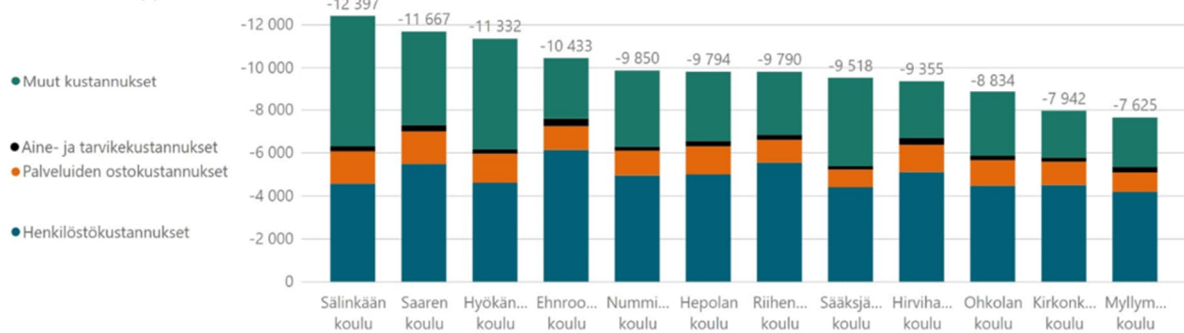
62

Tilinpäätös 2023

Koulujen toimintakustannus

Toteuma, € / oppilas

Oppilaiden opetuksen toteutuminen edellyttää pätevää henkilöstöä, oppimateriaaleja ja -tarvikkeita sekä asianmukaisia tiloja. Jotta Mäntsälän opetuspalveluiden laadukas toiminta voidaan turvata, tulee tämän vuosikymmenen aikana suunnitelmallisesti ratkaista toimintaan ja talouteen liittyvät haasteet. Opetuspalveluiden haaste on rakenteellinen. Rakenteellinen haaste liittyy oppilasmäärän pienentymiseen ja siihen liittyvään tarpeeseen sopeuttaa toimintaa ja menoja nykyistä huomattavasti toiselle tasolle niin, että turvataan lasten ja nuorten laadukas opetus ja mahdollisimman yhtenäinen koulu-polku perusopetuksessa.

6. Mäntsälän kunnan investoinnit ja talous

Kunnan investoinnit kohdistuvat talonrakennukseen ja infrarakentamiseen. Mäntsälän kunnan investointisuunnitelmiin sisältyy paljon muitakin investointikohteita kuin sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talonrakennus- tai perusparannuskohteet. Tämän takia on tärkeää, että kunnan toimintaa ja siihen liittyviä kiinteistötarpeita tarkastellaan myös laajempina kokonaisuutena kuin vain yhden palvelualueen tarpeita tarkastellen.

Tekninen ja elinvoiman palvelualueen investointisuunnitelmassa on kunnan talouden kantokyvyn ja hallinnan kannalta isoja haasteita. Haasteisiin liittyy myös rahoitus ja kunnan mahdollisuus kattaa tulo-rahoituksella ja lainoilla investoinnit. Mäntsälän kunnan lainakantaa on pystytty pienentämään viime vuosina, jotta kunnan investointitarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan.

Toimenpideohjelmassa käsitellyt kiinteistöjen investointitarpeet ovat mittavia. Kun niiden lisäksi tarkastellaan muita tarpeellisia investointeja, joudutaan tekemään priorisointia ja myös investointien järjestyksen arvottamista sekä investointien tarpeellisuuden tarkastelua. Esimerkiksi vesiliikuntakeskuksen investointi siirtää muita isompia hankkeita eteenpäin, jos se toteutetaan 2020-luvun loppupuolella.

Mäntsälän kunnan talouden näkökulmasta tarkasteltuna sivistys- ja hyvinvointipalveluiden toimintamenot muodostavat noin kaksi kolmasosaa kaikista kunnan menoista. Kunnan muilla palvelualueilla ei ole tarvittavaa kykyä sopeuttaa toimintaansa vastaamaan opetuspalveluihin muodostuvaa tulojen ja menojen epäsuhtaa. Opetuksen menojen painottuminen tulevaisuudessa entistä enemmän

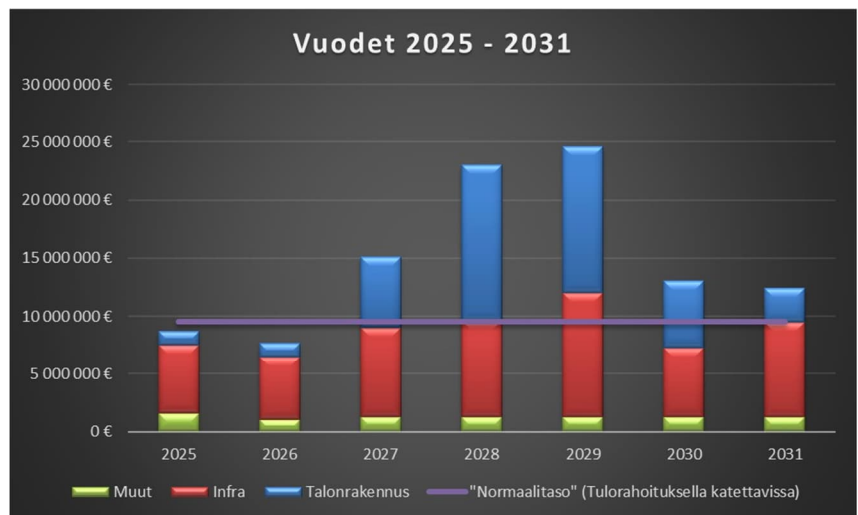
kiinteistöihin ja muihin välillisiin kustannuksiin, uhkaa se myös varsinaisen toiminnan eli opetuksen laadun toteutumista, jos rahat eivät riitä opetukseen vaan ne menevät välillisiin kustannuksiin. Tämä tarkoittaa myös kunnan muun toiminnan kokonaisuuden liikkumavaran pienentymistä ja kunnan investointikyvyn pienentymistä. Kyse on siis opetuspalveluiden toiminnan ja talouden rakenteen uudistamistarpeesta koko kunnan talouden hoidon näkökulmasta tarkasteltuna. Opetuspalveluiden eri skenaarioiden vertailussa A-versiossa investointikustannusten väheneminen on suurin.

Oheisissa taulukoissa on hahmotettu Mantsälän kunnan investointitarpeita ja arvioitu niiden kustannuksia. Taulukoissa esitetyistä investoinneista ei ole vielä tehty päätöksiä, ja ne toteutuvat vain kunnanvaltuuston osoittaessa niille rahoituksen.

Investointikustannukset 2025 – 2031

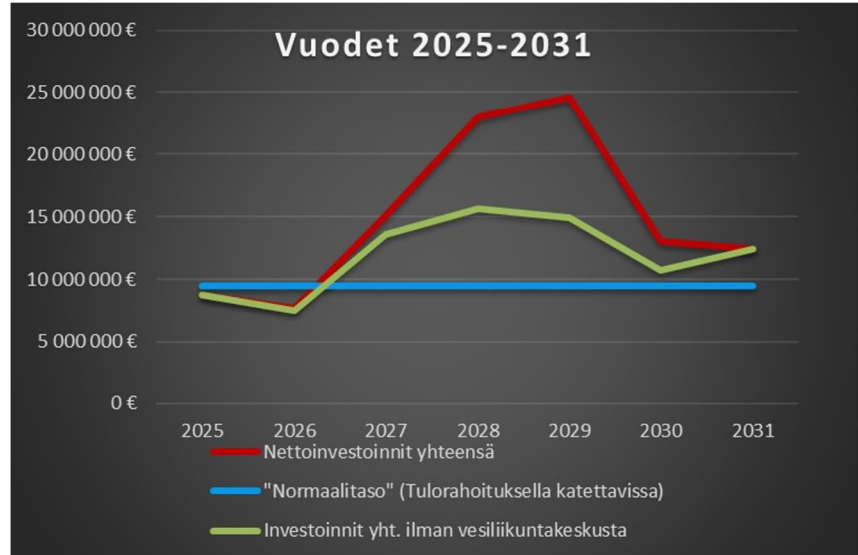
- **Talonrakennus, mm:**
 - Myllymäen koulu, rv 2027- 29
 - Vesiliikuntakeskus, rv 2027- 30
 - Hepolan suppea muutos, rv 2029- 30
 - Keskuskeittiö korjaus, 2028
 - Kirjasto ei sisälly laskelmiin
- **Infrarakentaminen, mm:**
 - Pyydyskorven asuinalue, 202526
 - Pornaistentien / Poikkientp-alue + tieyhteys Mt 140, 2027-30
 - Vuolteenpellon alue, 202831
 - Kapuli V, 2027
 - Tasalan asuinalue, 202728
- **Vuosittaiset**
 - jk/pp-hankkeet, päällystys
 - Yleiset alueet, puistot liikuntaja leikkipaikat
- **Kustannukset hintatasossa 6/2024**

Investointikustannukset 2025 – 2031

- Investointien aiheuttama lainakannan lisäys n. 38 M €
- Tulorahoituksella katettavissa investointeja n. 9,5 M € / v
- Huomioitu Hepolan osalta tavoitteena enintään 1 M € korjaus - / muutosinvestointi ("ei korjata kouluksi")
- Haasteena investointien taloudellisen toteuman kertymä erityisesti vuosille 2028 -2030
- Laskelmiin sisältyy Myllymäen koulu skenaario A:n mukaisessa laajuudessa
- Kirjasto ei sisälly oheisiin laskelmiin
- Kustannukset hintatasossa 6/2024

49

7. Toimenpideohjelman johtopäätökset

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen kiinteistöjen toimenpideohjelman aikataulun laatiminen edellyttää kunnanvaltuustolta päätöstä investointien keskinäisestä järjestyksestä.

Palvelualueen käyttämiin kiinteistöihin liittyvät toimenpide-ehdotukset ovat alla ja ne edellyttävät edellä mainittua investointien priorisointia. Yksittäisiä investointeja tai toiminnan muutoksia koskevat päätökset tehdään aina erillisinä päätöksinä. Toimenpideohjelma ohjaa päätöksenteon valmistelua ja osallisuustyöskentelyn suunnittelua.

7.1. Vapaa-aikapalveluiden tilat

Mäntsälän kunnan elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueen tilatarpeet koskevat kirjastoa, nuoris- ja liikuntapalveluita. Toimenpideohjelmassa esitetään, että

- Mäntsälän kirjasto sijoitetaan Hepolan koulu kiinteistöön ja kiinteistössä tehdään toiminnan vaatimat välttämättömät muutokset. Mäntsälän kirjaston lopullinen paikka ratkaistaan 2030-luvulla.
- Monitoimitalon peruskorjaus käynnistetään kunnanvaltuuston päättämän investointien tärkeysjärjestyksen mukaisesti. Nuoris- ja liikuntatilat keskitetään monitoimitalolle. Osa musiikkiopiston tiloista sijoittuu monitoimitalolle.

7.2. Opetuspalveluiden tilat

Opetuspalveluiden tilatarpeet koskevat Myllymäen alakoulua ja vaativaa erityisopetusta. Toimenpideohjelmassa esitetään, että

- a) Opetuspalveluiden palveluverkkoa kehitetään skenaario A:n mukaisesti.
- b) Myllymäen alakoulu integroidaan osaksi yhtenäiskoulua. Alakoulun hankesuunnitelma päivitetään vastaamaan skenaario A:ta, jolloin yhtenäiskoulun lisärakentaminen kattaa alakoulun ja vaativan erityisopetuksen tarpeet.
- c) Pedagogiset tukiluokat sijoitetaan osaksi Kirkonkylän koulua.
- d) Opetuspalveluiden palveluverkko sopeutetaan 2020-luvun loppuun mennessä palvelutarvetta vastaavaksi.
- e) Opetuspalvelut suunnittelevat osallisuustyöskentelyn osana palveluverkon muutosten hallintaa, jotta kuntalaisten osallisuus toteutuu päätösten valmistelussa.

8. Ehdotettu investointien aikataulu

- Myllymäen koulu: suunnittelu 2025–2026, rakentaminen 6/2027–4/2029, toiminnan aloitus 8/2029. Tarveselvityksen ja hankesuunnitelman päivitys 1/2025, jonka jälkeen yleis- ja toteutussuunnittelu.
- Hepolan koulun suppeat muutostyöt kirjastotoimintaa varten 7/2029–3/2030
 - Hepolan siirtyminen uusiin tiloihin 1.8.2029 (yleisopetus ja vammaisopetus)
 - Hepolan petu-opetus siirtyy Kirkonkylän koulun yhteyteen 1.8.2029
- Monitoimitalon peruskorjaus 6/2030–5/2032, kun kirjastolla on tilat toisaalla 5/2030.
- Vesiliikuntakeskus, suunnittelu 9/2026–12/2027, rakentaminen 3/2028–5/2030.

Liitteet

- FCG strateginen tilaselvitys, 2023
- Tilatarveselvitys, 2024

Mäntsälän kunnan sivistys- ja hyvinvointi- palvelujen strateginen tilaselvitys 2023

SELVITYS

1.9.2023

1.9.2023

Sisällys

Mäntsälän kunnan sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strateginen tilaselvitys 2023	4
1 Johdanto	4
2 Lähtötilanne.....	5
2.1 Mäntsälän väestöennusteet.....	5
3 Vapaa-ajan palvelut	9
3.1 Nuorisopalvelut	9
3.2 Kirjastopalvelut.....	9
3.3 Musiikkiopisto.....	11
4 Perusopetus ja arvio perusopetuksen oppilasmäärän kehittämisestä.....	13
4.1 Perusopetuksen tilatarpeiden tunnistaminen	15
5 Rakennusten tekninen kunto	19
6 Johtopäätökset	22
6.1 Palvelujen sijoittuminen nykyisiin kiinteistöihin	22
6.2 Rakennusten hyödyntämispotentiaali pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta.....	24
6.3 Arvio uudisrakentamistarpeista	25

Kuvat

Kuva 1 Mäntsälän kunnan ikäryhmien prosentuaalisen osuuden kehittyminen vuodet 2021, 2030 ja 2040 (Tilastokeskus 2023)	5
Kuva 2 Mäntsälän kunnan 0-18-vuotiaiden Tilastokeskuksen väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)	6
Kuva 3 MDI:n 7-12-vuotiaiden ja 13-15-vuotiaiden toteutuneet ja ennustetut kehitykset vuodesta 2010-2050 (MDI 2023).....	6
Kuva 4 MDI:n käyttämä aluejako ja koulujen sijoittuminen tilastoalueille (MDI).....	7
Kuva 5 Kirjaston palvelut ja toiminnot tärkeysjärjestyksessä. Unelma uudesta Mäntsälään kirjastosta, Kumppanuuspöydän julkilausuma Unelmoidaan uudesta -hanke 19.1.2023 (Mäntsälän kunta 2023).....	10
Kuva 6 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 1-9 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2030 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023)	14
Kuva 7 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2030 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023)	14

1.9.2023

Kuva 8 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2035 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023) Ennusteesta puuttuvat Hepolan EHA-oppilaat....	15
Kuva 9 Koulujen käyttöasteet syksyllä 2022 (Mäntsälän kunta 2023)	16
Kuva 10 Mäntsälän kunnan tilastrategian tarkemman tarkastelun kohteena olevien koulujen laajuudet (bruttoala) oppilasta kohden lukuvuonna 2022-2023 ja lukuvuonna 2029-2030 (Mäntsälän kunta 2023)....	17

Taulukot

Taulukko 1 Mäntsälän kunnan Tilastokeskuksen väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)	5
Taulukko 2 MDI:n ja Tilastokeskuksen 7-15-vuotiaiden määrän ennusteiden erotus	7
Taulukko 3 MDI:n nykytrendi, jossa tulevan kehityksen mallinnus nojaa vuosien 2015-2022 kehitykseen, painottaen 2020-lukua, 7-12-vuotiaat ja 13-15-vuotiaat sekä 7-15-vuotiaat yhteensä vuosina 2021-2030 ja 2021-2040 (MDI)	8
Taulukko 4 Porvoonseudun musiikkiopiston Mäntsälän opistorakennuksen opetustilojen käytön ajoittuminen työviikon aikana (Mäntsälän kunta 2023)	11
Taulukko 5 Yhteenveto tarkastelun kohteena olevista vapaa-ajan palvelujen rakennuksista	12
Taulukko 6 Mäntsälän kunnan koko väestön ja 0-4-vuotiaiden tulo-, lähtö- ja nettomuutto vuosina 2016-2021 (Tilastokeskus 2023)	13
Taulukko 7 Mäntsälän tilastrategian tarkemman tarkastelun kohteena olevien rakennusten kokonaisalat ja rakennusten lukumäärät (Mäntsälän kunta 2023)	16
Taulukko 8 Yhteenveto tarkastelun kohteena olevista kouluista	18
Taulukko 9 Tarkastelun kohteena olevien rakennusten rakennusvuosi, bruttoala, korjaustarve ja korjausaste	21

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

1.9.2023

Mäntsälän kunnan sivistys- ja hyvinvointipalvelujen strateginen tilaselvitys 2023

1 Johdanto

Strategisen tilaselvityksen tarkoituksena on tuottaa kesän 2023 aikana Mäntsälän kunnan päätöksentekoa varten erilaisia sivistys- ja hyvinvointipalvelujen rakennuksiin liittyviä vaihtoehtoja. Vaihtoehtojen tarkastelussa huomioidaan palvelutarpeiden toteuttamismahdollisuudet ehdotetuissa vaihtoehtoissa:

- 1) Selvitetään rakennusten hyödyntämispotentiaali pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta,
- 2) Arvioidaan mahdollisten muutosratkaisujen toteuttamista,
- 3) Arvioidaan tarkastelun kohteena olevien palvelujen sijoittumista nykyisiin kiinteistöihin.
- 4) Arvioidaan uudisrakentamisen tarvetta ja
- 5) Optimoidaan tilatarpeet kestävästi suhteutettuna arvioituun palvelutarpeeseen.

Strategisen tilaselvityksen ulkopuolelle rajautuvat mm. osa taajaman ulkopuolella sijaitsevista yksiköistä. Tilaselvityksessä keskitytään ensisijaisesti seuraavien yksiköiden ja palveluiden tilatarpeiden tarkasteluun:

- 1) Mäntsälän kirjasto
- 2) Nuoriso ja liikunta (monitoimitalo)
- 3) Mäntsälän keskustan koulut
- 4) Hirvihaaran, Ohkolan ja Sääksjärven koulut
- 5) Porvoon seudun musiikkiopisto

Mäntsälän kunnan strategiset lähtökohdat, toiminta ja saavutettavuus ovat vaihtoehtojen tarkastelun ja rakennusten muunneltavuuden arvioimisen lähtökohтия. Arviointi perustuu seuraaviin lähtötehtoihin:

- Mäntsälän kunnan strategia-asiakirja
- Mäntsälän kunnan toiminta- ja taloussuunnitelma 2023-2025
- Ajantasainen väestöennuste
- Peruskoulujen ja lukion rakennusten käyttöasteet
- Koulukohtaiset lapsimäärätiedot sekä oppilasennusteet
- Tarkastelun kohteena olevien rakennusten käyttäjätietoja
- Tekninen ja elinvoima palvelukeskuksen kiinteistöjen investointiohjelma
- Toimitilapalveluiden kiinteistötiedot
- V. 2013 tehty Mäntsälän kiinteistöjen kehittämisohjelma 2013- 2025.
- Ajantasaiset asemapiirustukset sekä pohjapiirustukset tarkasteltavista rakennuksista

1.9.2023

2 Lähtötilanne

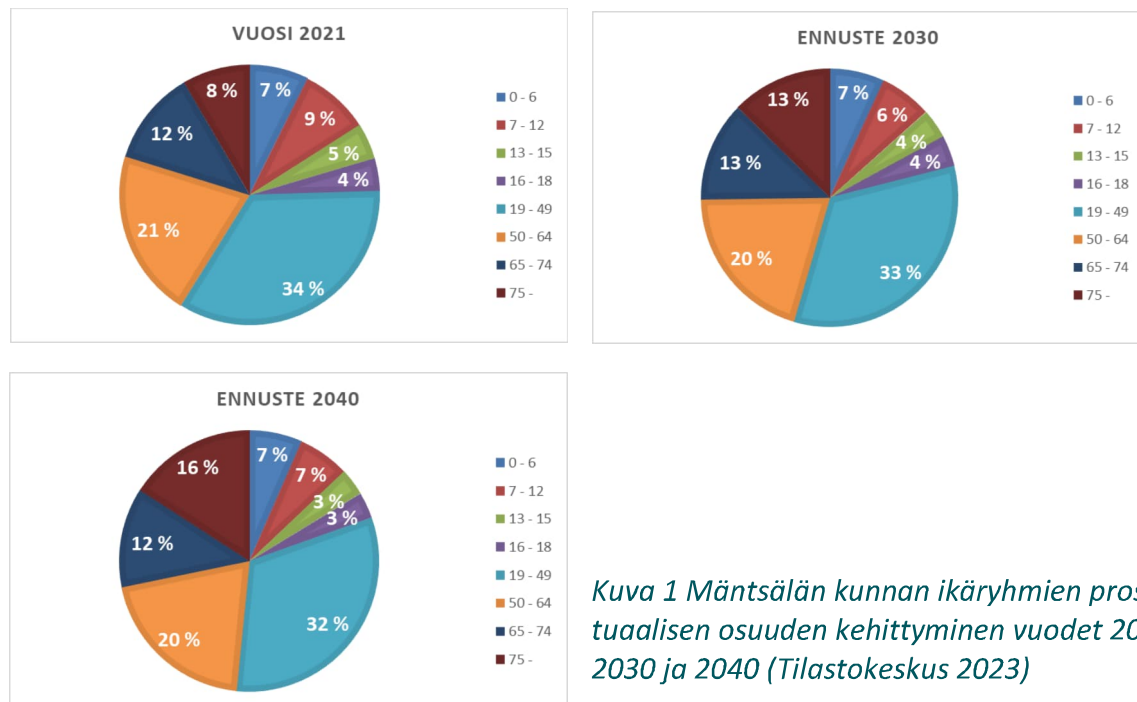
2.1 Mäntsälän väestöennusteet

Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteen mukaan Mäntsälän kunnan kokonaisväestöennuste on vuoteen 2040 kasvava. Vuodesta 2023 vuoteen 2030 Tilastokeskus arvioi kokonaisväestökasvua olevan 276 asukasta ja vuoteen 2040 mennessä 816 asukasta (taulukko 1).

Taulukko 1 Mäntsälän kunnan Tilastokeskuksen väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)

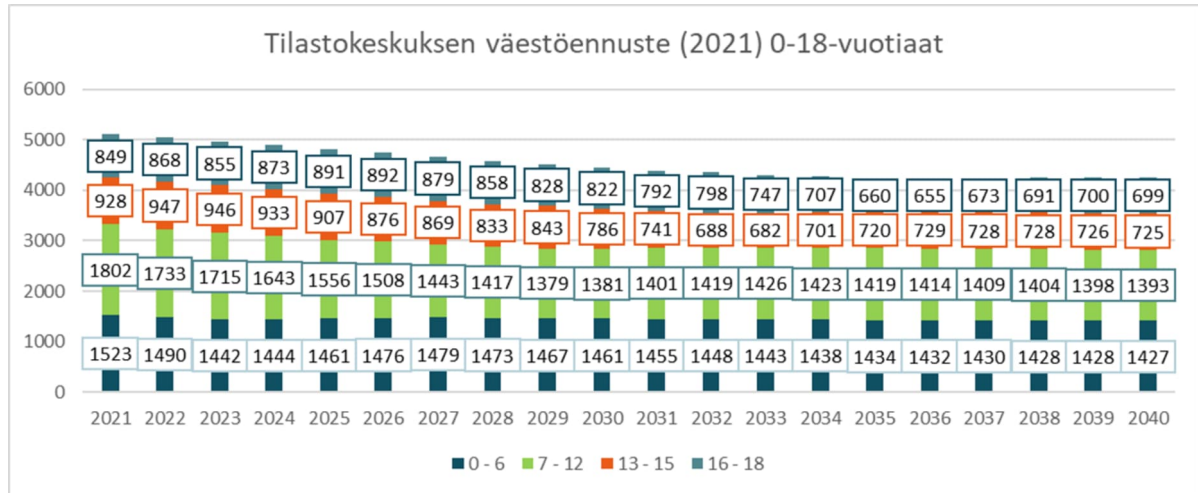
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
0 - 6	1 523	1 490	1 442	1 444	1 461	1 476	1 479	1 473	1 467	1 461	1 455	1 448	1 443	1 438	1 434	1 432	1 430	1 428	1 428	1 427
7 - 12	1 802	1 733	1 715	1 643	1 556	1 508	1 443	1 417	1 379	1 381	1 401	1 419	1 426	1 423	1 419	1 414	1 409	1 404	1 398	1 393
13 - 15	928	947	946	933	907	876	869	833	843	786	741	688	682	701	720	729	728	728	726	725
16 - 18	849	868	855	873	891	892	879	858	828	822	792	798	747	707	660	655	673	691	700	699
19 - 49	7 144	7 121	7 107	7 079	7 057	7 026	7 037	7 073	7 065	7 068	7 082	7 048	7 044	7 038	7 034	7 006	7 005	6 976	6 955	6 935
50 - 64	4 346	4 346	4 351	4 360	4 378	4 377	4 353	4 311	4 291	4 281	4 257	4 258	4 262	4 272	4 281	4 300	4 304	4 334	4 355	4 373
65 - 74	2 454	2 458	2 459	2 467	2 479	2 508	2 554	2 590	2 617	2 655	2 681	2 723	2 751	2 748	2 757	2 741	2 708	2 681	2 666	2 675
75 -	1 748	1 854	1 976	2 091	2 198	2 307	2 397	2 493	2 597	2 673	2 760	2 831	2 905	2 983	3 056	3 139	3 220	3 301	3 378	3 440
Yht.	20 794	20 817	20 851	20 890	20 927	20 970	21 011	21 048	21 087	21 127	21 169	21 213	21 260	21 310	21 361	21 416	21 477	21 543	21 606	21 667

Kuvasarjasta 1. voidaan havaita, että Mäntsälän kunnan väestönkasvu kohdistuu yli 65-vuotiaisiin ja erityisesti yli 75-vuotiaiden suhteellinen osuus kasvaa merkittävästi (kuva 1).

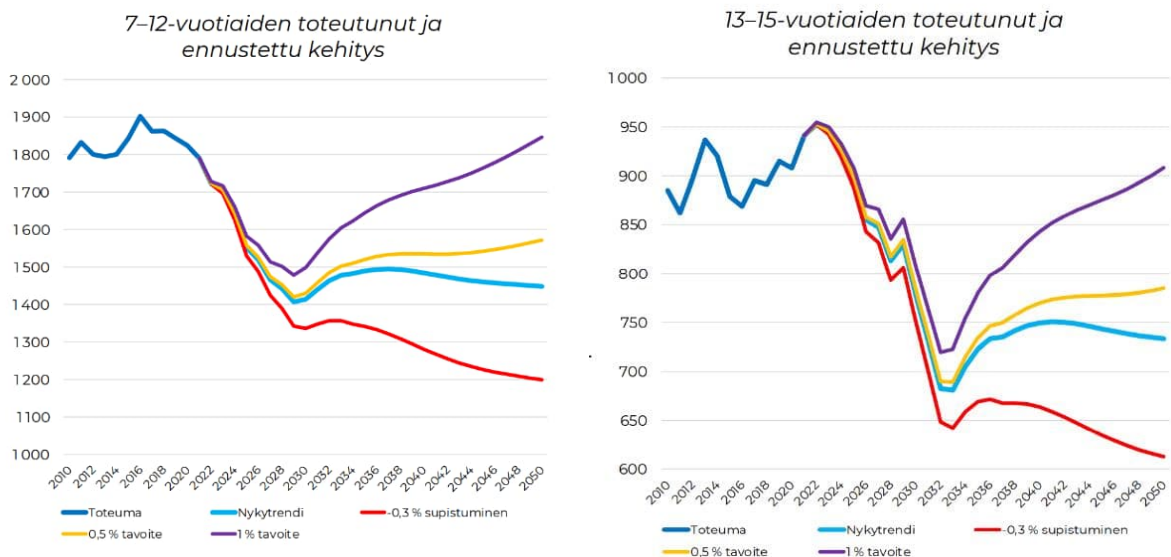
1.9.2023

Tilastokeskuksen 0-18-vuotiaiden väestöennuste on esitetty kuvassa 2. Alle 18-vuotiaiden kokonaismäärät ovat tulevina vuosina laskevia (taulukko 1).

Kuva 2 Mäntsälän kunnan 0-18-vuotiaiden Tilastokeskuksen väestöennuste vuodesta 2021 vuoteen 2040 (Tilastokeskus 2023)

Myös MDI:n Mäntsälän kunnalle laatimien väestöskenaarioiden mukaan 7-12-vuotiaiden kaikki skenaariot ovat 2020-luvulla laskevia ja 13-15-vuotiaiden kaikki skenaariot pienen nousun jälkeen myös laskevia.

Kuva 3 MDI:n 7-12-vuotiaiden ja 13-15-vuotiaiden toteutuneet ja ennustetut kehitykset vuodesta 2010-2050 (MDI 2023)

1.9.2023

Tilastokeskuksen ja MDI:n laatimissa ennusteissa on hieman eroa. Erot johtuvat esimerkiksi tilastojen laadintavoista ja ajankohdista. Tilastokeskuksen ennuste perustuu vuoden 2021 tilanteeseen ja MDI:n ennusteessa on huomioitu vuoden 2022 tilanne. Molemmat ennusteet antava vuoteen 2030 saakka hyvin samansuuntaiset luvut (taulukko 2.)

Taulukko 2 MDI:n ja Tilastokeskuksen 7-15-vuotiaiden määrän ennusteiden erotus

	7-12-vuotiaat		13-15-vuotiaat		Yhteensä	
	2021-2030	2021-2040	2021-2030	2021-2040	2021-2030	2021-2040
MDI:n ennuste	-377	-306	-162	-192	-539	-498
Tilastokeskuksen ennuste	-421	-409	-142	-203	-563	-612
Erotus MDI:n laskelman eduksi	44	103	-20	11	24	114

Selvitystä laadittaessa, sovittiin käytettäväksi pohja-aineistona MDI:n nykytrendin skenaariota. MDI:n aluejako noudattaa tilastoalueiden aluejakoa, joka poikkeaa mm. koulujen oppilaaksioton aluejaosto (kuva 4.).

Tilastoalue	Pienalue	Ennustealue	Koulu
505001 Ohkola	505001001 Hyökännummi	Hyökännummi	Hyökännummen koulu Ohkolan koulut Nummisten koulu
	505001002 Aroila-Jokelanseutu	Ohkola	
	505001003 Ohkola	Ohkola	
	505001004 Keravanjärvi	Ohkola	
	505001005 Vähäkylä	Ohkola	
505002 Sälinkää	505001006 Numminen	Numminen	Sälinkään koulu
	505002007 Kaanaa	Sälinkää	
	505002008 Sälinkää	Sälinkää	
	505002009 Soukkio	Sälinkää	
	505002010 Suojärvi	Sälinkää	
	505002011 Sulkava	Sälinkää	
505003 Keski-Mäntsälä	505002012 Nikinoja	Sälinkää	Hirvihaaran koulu
	505003013 Hirvihaara	Hirvihaara	
	505003014 Hevossuo	Hirvihaara	
	505003015 Mattila	Numminen	
	505003016 Metsäkulma	Sääksjärvi	
505004 Kirkonkylä	505003017 Kotkakorpi	Saari	Hepolan koulu Kirkonkylän koulu Riihenmäen koulu Myllymäen koulu Ehroosin koulu
	505003018 Lukko	Sälinkää	
	505004019 Linnamäki	Kirkko	
	505004020 Koskenranta	Kirkko	
	505004021 Koivumäki	Kirkko	
	505004022 Heissa-Mallamäki	Kirkko	
	505004023 Kartanonpelto	Kirkko	
	505004024 Impivaara	Asema	
	505004025 Heikkilä	Asema	
	505004026 Meijeri	Asema	
505005 Sääksjärvi	505004027 Järvelä	Asema	Sääksjärven koulu
	505005028 Sääksjärvi	Sääksjärvi	
505006 Saari	505006029 Kaukalampi	Saari	Saaren koulu
	505006030 Saari	Saari	
	505006031 Niemenkylä	Saari	
	505006032 Hautjärvi	Saari	
	505006033 Levanto	Saari	

Kuva 4 MDI:n käyttämä aluejako ja koulujen sijoittuminen tilastoalueille (MDI)

Taulukossa 3. tarkastellaan MDI:n aineiston pohjalta, miten 7-12-vuotiaiden ja 13-15-vuotiaiden määrän ennakoitua kehittyvän Mäntsälän kunnan eri alueilla (taulukko 3.) Koko kunnan alueella vuoteen 2030 mennessä 7-12-vuotiaiden määrän ennustetaan vähenevän 377 lapsella ja 13-15-vuotiaiden määrän 162 lapsella, yhteensä 539 lapsella. Aseman, Kirkon ja Nummisten tilastoalueilla 7-15-vuotiaiden lasten määrän ennakoitua vähenevän eniten.

1.9.2023

Taulukko 3 MDI:n nykytrendi, jossa tulevan kehityksen mallinnus nojaa vuosien 2015-2022 kehitykseen, painottaen 2020-lukua, 7-12-vuotiaat ja 13-15-vuotiaat sekä 7-15-vuotiaat yhteensä vuosina 2021-2030 ja 2021-2040 (MDI)

	7-12-vuotiaat		13-15-vuotiaat		Yhteensä	
	2021-2030	2021-2040	2021-2030	2021-2040	2021-2030	2021-2040
Asema	-79	-51	-29	-32	-108	-83
Hirvihaara	-11	-6	-4	-6	-15	-12
Hyökännummi	-28	-11	-3	1	-31	-10
Kirkko	-72	-61	-23	-41	-95	-102
Numminen	-64	-61	-36	-38	-100	-99
Ohkola	-44	-37	-31	-38	-75	-75
Saari	-19	-21	-15	-15	-34	-36
Sälinkää	-40	-39	-22	-20	-62	-59
Sääksjärvi	-20	-19	1	-3	-19	-22
	-377	-306	-162	-192	-539	-498

1.9.2023

3 Vapaa-ajan palvelut

3.1 Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelujen henkilöstö muodostuu kahdeksasta vakinaisesta työntekijästä ja yhdestä oppisopimusopiskelijasta. Vakinaisen henkilöstön muodostavat

- kaksi etsivää nuorisotyöntekijää,
- erityisnuorisotyöntekijä,
- kaksi koordinoivaa ohjaajaa,
- kolme nuoriso-ohjaajaa

Nuorisopalveluiden käytössä on tällä hetkellä kolme tilaa, joista yksi on monitoimitalossa toimivat nuorisotila, yksi Seurojentalossa sijaitseva nuorisotyön tila (etsivä cafe ja nuorisotyön asiakastila) ja Simolassa sijaitseva starttivalmennuksen tila.

Nuorisotila on tarkoitettu varhaisnuorille ja nuorille ja se on auki. Tilan toiminnasta vastaavat nuoriso-ohjaajat ja tilassa käy keskimäärin parikymmentä nuorta illassa. Nuorisotila on auki seuraavasti:

- ma, ke ja to 15.30-20.00 (tila auki 4,5 h)
- ti ei avoinna
- pe 15.30-21.00 (tila auki 5,5 h)
- la ja su ei avoinna

Seurojentalo yläkerta on etsivän nuorisotyöntekijöiden ja erityisnuorisotyöntekijän käytössä. Tapaamisiin osallistuu yleensä 1-3 asiakasta. Etsivän nuorisotyön tilan käyttö jakautuu seuraavasti:

- ma, ti ja to 9.00-13.00 nuorten tapaamisia
- ke 9.00-13.00 nuorten tapaamisia, etsivä cafe 13.00-16.00
- pe 9.00-13.00 nuorten tapaamisia, peliporukka 16.00-21.00

Erytisnuorisotyöntekijä järjestää Ankkuri kokoukset säännöllisesti Seurojentalon yläkerran suuremmalla puolella ja käyttää myös näitä tiloja päivittäin nuorten kohtaamiseen kello 9.00 ja 16.00 välisellä ajalla.

Starttivalmennus (ryhmän koko enintään 8) kokoontuu Simolassa maanantaista torstaihin kello 9.00-14.00.

3.2 Kirjastopalvelut

Mäntsälän kirjasto oli vuoden 2022 kansallisten kirjastotilastojen mukaan kunnan asukasluukuun suhteutettuna Suomen pienin kirjasto. Kuntalaisilla on Mäntsälässä n. 30-50% pienempi aineistokoelma käytössään kuin samankokoisissa muissa kunnissa.

1.9.2023

Pääkirjasto sijaitsee Monitoimitalossa (Urheilutie 4) tiloissa, jotka ovat alun perin suunniteltu nuorisotiloiksi. Kirjaston 730 neliötä (hyötyalaa) sijaitsevat kahdessa kerroksessa.

Kirjastoauton varastona toimii monitoimitalon toisessa päädyssä sijaitseva asunto (25 m²). Käynti varastoon (50 m) tapahtuu ulkokautta ja reitillä sijaitsee portaita. Kirjastoauton lastaaminen ja purkaminen tapahtuu monitoimitalon pihalla. Toiminnalle ei ole katosta. Kirjastoauton talli sijaitsee Toivollantie 4:ssä. Auto tarvitsee lämpimän tallin, jossa on voimavirtapistoke.

Kirjastopalveluissa työskentelee 11 vakituista henkilöä ja vaihtelevasti muutamia määräaikaista työntekijöitä ja harjoittelijoita.

Kunnassa on valmistunut toukokuussa 2023 ”Unelmoidaan uudesta” -kumppanuuspöydän julkilausuma, jossa kuvataan Mäntsälän kunnan kirjaston nykytila, monipuolisesti yleisen kirjaston lain mukaiset tehtävät ja tilatarpeet, kirjaston merkitys eri tahoille ja kirjaston vaikutukset ja hyödyt kunnassa ja kuntalaisille. Asiakirjaan on koottu kuntalaisten näkemyksiä kirjaston palveluista ja toiminnoista.

Kuva 5 Kirjaston palvelut ja toiminnot tärkeysjärjestyksessä. Unelma uudesta Mäntsälään kirjastosta, Kumppanuuspöydän julkilausuma Unelmoidaan uudesta -hanke 19.1.2023 (Mäntsälän kunta 2023)

Kirjastopalvelujen toiminnan näkökulmasta keskeisimmiksi tarpeiksi määritellään seuraavat asiat:

- Monipuolisen, uudistuvan ja houkuttelevan kokoelman ylläpito
- Tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan
- Aineiston ja palvelujen löydettävyyden parantaminen

1.9.2023

- Aineiston kantamisen ja portaissa kulkemisen vähentäminen ja sitä kautta työtaturmien ja liikuntaelinaivojen riskien minimoiminen
- Kirjastoauton kokoelman ja palvelujen hoitamisen sujuvoittaminen ja tehostaminen kirjaston yhteydessä olevan tallin avulla

Kuntalaisten esiin nostamia keskeisiä tarpeita ovat:

- Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen, lasten ja yhdessä lukemisen edistäminen mukavalla ja viihtyisällä lastenalueella
- Nuorten toivottaminen tervetulleeksi heidän kanssaan yhdessä suunnitellun oman ”sopen”, toimintojen ja aineiston avulla
- Kaikenikäisten kuntalaisten oleilun ja vapaamuotoisen kokoontumisen mahdollistaminen maksuttomissa ja turvallisissa tiloissa
- Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen
- Etätyöskentelijöille, yksinyrittäjille ja opiskelijoille tarpeellisen hiljaisen työskentelytilan ja tvt-laitteiden käytön tarjoaminen
- Eväiden syömisen mahdollistaminen + Kahvi-/vesiautomaatti / kahvila

3.3 Musiikkiopisto

Porvoonseudun musiikkiopisto toimii Mäntsälässä Pankinmaan kiinteistössä. Koko rakennus on musiikkiopiston käytössä. Opistorakennuksen nykyiset tilat muodostuvat 7 opetustilasta ja salista. Koska kaikki opetus ei mahdu opistorakennukseen, annetaan opetusta lisäksi Saaren, Kirkonkylän, Myllymäen ja Ehnroosin kouluilla. Näiden lisäksi opisto järjestää muskaritoimintaa yksityisissä päiväkodeissa, Hyökännummen päiväkodissa ja Mustamäen päiväkodissa.

Musiikkiopiston tilojen nykyisiä käyttötunteja on reilut 200 viikossa. Tilojen käyttö kohdistuu arkipäiville ja pääsääntöisesti kello 13.00 ja 20.00 väliselle ajalle. Opetus painottuu yksilöopetukseen.

Taulukko 4 Porvoonseudun musiikkiopiston Mäntsälän opistorakennuksen opetustilojen käytön ajoittuminen työviikon aikana (Mäntsälän kunta 2023)

LUOKKA	A1	K1	K2	A2	Y1	Y2	Y3
	piano	flyygeli	sali				ryhmäopetus
MA	klo 12-20	klo 13-20	klo 10-19	klo 14-20	klo 13-20	klo 13-19	klo 13-19
TI	klo 13-19	klo 13-20	klo 13-19	klo 13-20	klo 13-19	klo 13.00-20	klo 14-18.00
KE	klo 13-19.00	klo 14-19.00	klo 13-19	klo 14-18	klo 13-19	klo 14-19	klo 14-19
TO	klo 14-19	klo 13-19	klo 13-18	klo 13-19	klo 14-20	klo 14-18.00	klo 14-19
PE	klo 13-20	klo 13-19	klo 9-18	klo 13-17	klo 13-19	klo 13-18	klo 13-17

Porvoonseudun musiikkiopisto on arvioinut tilatarpeikseen vähintään 13 opetustilaa, yhden isomman tilan, joka soveltuu sekä muskari-, pienryhmä- ja esiintyjien harjoitustoimintaa. Tilatarpeet

1.9.2023

kohdistuvat Mäntsälän keskusta. Musiikkiopiston tilatarpeista löytyy tarkempia erillisiä kuvauksia, laskelmia ja suunnitelmia viime vuosilta.

Taulukko 5 Yhteenveto tarkastelun kohteena olevista vapaa-ajan palvelujen rakennuksista

Arvio nykytilanteesta	Rakennus ja sijainti	Havainnot rakennuksesta
Monitoimitalo, rakennusosa 1, nuorisotila ja liikuntatiloja	Monitoimitalon rakennusosat 1 ja 2 ovat olleet liikuntatiloja ja rakennusosa 3 nuorisotila. Nyt rakennusosassa 1 sijaitsee liikuntatilat (kuntosali ja squaskenttä) ja nuorisotila. Osassa tiloja on matalat käyttöasteet. Vieressä isot urheilukentät ja muut vapaa-ajan toiminnalliset aktiviteetit	Tässä rakennuksen osassa ei tiedossa olevia sisäilmaongelmia.
Monitoimitalo, rakennusosa 2, liikuntatilat	Monitoimitalon rakennusosan 2 tilat käsittävät eri tyyppisiä urheilutiloja, kuten täysikokoisen liikuntasalin katsomoineen ja aputiloineen sekä monitoimisali-ampumaradan.	Tilat ovat osin kuluneita ja vaativat toiminnallisen uudelleen arvioinnin ja osin remontoituja, kuten esim. liikuntasali.
Monitoimitalo, rakennusosa 3, kirjasto	Monitoimitalon rakennusosan 3 tilat ovat alunperin suunniteltu nuorisotilakäyttöön. Kirjaston tilat sijaitsevat nyt näissä tiloissa, ahtaasti ja epäkäytännöllisesti liikuntasalin vieressä. Nykyiset tilat eivät vastaa tämän päivän kirjaston tarpeita. Kirjastolla ei nykyisessä muodossaan ole omaa kaupunkikuvallista roolia, koska sijaitsee osana rakennuskokonaisuutta.	Ei tiedossa olevia sisäilmaongelmia
Musiikkiopisto	Suojeltu musiikkiopiston rakennus sijaitsee kirkonmäellä historiallisessa ja arvokkaassa miljöössä. Rakennus sijaitsee hieman erillään muista vapaa-ajan palveluista.	Rakennus on alun perin ollut muussa käyttötarkoituksessa. Korjaaminen musiikkiopiston nykytarpeita vastaavaa käyttöön ei ole perusteltua.

1.9.2023

4 Perusopetus ja arvio perusopetuksen oppilasmäärän kehittämisestä

Mäntsälän kunnan oppilasmäärän kehittyminen nykyisellä väestöpohjalla lukuvuodesta 2022-2023 lukuvuoteen 2029-2030 *ilman muuttoliikkeen vaikutusta* on laskeva.

Voiko muuttoliike tuoda helpotusta lasten määrän vähenemiseen? Vuosina 2016-2021 kuntien välinen nettomuutto on ollut vaihtelevaa. Mäntsälä on tällä ajalla menettänyt 66 asukasta. Kun tarkastellaan lasten ja nuorten muuttoa, havaitaan, että 0-4-vuotiaiden ja 5-9-vuotiaiden muuttoliike on ollut positiivista ja kouluikäisten eli 10-14-vuotiaiden negatiivista. 5-9-vuotiaiden nettomuutto on vaihdellut -3 ja +24 lapsen välillä. Mennyt kehitys huomioiden, muuttoliike ei välttämättä tuo Mäntsälän kuntaan toivottua kouluikäisten määrän kasvua.

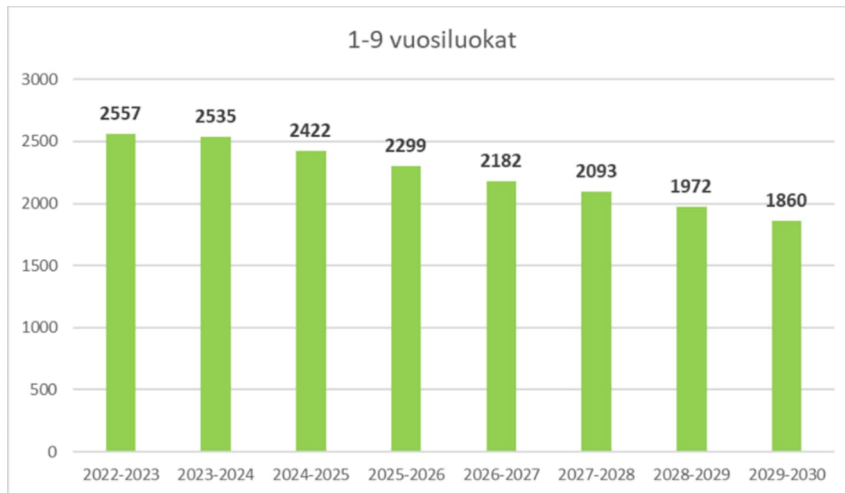
Taulukko 6 Mäntsälän kunnan koko väestön ja 0-4-vuotiaiden tulo-, lähtö- ja nettomuutto vuosina 2016-2021 (Tilastokeskus 2023)

	Kuntien välinen tulomuutto						Kuntien välinen lähtömuutto						Kuntien välinen nettomuutto						Nettomuutto 2016-2021
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Koko väestö	1238	1188	1166	1206	1281	1426	1178	1280	1257	1170	1287	1399	60	-92	-91	36	-6	27	-66
0-4-vuotiaat	109	95	101	112	94	108	69	79	85	59	73	72	40	16	16	53	21	36	182
5-9-vuotiaat	75	50	54	66	66	78	56	73	57	42	56	72	19	-23	-3	24	10	6	33
10-14-vuotiaat	44	36	40	34	66	61	35	53	50	47	51	48	9	-17	-10	-13	15	13	-3
15-19-vuotiaat	76	79	79	95	81	112	163	181	155	166	191	201	-87	-102	-76	-71	-110	-89	-535

MDI:n väestöskenaariot perustuvat yli kymmenen vuoden toteumien tarkasteluun. Mäntsälän kunnassa vuodet 2010-2015 olivat hyviä tulomuuton vuosia ja tuolloin myös lasten määrien nettomuuttoivoitto oli 2010-luvun loppuvuosia huomattavasti parempaa. Nykyinen väestökehityksen ja MDI:n laatiman skenaarion erotus on huomattava, lähes 160 lapsen verran. Jotta päästään MDI:n skenaarion mukaisiin lapsimääriin, tulee Mäntsälän kuntaan muuttaa tulevien vuosien aikana tuo 160 lasta.

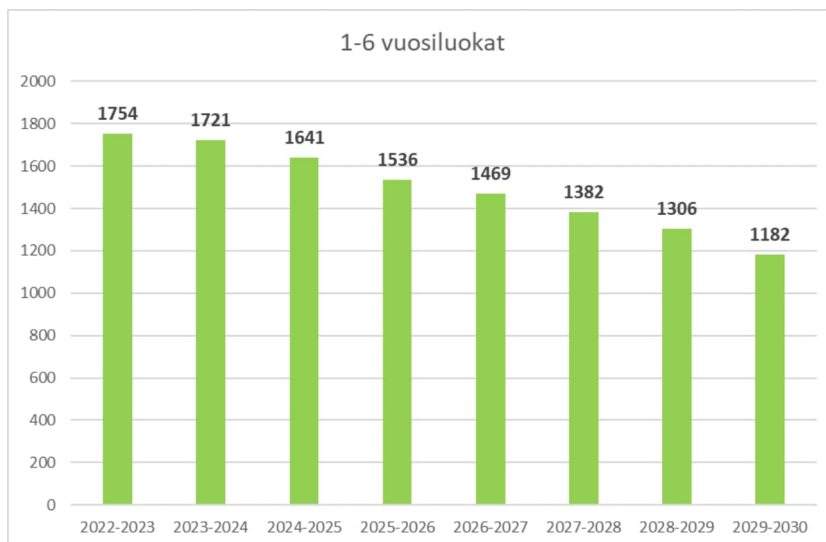
Kuvissa 6, 7 ja 8 on kuvattu Mäntsälän kunnan oppilasmäärien kehittymistä, mikäli MDI:n väestöskenaariota sisällään pitävä muuttovoitto ei toteudu ja oppilasmäärä kehittyy kunnan nykyisellä väestöpohjalla. Määrän kehittyminen on yhdensuuntainen Tilastokeskuksen väestöennusteen kanssa. Oppilasmäärän muutos on kuitenkin yli sata lasta suurempi kuin Tilastokeskuksen lasten määrän ennuste. Tämä selittyy sillä, että Mäntsälän kunnassa käy oppilaita naapurikunnissa ja naapurikunnista, joten oppilasmäärä ei ole ns. yksi yhteen kunnassa asuvien lasten lukumäärän kanssa.

1.9.2023

Kuva 6 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 1-9 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2030 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023)

Palvelutarpeen kehittymisen näkökulmasta lasku kohdistuu voimakkaimmin vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärään (kuva 6).

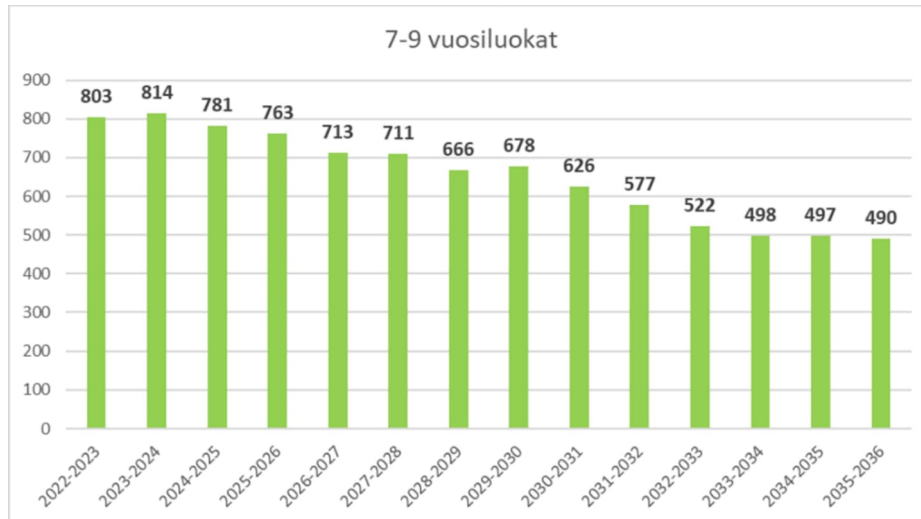

Kuva 7 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2030 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023)

Vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehitys, ilman muuttoliikettä, on myös laskeva (kuva 8.). Nykyisellä väestöpohjalla lukuvuonna 2034-2035 vuosiluokilla 7-9 on noin kolmesataa eli 61 % nykyisestä

1.9.2023

oppilasmäärästä. Kuvan 8 oppilasmäärästä puuttuvat Hepolan 7-9 vuosiluokkien EHA oppilaat. Heitä on arvion mukaan vuosittain 3-17 oppilasta lukuvuoteen 2030-2031 asti.

Kuva 8 Mäntsälän kunnan vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän kehittyminen vuodesta 2022 vuoteen 2035 ilman muuttoliikkeen vaikutusta (Mäntsälän kunta 2023) Ennusteesta puuttuvat Hepolan EHA-oppilaat

Mäntsälän kunnassa vuosiluokkien 1-6 palvelutarve voi laskea 572 oppilaspaikalla, mikäli muuttoliike ei tuo merkittävää kasvua oppilasmääriin.

Nykyisellä väestöpohjalla laskettuna, lasten laskeva määrä tarkoittaa laskennallisina 20 oppilaan ryhminä tarkoittaa 28,6 opetusryhmää. Vuosiluokkien 7-9 palvelutarve laskee 125 oppilaspaikalla. Laskennallisina 20 oppilaan ryhminä tarkoittaa 6,25 opetusryhmää. Vuoteen 2035 mennessä vuosiluokkien 7-9 palvelutarve on laskenut ennusteen mukaan 313 oppilaspaikalla, joka tekee laskennallisina 20 oppilaan ryhminä yhteensä 15,65 opetusryhmää.

4.1 Perusopetuksen tilatarpeiden tunnistaminen

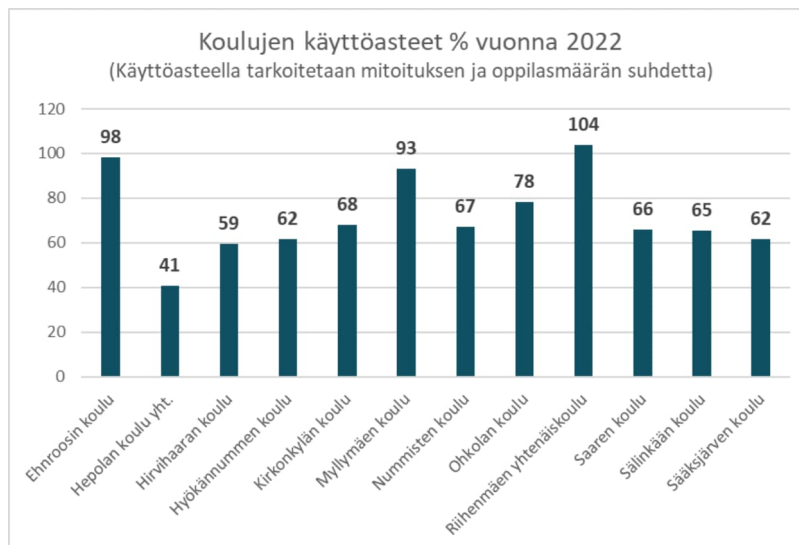
Tarkemman tarkastelun kohteena olevien koulujen rakennusten laajuudet ja rakennusten lukumäärät ovat esitetty taulukossa 7.

1.9.2023

Taulukko 7 Mäntsälän tilastrategian tarkemman tarkastelun kohteena olevien rakennusten kokonaisalat ja rakennusten lukumäärät (Mäntsälän kunta 2023)

KOULU	Rakennusten lukumäärä	Bruttoala
Ehnroosin koulu	1	7593
Hepolan koulu yht.	2	3791
Hirvihaaran koulu	2	1336
Kirkonkylän koulu	2	2960
Myllymäen koulu	1+3	3558
Ohkolan koulu	3	1239
Riihenmäen yhtenäiskoulu	1+1	10974
Sääksjärven koulu	3	1998

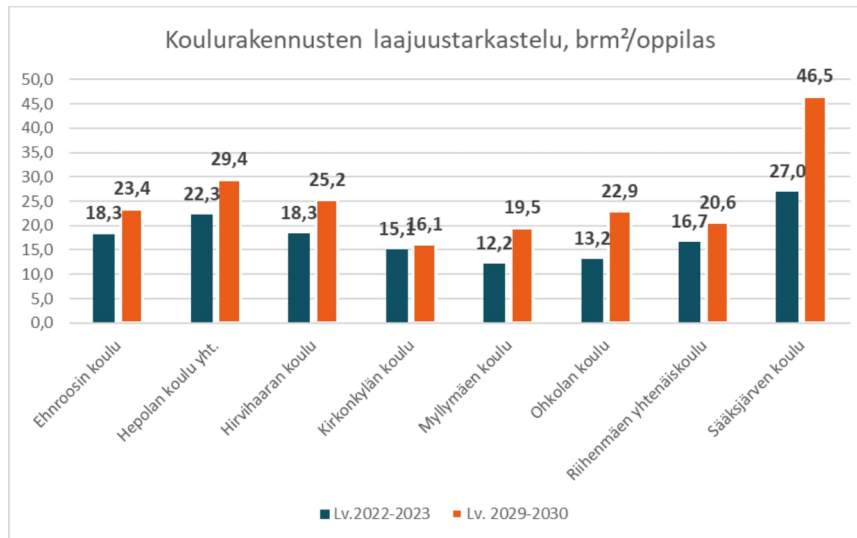
Kuvassa 5 on tarkasteltu koulujen käyttöasteita syksyllä 2022. Käyttöaste on laskettu suhteuttamalla syksyn 2022 oppilasmäärä koulun mitoitusoppilasmäärään. Koulujen käyttöasteet ovat Ehnroosin ja Riihenmäen koulun lukuun ottamatta alhaiset.

Kuva 9 Koulujen käyttöasteet syksyllä 2022 (Mäntsälän kunta 2023)

Mikäli oppilasmäärän kehitys toteutuu ennustetulla tavalla, muodostuu kaikkiin kouluihin ylikapasiteettiä. Kirkonkylän koulua lukuun ottamatta ennakoitu ylikapasiteetti on huomattavan suurta. Kuvassa 7. bruttoala kuvaa koko rakennuksen laajuutta ja käytetty oppilasmäärä on lukuvuoden 2022-2023 toteutunut oppilasmäärä ja lukuvuoden 2029-2030 osalta oppilasmäärä ilman muuton vaikutusta.

1.9.2023

Kuva 10 Mäntsälän kunnan tilastrategian tarkemman tarkastelun kohteena olevien koulujen laajuudet (bruttoala) oppilasta kohden lukuvuonna 2022-2023 ja lukuvuonna 2029-2030 (Mäntsälän kunta 2023)

1.9.2023

Taulukko 8 Yhteenvedo tarkastelun kohteena olevista kouluista

Arvio nykytilanteesta	Rakennus ja sijainti	Oppilasennuste	Yhdistetyt oppilasennusteet
Ehroosin koulu	Sijainti keskeinen, kunnan liikunta-vapaa-ajan palveluiden vieressä. Monitoimitalo tien toisella puolella.	2023: 415 2030: 324 laskua -91 oppilasta 2035: laskua - 198 oppilasta	Ehroosin ja Myllymäen koulujen yhdistetty oppilasmäärä vuonna 2030 on 506 oppilasta. Sääksjärven koulun oppilaiden kanssa yhteensä 549 oppilasta.
Hepolan koulu	Koulu ja sen pihat sijaitsevat aivan kiinni vuonna 1999 rakennetussa 4-tiessä ja vilkkasti liikennöidyssä 2000-luvulla rakennetussa junaradassa. Hepolan koulun sijainti ei vastaa nykyisiä normeja. Riihenmäen koulu 1-1,5 km:n etäisyydellä.	2023: 152 2030: 129 laskua -23 oppilasta	Hepolan koulun yleisopetuksen oppilaat mahtuvat Riihenmäen kouluun lukuvuonna 2029-2030, vaativan erityisen tuen oppilaille tulee löytää tilat muualta.
Hirvihaaran koulu	Sijaitsee 6 km:n etäisyydellä keskustasta. Alueelta on päätetty rakentaa kevyenliikenteen yhteys keskustaan.	2023: 73 2030: 53 laskua -20 oppilasta	Hirvihaaran ja Myllymäen koulujen yhdistetty oppilasmäärä vuonna 2030 on 235 oppilasta.
Kirkonkylän koulu	Sijainti kunnan keskuksessa. Tontti ei sijaitse näköetäisyydellä pääteistä. Liittymät kevyenliikenteen verkostoon hyvät. Koulun läheisyydessä muita keskusta-alueen palveluita hyvin saavutettavissa.	2023: 191 2030: 184 laskua -7 (huom! Koulussa lukuvuonna 2024-2025 arviolta 215 lasta)	Koulu toimii keskusta-alueen ns. varaventiilinä. Oppilasmäärän puolesta yhden vuosiluokan kokoa on mahdollista kasvattaa 2020-luvulla noin 6-10 oppilaalla.
Myllymäen koulu	Koulun sijaitsee lähellä puistoaluetta. Rakennuksiin ei näköyhteyttä keskuksen suunnasta. Koulu koostuu kahdesta toisiinsa lasivälillä liitetystä rakennusosasta. Koulun vanhempi osa on poistettu käytöstä sisäilmaongelmien vuoksi. Pihalla väistötilat ja uudempi osa käytössä.	2023: 284 2030: 182 laskua -100 oppilasta	Lukuvuonna 2029-2030 Ehroosin koulun tiloihin mahtuu noin 100 oppilasta, esimerkiksi Myllymäen koulusta
Ohkolan koulu	Sijaitsee Mäntsälän lounaiskulmassa saman tien varrella kuin Hyökännummen koulu. Koulujen välinen etäisyys on 3,5 kilometriä.	2023: 94 2030: 54 laskua -40 oppilasta	Ohkolan ja Hyökännummen koulujen yhdistetty oppilasmäärä vuonna 2030 on 205 oppilasta. Hyökännummen koulu on mitoitettu 384 oppilaalle.
Riihenmäen koulu	Tontti sijaitsee kunnan keskustan pohjoisosassa ja on helposti saavutettavissa niin kävellen ja pyörällä sekä autolla myös radan länsipuolelta (alikuljetunneli). Uusi osa toteutettu elinkaarihankkeena	2023: 396 2030: 339 laskua -123 oppilasta	Hepolan koulun yleisopetuksen oppilaat (noin 100 oppilasta) mahtuvat Riihenmäen kouluun lukuvuonna 2029-2030, vaativan erityisen tuen oppilaille tulee löytää tilat muualta.
Sääksjärven koulu	Koulu muodostuu kolmesta rakennuksesta, joista yksi on poistettu käytöstä. Sijainti 9 km keskustasta, edellyttää keskustaan autokuljetusta. Lähin koulu Myllymäen koulu.	2023: 74 2030: 43 laskua -31 oppilasta	Sääksjärven ja Myllymäen koulujen yhdistetty oppilasmäärä vuonna 2030 on 225 oppilasta.

1.9.2023

5 Rakennusten tekninen kunto

Koulujen kuntoa ja tulevaa korjaustarpeen arviointia varten suoritettiin kiinteistötarkastukset kaikkiin tarkasteltaviin kohteisiin. Kohdekäynnillä keskityttiin erityisesti korjauskustannuksiltaan merkittävimpiin asioihin ja kiinteistön kriittisiin osa-alueisiin. Lisäksi arvioinnin laadinnassa hyödynnettiin laajaa tausta-aineistoa, joka koostuu suuresta kiinteistömässasta kerätystä kustannuslaskentadatasta. Tuloksena esitetään arvio kiinteistöjen kunnosta sekä tulevista korjauskustannuksista. Tarkastelu ei pidä sisällään esimerkiksi uudisrakentamisen kustannuksia.

Toimeksiannossa tarkastettiin alkukesästä 2023 kaikkiaan 15 rakennusta ja lisäksi Myllymäen koulun kahdesta rakennuksesta oli kattavat lähtötiedot jo aiempien projektien myötä. Työn alussa sovittiin, että Ehnroosin uusi koulurakennus jätetään tarkastelun ulkopuolelle. Kohteiden yhteenlaskettu laajuus oli yhteensä yli 23 000 bruttoneliometriä.

Rakennuksen nimi	Rakennusvuosi	brm ²	hum ²
Hepolan koulu	1990	3200	2978
Hepolan koulun lisärakennus	2008	591	559
Hirvihaaran kivikoulu	1955	1033	830
Hirvihaaran puukoulu	1900	303	272
Kirkonkylän koulu	1950	2488	2170
Kirkonkylän koulu viipale	1976	472	442
Monitoimitalo	1987	4171	4115
Myllymäen koulu	1983	2624	2507
Myllymäen koulun laajennus	2003	934	825
Ohkolan koulu (alakoulu)	1953	310	357
Ohkolan koulu (liikuntarakennus)	1990	456	429
Ohkolan koulu (yläkoulu)	1898	479	491
Ohkolan koulu, alakoulu laajennus	1953	304	350
Riihenmäen koulu	2005	4141	3850
Sääksjärven koulu (uusi)	2004	1189	1018
Sääksjärven koulu keittolarakennus	1956	241	199
Sääksjärven vanha koulu	1898	568	462

1.9.2023

Kohteiden lähtötiedot on kerätty tilaajalta saaduista tiedoista, kiinteistöjen huoltohenkilökunnalta saaduista kohdetiedoista sekä katselmuksella. Saadut tiedot on oletettu oikeiksi, eikä niitä ole tarkastettu muista lähteistä eikä esimerkiksi pinta-aloja ole tarkastusmitattu. Kohdekäynnin yhteydessä suoritettiin kattava arviointi, jossa tarkasteltiin eri rakenteiden ja järjestelmien kuntoa, vaurioitumisriskiä sekä niihin liittyviä korjauskustannuksia. Arvioinnissa hyödynnettiin viisiportaista asteikkoa, joka mahdollisti kohteiden vertailun ja arvioinnin luotettavalla tavalla. Asteikossa numero 1 kuvaa erittäin heikkokuntoista, vaurioitumisherkkää tai korjauskustannuksiltaan kallista rakennetta tai järjestelmää, kun taas numero 5 edustaa uutta, hyväkuntoista, varmatoimista ja edullista rakennetta tai järjestelmää.

Arvioitavat rakenteet ja järjestelmät olivat:

- Rakennuksen vierustat
- Perustukset ja maanvastaiset seinät
- Alapohjat
- Runko
- Julkisivut
- Yläpohjat ja vesikatot
- Tilapinnat ja -varusteet
- Ilmanvaihtojärjestelmät
- Lämmitysjärjestelmät
- KVV-järjestelmät
- Sähkö- ja automaatiojärjestelmät

Oheisessa taulukossa (taulukko 9) on esitetty arvioinnin perusteella määritetty kiinteistökohtainen korjaustarve. Korjaustarve pyrkii kuvaamaan vertailukelpoisesti kohteen kuntoa, vaurioitumisriskiä ja korjausten kalleutta. Arvioinnissa ei ole huomioitu korjausten yhteydessä mahdollisesti tehtävien toiminnallisten muutosten tai laatutasoa nostavien korjausten kustannuksia. Juuri valmistunut Ehnroosin koulu on jätetty kiinteistökohtaisen tarkastelun ulkopuolelle.

Korjausaste on luku, joka kuvaa korjaustoimenpiteiden kustannuksia suhteessa uuden rakennuksen hankintahintaan. Se auttaa arvioimaan, kuinka paljon rahaa tarvitaan vanhan rakennuksen kunnostamiseen ja päivittämiseen verrattuna siihen, kuinka paljon uuden vastaavan rakennuksen rakentaminen maksaisi. Tämä luku on tärkeä päätöksenteossa, kun arvioidaan vanhojen rakennusten korjaustarvetta ja taloudellista järkevyyttä suhteessa uudisrakentamiseen. Ennen korjaushankkeeseen ryhtymistä tulee laatia tarkempi toimenpidekohtainen kustannusarvio.

1.9.2023

Taulukko 9 Tarkastelun kohteena olevien rakennusten rakennusvuosi, bruttoala, korjaus-tarve ja korjausaste

Rakennuksen nimi	Rakennus- vuosi	Laajuus [brm ²]	Korjaustarve [€]	Korjausaste [%]
Hepolan koulu	1990	3200	3 157 344 €	39 %
Hepolan koulun lisärakennus	2008	591	326 315 €	22 %
Hirvihaaran kivikoulu	1955	1033	1 979 874 €	77 %
Hirvihaaran puukoulu	1900	303	315 800 €	42 %
Kirkonkylän koulu	1950	2488	2 581 760 €	42 %
Kirkonkylän koulu viipale	1976	472	508 217 €	43 %
Monitoimitalo	1987	4171	5 304 136 €	51 %
Myllymäen koulu**	1983	2624	5 331 968 €	81 %
Myllymäen koulun laajennus**	2003	934	454 858 €	19 %
Ohkolan koulu (alakoulu)	1953	310	338 911 €	44 %
Ohkolan koulu (liikuntaraken- nus)	1990	456	602 105 €	53 %
Ohkolan koulu (yläkoulu)	1898	479	471 796 €	39 %
Ohkolan koulu, alakoulu laajen- nus	1953	304	316 409 €	42 %
Riihenmäen koulu	2005	4141	2 428 034 €	23 %
Sääksjärven koulu (uusi)	2004	1189	539 247 €	18 %
Sääksjärven koulu keittolaraken- nus	1956	241	293 468 €	49 %
Sääksjärven vanha koulu	1898	568	614 928 €	43 %

* Tarkastettujen kohteiden joukossa oli kolme yli 100-vuotiasta hirsirakenteista koulurakennusta. Näiden rakennusten osalta kunnostustarpeessa on otettu huomioon rakennuksen ikä ja mahdolliset suojelurajoitukset. Nykystandardien saavuttaminen ei todennäköisesti ole mahdollista tai taloudellisesti järkevää. Tämän vuoksi toiminnallisuuden osalta on hyväksyttävä taso, joka on uudistamistasoa alhaisempi.

** Myllymäen koulun osalta korjaustarve on aiempien, vuonna 2020 tehtyjen kuntotutkimusten ja korjauskustannuslaskelmien mukainen.

1.9.2023

6 Johtopäätökset

Tehtävänä oli tarkastella Mäntsälän kunnan päätöksentekoa varten sivistys- ja hyvinvointipalvelujen rakennuksia sekä niihin liittyviä toteuttamismahdollisuudet seuraavista näkökulmasta: rakennusten hyödyntämispotentiaali pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta, mahdollisten muutosratkaisujen toteuttaminen, arvioida tarkastelun kohteena olevien palvelujen sijoittumista nykyisiin kiinteistöihin ja uudisrakentamistarpeita sekä optimoida tilatarpeet kestävästi, suhteutettuna arvioituun palvelutarpeeseen.

Mäntsälän oppilasmäärän on arvioitu vähenevän vuoteen 2030 mennessä noin 500 lapsella, mikä vastaa useamman nykyisen koulun yhteenlaskettua oppilasmäärää. Strateginen tilojen käyttö edellyttää kunnalta tilojen sopeuttamista tuleviin väestömuutoksiin.

Koulupuolella tämä edellyttää mm. palveluverkon uudelleen arviointia ja mahdollisesti joidenkin koulujen toiminnan tarkastelua sekä sulauttamista yhteen jonkin toisen koulun kanssa.

6.1 Palvelujen sijoittuminen nykyisiin kiinteistöihin

Nuorisotilat

Tilat, jotka tällä hetkellä on osoitettu nuorisotilaksi, soveltuvat huonosti nuorison ja nuorisotilakäyttöön. Monitoimitalon entiseen kahvila-aulatilaan toteutettu nuorisotila on hallimainen eikä se suosi tämän päivän nuorisotilalle ominaista muunneltavuutta. Tilojen tulisi olla helposti muunneltavissa erityyppisiin käytännön tarpeisiin ja tiloissa pitäisi saada toteutumaan niin äänekäs toiminta kuin rauhallisuutta edellyttävä toiminta. Nuorison tulisi saada kokea olevansa hyväksytyjä juuri sellaisina, kuin he haluavat olla ilman, että tilat tai muut käyttäjäryhmät joutuvat asettamaan toiminnalle rajoituksia.

Modernit nuorisotilat suunnitellaan nuorison ehdoilla. Yhdessä hengailu, sosiaaliset kontaktit niin vetäjien kuin toisten nuorten kanssa ja hyvin monen tyyppinen toiminta ja eri tavoin toteutettu pelaaminen ovat toiminnan ytimessä. Tiloissa tulee voida tavata kavereita, leikkiä, pelata, harrastaa liikuntaa, askarrella, syödä, laittaa ruokaa, tehdä läksyjä ja järjestää diskoja. Lasten näkemykset voivat pitää sisällään liukumäet ja temppuradat siinä, missä he toivovat myös aikuisten kohtaamista ja aikuisten ohjaamaa toimintaa.

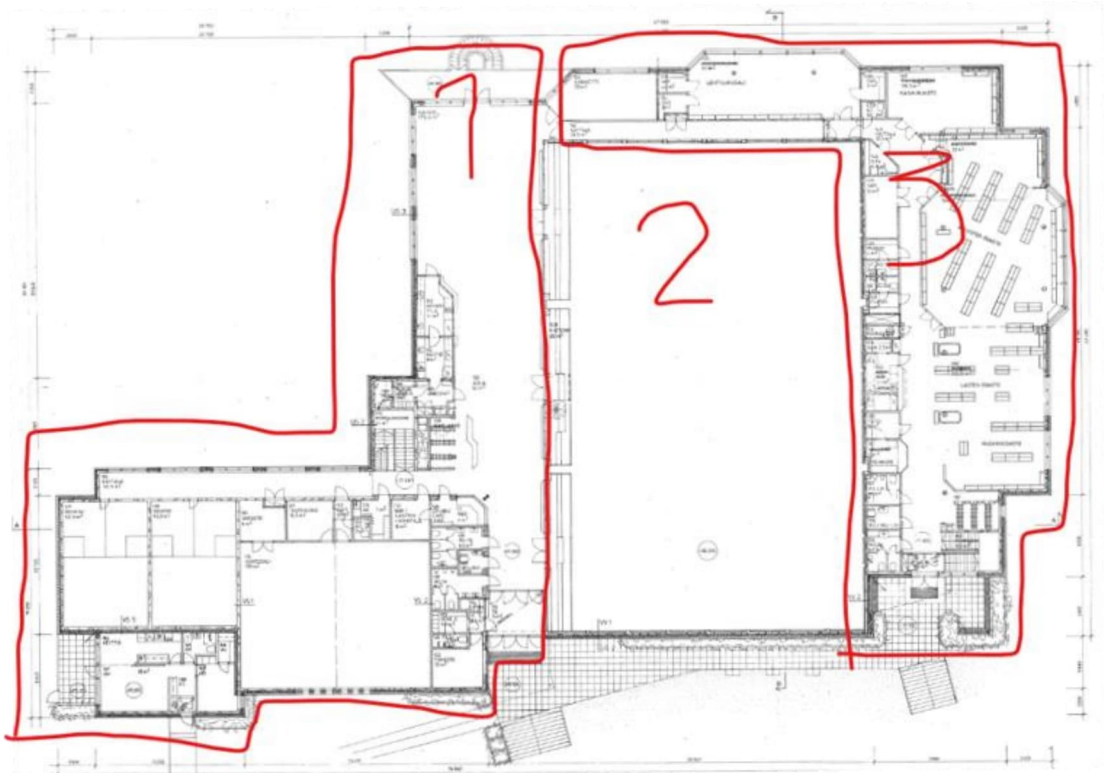
Kirjaston tilat sijaitsevat nykyisin entisessä nuorisotilassa ja ovat kirjaston toiminnalle huonosti toimivia ja ahtaat. Jos kirjaston (kuvassa kohdassa 3) paikalle palautettaisiin nuorisotilat ja nykyiset nuorisotilat osoitettaisiin muuhun käyttöön (1), voisi tästä tilakokonaisuudesta (1 ja 3) kehittää hyvin eri ikäryhmiä palvelevan toimintakeskuksen.

Nuorisotilojen palauttaminen alkuperäiseen tilaan, mahdollistaisi se tiloihin sijoitettavan mm. seuraavanlaisia nykyisin nuorisotiloissa yleisiä tiloja ja toimintoja:

1.9.2023

- iso yleistila - osa tiloista voi olla yhteiskäyttötiloja muiden palvelujen kanssa, kuitenkin siten, että osa tiloista olisi osoitettu vain nuorisopalveluiden käyttöön. Huomioidaan myös aamuisin tapahtuvaa nuoristilatoimintaa esim. pienryhmien ja luokkien vastaanottaminen kouluaikana jne.
- monitoimitila, suljettava tila tai tilakokonaisuus – askartelu- ja puuhailutila, toimii myös rauhallisempina tilana, jossa voi jutella pienessä porukassa tai vaikka pelata lautapelejä, toimii mahdollisesti myös pienenä kokoustilana
- elektronisen urheilun tila, ts. ”peliluola” – pelitilan on hyvä sijaita vähän erillään muusta tilasta (vrt. ääni ja valaistu) ja tilan suunnitteluun tulisi osallistua alan harrastajat, jotta pistorasiat, jne. sijoittuvat oikein. Luonteva sijainti voisi olla alakerroksessa.
- Keittiö ja ruokailu – ruoanvalmistus- ja leipomismahdollisuudet, kahvinkeitto/kahvitukset ja eväiden syöti
- Bänditila
- Läksyjenteko/työpisteitä, joista osa voi sijaita omassa tilassa. Mahdollistaa ohjaajan ja nuoren kahdenkeskeiset keskustelut.
- Sosiaalitilat

Suosittellemme myös, että tällä hetkellä Simolassa maanantaista torstaihin kokoontuva starttivalmennus siirtyisi käyttämään nuorisotiloja aamupäivisin/päivisin. Tällä toimenpiteellä voidaan optimoida ainakin osan nuorisotilan aamuun ja päivään ajoittuvaa käyttöä.

1.9.2023

Monitoimitalo

Monitoimitalon urheilutilat ovat laaja tilakokonaisuus, jossa keskeisimpänä tilana on iso liikuntasali. Tilat sijoittuvat kahteen kerrokseen niin, että salin lattiataso on alemmassa kerroksessa samalla tasolla, kuin puku- ja pesuhuoneet sekä tanssisali-ampumarata. Toisessa kerroksessa sijaitsevat salin kiinteä katsomo, kuntosali ja kaksi squash-hallia. Squash-toiminta on nykyisin vähäistä ja ne toimivat siksi myös muussa käytössä.

Rakennukseen saavutaan maantasosta suoraan alempaan kerrokseen puku- ja pesutiloihin tai maantasosta ulkoluiskaa pitkin toiseen kerrokseen, jossa on rakennuksen pääovi.

Ehdotettu muutos, jossa kirjaston tilat siirretään uudisrakennukseen, avaa mahdollisuuden kehittää monitoimitaloa ja vapauttaa nykyiset nuorisotilat monipuoliseksi eri ikäryhmien toiminnalliseksi tilaksi. Aulatilaa voidaan kehittää mm. siten, että se olisi tulevaisuudessa vuokrattavissa perheen tai suvun tilaisuuksiin, kuten lasten syntymäpäiväjuhliin.

Palvellakseen kaikkia monitoimitalon käyttäjiä tasapuolisesti, tulisi monitoimitalo varustaa hissillä ja samassa yhteydessä kehittää sisääntuloista nykyistä toimivampia ja esteettömiä.

6.2 Rakennusten hyödyntämispotentiaali pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta

Ehnroosin koulun oppilasennuste on 2020-loppupuolella laskeva. Oppilasmäärä laskee nykyisestään lähes sadalla vuoteen 2030 mennessä ja vuoteen 2035 mennessä lähes kahdella sadalla. Mäntsälän kunnassa on ollut suunnitteilla rakentaa Myllymäen koululle uudet tilat korvaamaan vanhat sisäilma-ongelmaiset tilat. Myllymäen koulu ja Ehnroosin koulut sijaitsevat viereisillä tonteilla ja muodostavat jo nykyisellään toiminnallisen kokonaisuuden.

Ehnroosin koulurakennukseen muodostuu huomattavaa hukkaa, ellei koulun tiloihin osoiteta muista kouluista oppilaita. Tehtävänä oli tarkastella rakennusten hyödyntämispotentiaalia pedagogis-toiminnallisesta näkökulmasta. Ehnroosin kouluun muodostuva hukka voidaan kääntää Myllymäen koulua hyödyntäväksi potentiaaliksi ja samalla muodostaa Mäntsälän kuntaan toinen, yhteisissä tiloissa toimiva yhtenäiskoulu. Tästä seuraa, että Myllymäen koulua korvaava uudisrakennusta ei tarvitse toteuttaa suunnitellussa laajuudessaan, vaan pienempänä kuin hyväksytyssä hankesuunnitelmassa.

Jotta edellä selostettuun tilanteeseen päästään, ehdotamme, että **Myllymäen koulun** oppilaat siirtyvät Ehnroosin koulun tiloihin portaittain esimerkiksi seuraavalla tavalla: Kuudennet luokat lukuvuoden 2025-2026 alusta lukien, viidennet luokat lukuvuoden 2028-2029 alusta lukien ja kolmannet ja neljännety luokat lukuvuoden 2029-2030 alusta lukien. Ehnroosin ja Myllymäen koulujen tilojen hyödyntämispotentiaalin maksimoimiseksi, ehdotamme, että Myllymäen koulun uudempi osa säilytetään esimerkiksi pienten lasten tilana. Tämä järjestely tarkoittaisi, että vuoteen 2025 asti Myllymäen koulun 3-6 vuosiluokat opiskelisivat väistötiloissa. Vuosina 2025-2030 oppilas opiskelisi enää keskimäärin kaksi vuotta väistötiloissa.

1.9.2023

Mikäli edellä selostettu Ehnroosin ja Myllymäen toimintojen ja tilojen käytön sulautuminen toteutuu, arvioidaan **Hirvihaaran** ja **Sääksjärven** koulujen sulautuminen keskusta-alueen kouluihin 2020-luvun loppupuolella uudelleen.

Hyökännummen koulu on suunniteltu 384 oppilaalle. Tällä vuosikymmenellä koulun oppilasmäärän ei ennusteta nousevan kertaakaan yli 300 oppilaan. Rakennuksessa on siis hyödyntämätöntä tilapotentiaalia useiden kymmenien oppilaspaikkojen verran. **Ohkolan koulu** sijaitsee 3,5 kilometrin päässä Hyökännummen uudesta koulurakennuksesta. Mikäli Hyökännummen koulun tilapotentiaalia ei hyödynnetä, muodostuu koulusta erittäin tehoton ja kallis ylläpitää. Hyökännummen ja Ohkolan koulujen yhdistetty oppilasmäärä laskisi tasaisesti lukuvuoden 2024-2025 309 oppilaasta lukuvuoden 2029-2030 205 oppilaaseen. Edes näiden kahden koulun yhdistäminen lukuvuoden 2024-2025 alusta lukien ei yksinään tehosta Hyökännummen koulun tilojen käyttöä riittävästi.

Myös **Riihenmäen koulun** oppilasennuste on laskeva ja siirryttäessä 2030-luvulle, ilman merkittävää muuttoliikettä, myös tähän kouluun on muodostumassa huomattavaa tilojen hyödyntämis potentiaalia. Riihenmäen koko koulun oppilasennuste on lukuvuonna 2029-2030 lähes 200 lasta nykyistä pienempi. Riihenmäen koulun uusi osa on erittäin hyvässä kunnossa. Vanha osa edellyttää korjaustoimia noin 2-3 miljoonan euron edestä.

Hepolan koulu on rakennettu 1990-luvun alussa ja nykyiseltä sijainniltaan epätydyttävä. Koulurakennus on saavuttamassa tämän vuosikymmenen aikana peruskorjauksien. Alustavan arvion mukaan peruskorjauksen kustannusarvio on noin 10 miljoonaa euroa. Riihenmäen koulun oppilasmäärän lasku vastaa melko tarkasti **Hepolan koulun** lukuvuoden 2029-2030 yleisopetuksen oppilasmäärää. Suosittelemme Hepolan koulun yleisopetuksen sulauttamista yhteen Riihenmäen koulun kanssa. Mikäli Riihenmäen vanhan osan korjaus toteutunee lähivuosina, on mahdollista alkaa siirtämään Hepolan oppilaita kouluun jo aiemmin porrastetusta. Riihenmäen koulun sijainti on myös 4-tien ja radan länsipuolella asuville hyvä ja helposti saavutettavissa.

Kirkonkylän koulu toimii tarvittaessa keskusta-alueen ns. varaventiilinä.

6.3 Arvio uudisrakentamistarpeista

Tuleva Ehnroosin yhtenäiskoulu: Ehdotamme, että **Myllymäen koulu** sulautuu Ehnroosin kouluun ja koulut tulevat vuosikymmenen lopussa muodostamaan yhden yhtenäiskoulun. Kouluun sijoitetaan nykyisin Hepolan koulussa sijaitsevat vaativan erityisopetuksen (vammaisopetus) ryhmät.

Ehdotuksemme sisältää alakoulun oppilaiden siirtymisen porrastetusti Ehnroosin koulun tiloihin. Tällä hetkellä väistötiloissa toimivat vuosiluokat 3-6 siirtyvät perustettavan yhtenäiskoulun tiloihin portaittain, alkaen esimerkiksi vanhimmista alakoululaisista ensin. Myllymäen koulun kaikki oppilaat eivät mahdu Ehnroosin koulun tiloihin tarkasteluvuoteen 2030 mennessä. Näkemyksemme mukaan on perusteltua, että Myllymäen koulun pienimmät oppilaat eli ensimmäisen ja toisen luokan oppilaat jäävät Myllymäen koulun uudempaan osaan, joka jatkaa ns. pienten lasten tilana.

1.9.2023

Suosittellemme, että nykyisen Myllymäen sisäilmaongelmaisen osan kohdalle rakennetaan laajennus, johon sijoitetaan mm. vaativan erityisen tuen opetus ja valmistava opetus. Uudisosan tarkempi laajuus, sijainti, piha-alueiden sijoittuminen ja mm. saattoliikennejärjestelyt tulee tarkastella jatkosuunnittelun yhteydessä. Jatkosuunnittelussa päätetään myös Petu-oppilaiden tarkempi sijoittuminen Myllymäen koulun alueelle.

Kirjasto ja musiikkiopisto

Kirjaston ja musiikkiopiston tilat ehdotetaan sijoitettavaksi yhteiseen uudisrakennukseen. Molemmat palvelut sijaitsevat tällä hetkellä niiden toiminnalle epätarkoituksenmukaisissa ja ahtaissa tiloissa ydinkeskustan ulkopuolella. Nykyiset tilat eivät mahdollista tilojen laajentamista ja toiminnan kehittämistä tiloja muuttamalla.

Osana strategista tilaselvitystä tarkasteltiin kirjaston ja musiikkiopiston sijoittamista keskusta-alueen koulujen tai monitoimitalon yhteyteen. Nämä rakennukset eivät osoittautuneet soveltuviksi tai muutettaviksi kirjasto- tai musiikkiopistokäyttöön. Koska kirjasto palvelee kaikkia kuntalaisia, on perusteltua, että kirjasto sijaitsee helposti saavutettavissa. Kirjasto-musiikkiopisto uudisrakennus nostaa palvelujen laatua ja osaltaan vielä kehittää kunnan keskustan ilmettä ja elinvoimaa.

Uudisrakennus voi sijoittua jollekin nykyisistä Y-tonteista, tai nykyisen monitoimitalon yhteyteen rakennettuun laajennukseen, tai kokonaan uudelle tontille, jolle rakentaminen edellyttää kaavamuutosta. Joka tapauksessa kirjastomusiikkiopiston uudisrakennus tulisi sijoittua kaupunkikuvallisesti nykyistä keskeisemmälle paikalle.

Oheisten kuvien mukainen paikka Seurojentalon vieressä olevalla LP-alueella on esimerkki kaupunkikuvallisesti hyvästä paikasta. Tälle tontille rakentaminen edellyttää tarkempien selvitysten laatimista.

Tarveselvityksen ja hankesuunnitelman yhteydessä tarkastellaan tarkemmin kirjastomusiikkiopiston tarkempaa laajuutta, tontin soveltuvuutta kyseisten toimintojen käyttöön.

1.9.2023

Kirjasto ja musiikkiopisto muodostaisivat käyttäjien kannalta mielekkään toiminnallisen kokonaisuuden, joka palvelee kaikkia Mäntsälän keskustassa asioivia ja kytkeytyy toiminnallisesti koulujen ja urheilualueiden muodostamaan kokonaisuuteen.

Sijainti Seurojentalon vieressä mahdollistaa Seurojentalon tilojen hyödyntämisen kirjaston ja musiikkiopiston toiminnassa. Tämä sijainti synnyttää Mäntsälän kunnan keskustaan pienimuotoisen kulttuurikeskuksen ja toimisi kunnan elinvoimaa virkistävänä parina viheralueella sijaitseville urheilu- ja vapaa-aikatoiminnoille.

1.9.2023

LIITE 1. Mäntsälän kunnan investointiohjelma vuosille 2023-2026/Talonrakennus

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	MTA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Tekninen ja elinvoima lautakunta							
Talonrakennus							
Koulurakennus							
Ehnoosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella	N	Menot Tulot	-18 000 000	-3 400 000	-200 000		
Päiväkotirakennus							
Päiväkoti Koskenrannan (Amanda) uudisrakennus	N	Menot	-6 880 000	-2 600 000	-800 000		
Liikuntapaikat ja vapaa-ajan rak.							
Vesiliikunta keskus	N	Menot	-20 400 000				-200 000
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.							
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus	N	Menot					
Kotokartanon sisäilmakorjauksia	N	Menot					
Paloaseman sisäilmakorjaus		Menot			-50 000		
Hepolan sisäilmakorjaukset		Menot			-50 000		
Kirkonkylän koulun viipaleen sisäilmakorjaukset		Menot			-30 000		
Sääksjärven vanhan koulun sisäilmakorjaukset		Menot			-40 000		
Riihenmäen koulun sisäilmakorjauksia		Menot			-20 000		
Riihenmäen koulun alakattojen muutostyöt		Menot			-30 000		
Riihenmäen koulun vesikaton kunnostustyö		Menot			-30 000		
Kirkonkylän koulun vesikaton maalaus		Menot			-50 000		
Riihenmäen koulun kotitalousluokkien muutostyöt		Menot			-100 000		
Kirkonkylän koulun sadekatoksen lisäys		Menot			-40 000		
Hyökännummen koulun sadekatoksen rakentaminen		Menot			-40 000		
Saaren koulu ja päiväkotit varastorakennus		Menot			-15 000		
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht	N	Menot		-300 000	-495 000	-300 000	-300 000
Peruskorjaukset							
Myllymäen kouluhanke	N	Menot	-5 700 000	-200 000		-250 000	-2 400 000
Monitoimitalon peruskorjaus	N	Menot	-2 700 000				-400 000
Kiinteistöautomaatiikan päivitys		Menot	-400 000	-140 000	-260 000		
Autojen sähkölatauspaikkojen rakentaminen		Menot	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000	
Seurojentalo	N	Menot	-700 000	-130 000			
Urheilupuiston huoltorakennus		Menot	-180 000				
Paloaseman väistötilan perustaminen		Menot		-80 000			
Anttilan PK leikki- ja piha-alueen kunnostus		Menot		-80 000			
Riihenmäen koulun pihamuutokset ja kalusteet		Menot		-60 000			
Peruskorjaukset yhteensä		Menot		-2 740 000	-310 000	-300 000	-2 800 000
Energiansäästötoimenpiteet							
Energiansäästötoimenpiteet		Menot		-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Energiansäästötoimenpiteet yht.		Menot		-230 000	-230 000	-230 000	-230 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)		Menot Tulot		-5 870 000	-1 835 000	-830 000	-2 930 000
	N	Netto		-5 870 000	-1 835 000	-830 000	-3 530 000

1.9.2023

FCG.

Mäntsälän kunta

Liite 2: Strateginen tilaselvitys, kiinteistötarkastelu

23.8.2023

FCG.

Rakennusosakohtainen korjaustarvearvio

- Rakennuksen vierustat
 - Perustukset ja maanvastaiset seinät
 - Alapohjat
 - Runko
 - Julkisivut
 - Yläpohjat ja vesikatot
 - Tilapinnat ja -varusteet
 - Ilmanvaihtojärjestelmät
 - Lämmitysjärjestelmät
 - KVV-järjestelmät
 - Sähkö- ja automaatiojärjestelmät
- Rakenteiden ja järjestelmien kunnon ja korjaustarpeen arviointi asteikolla 1...5
 - Tausta-aineistona satojen kohteiden kuntotutkimus- ja kustannuslaskentatiedot

Valtuustoseminaari 26.8.2024

Tilatarveselvitys

Tilatarveselvityksen ohjausryhmä
Tilatarveselvityksen valmisteluryhmä

Tilatarveselvityksen valmistelu

- Tilatarveselvityksen taustana ovat FCG:n vuonna 2023 tekemä strateginen tilaselvitys ja MDI:n väestöennuste vuodelta 2023
- Tilatarveselvitystyötä on ohjannut kunnanhallituksen nimeämä ohjausryhmä
 - Päätäjät: Tapio Havula (pj), Pihla Keto-Huovinen, Pauli Goltz, Matti Virpiaro, Cristina Kalenius, Jyrki Kosonen
 - Viranhaltijat: Hannu Laurila, Mika Pynttäri, Timo Ahvo, Riitta Samola, Janne Mäkinen (siht.)
 - Valmisteluryhmä on tukenut ohjausryhmän työtä
 - Hannu Laurila (pj), Mika Pynttäri, Timo Ahvo, Soile Karhinen, Pertti Palmroos, Vesa Gummerus, Janne Mäkinen, Vuokko Leirimaa, Hanna Siponen (siht.)

Ohjausryhmän työskentely

- Ohjausryhmässä on käsitelty mm. seuraavia näkökulmia liittyen sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen vapaa-aika- ja opetuspalveluiden käyttämiin tiloihin
 - FCG:n selvitystä on tarkennettu muuttovoitolla korjatulla oppilasennusteella (syntyneiden lasten määrä toimii ennusteen pohjana)
 - Tilastomateriaalissa on tarkasteltu myös lapsiperheiden määrän kehitystä
 - Kaavoituksen osalta on huomioitu tonttitarjonnan suunta ja tulevat asuntoalueet sekä nykyinen kiinteistökanta
 - Kiinteistöjen tietojen osalta Toimitilapalvelut ovat teettäneet alustavia kuntokartoituksia
 - Tekninen ja elinvoima palvelualue on tarkastellut investointien jaksotusta (kiinteistöjen peruskorjaukset sekä rakennusten ja infran uusinvestoinnit)
 - Talousosasto on arvioinut vaikutuksia talouteen tuloja ja menoja tarkastelemalla
 - Tarkasteltu toiminnallisista tarpeista lähteviä kiinteistöjen peruskorjaus- ja investointitarpeita, tulevaisuudessa tarvittavia kiinteistöjä ja toimintojen sijoittumismahdollisuuksia olemassa oleviin kiinteistöihin

Tunnistettut tarpeet

- Vapaa-aikapalvelut
 - Kirjaston tilaratkaisun etsiminen
 - Nuorisotilojen keskittäminen ja tilojen käytön tehostaminen
 - Porvoon seudun musiikkiopiston tilojen sijoittaminen
- Koulut
 - Myllymäen koulun tilaratkaisu
 - Koulujen täyttöasteen tehostaminen
 - Investointitarpeen vähentäminen
 - Toiminnan ja henkilöstön kustannussuhteen korjaaminen
- Vesiliikuntakeskus

Tilatarveselvityksen vastaukset tilatarpeisiin

- Tilatarveselvityksessä on jatkotyöstetty FCG:n selvitystä
 - Vapaa-aikapalveluiden tilat
 - Vapaa-aikapalveluiden tilojen tarkastelussa on pitkälti noudatettu FCG:n selvitystä
 - Poikkeamana on musiikkiopiston tilojen sijoitteluehdotus
 - Koulut
 - Koulujen osalta on tehty kolme skenaariomallia, jotka pohjautuvat FCG:n selvitykseen
 - Jokaisessa tarkastellussa vaihtoehdossa haettiin ratkaisua Myllymäen koulun tilakysymykseen ja Myllymäen koulun ratkaisut ovat kaikissa skenaarioissa osa yhtenäiskoulua
 - Tarkastelussa on huomioitui kaikki koulut, jotta pystytään tarkastelemaan kokonaisuutta
 - Skenaariot
 - A-versio - FCG-mallin sovellus
 - B-versio - Tuusula-sopimus puretaan
 - C-versio - Myllymäen koulua ei rakenneta

Vapaa-aikapalveluiden tilaskenaariot

Mäntsälän kunta 2024

Vapaa-aikapalveluiden skenaariot

- Monitoimitalo
 - Monitoimitalolla on peruskorjauksen tarve
 - Aikataulu teknisen investointiohjelman mukaan
 - Vaadittava pohjatyö
 - kuntotutkimus
 - tarveselvitys
 - Peruskorjauksen vaikutuksia toimintaan
 - palveluiden väliaikainen sijoittuminen
 - kirjastopalvelut
 - nuorisopalvelut
 - muita vaikutuksia
 - koulujen sisäliikunta
 - harrastetoiminta
 - Kirjaston tilakysymyksen linjaus tehtävä ennen kuin monitoimitalon peruskorjauksesta päätetään

Vapaa-aikapalvelut ja musiikkiopisto

- Vapaa-aikapalvelujen tilat
 - Alustava ajatus on, että vapaa-aikapalveluiden tilat sijoittuvat monitoimitalolle peruskorjauksen jälkeen
 - nuorisotila ja työpaja
 - liikunnan palvelutilat
 - liikunta- ja nuorisopalveluiden henkilökunnan tilat
 - Vapautuvat tilat
 - Simolan kiinteistö, kunnantalolta toimistotilaa ja Seurojentalon yläkerta
- Musiikkiopiston tilat
 - Osa tiloista sijoittuu monitoimitalolle peruskorjauksen jälkeen
 - musiikkiopiston hallinto- ja henkilökunnan tilat sekä opetustiloja
 - loput opetustilat kouluilla

Kirjasto - tilaratkaisu

- kirjaston väistyminen monitoimitalon tiloista, kun monitoimitalon peruskorjaus käynnistyy
 - edellytys peruskorjauksen käynnistymiselle
- Kirjastotilan ratkaisuvaihtoehdot
 - uudisrakennus (vrt. FCG-selvitys)
 - olemassa olevaan tilaan sijoittuminen
 - vuokratiloihin sijoittuminen
- Kirjaston tilatarve
 - tilojen laajuudesta ei ole täsmällistä ohjeistusta
 - laajuutta määrittävät halutut toiminnot
 - kokoelmien vaatimat tilat
 - materiaalien käsittelyyn vaadittavat tilat
 - kirjastoauton lastaus ja purku sekä säilytys
 - muut toiminnot
 - kirjaston tarkempi tilatarve määritellään tarveselvityksessä

Kirjaston tilan määrittelyyn liittyvät keskeiset tekijät

- Kirjasto toimii tällä hetkellä nuorisotilaksi rakennetuissa tiloissa. (Alkuperäiset tilat ovat olleet nuorisotilan käytön näkökulmasta modernit, toimivat ja kooltaan tarkoituksenmukaiset.)
 - Nykyisen kirjastotilan koko
 - Mäntsälässä kirjastotila on nyt 35 m² / 1 000 asukasta (21 000 asukasta -> 735 m²)
- Kirjastotilassa on kolme huomioitavaa asiaa
 - Arvioitu koko
 - Koon arviointia esim.
 - koko maan keskiarvo 140 m² / 1000 asukasta (21 000 asukasta -> 2 940 m²),
 - Keski-Uudenmaan vertailukunnat 71 m² / 1000 asukasta (21 000 asukasta -> 1 491 m²)
 - Koon arviointia Mäntsälän kirjastotilan suhteen
 - perustuu Unelmoidaan uudesta –hankkeen tuloksiin ja edellä mainittuihin vertailuihin
 - arvioitu kokotarve 1 400 – 1 800 m²
 - Tilan saavutettavuus
 - Kirjastolain 10 § Yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen
 - Yleisen kirjaston tulee olla kaikkien käytettävissä ja saavutettavissa.
 - Tilojen monipuolisuus/muunneltavuus
 - Lainaustoiminta, lukutaidon edistäminen, opiskelupaikka, tietopalvelu, kokoelmien käsittelytilat, kirjastoauton tilat, kokoontumis- ja kansalaistoiminnan tilat

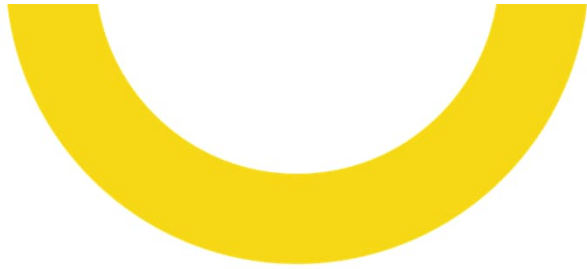
Koulujen tilaskenaariot

Mäntsälän kunta 2024

Tilastot

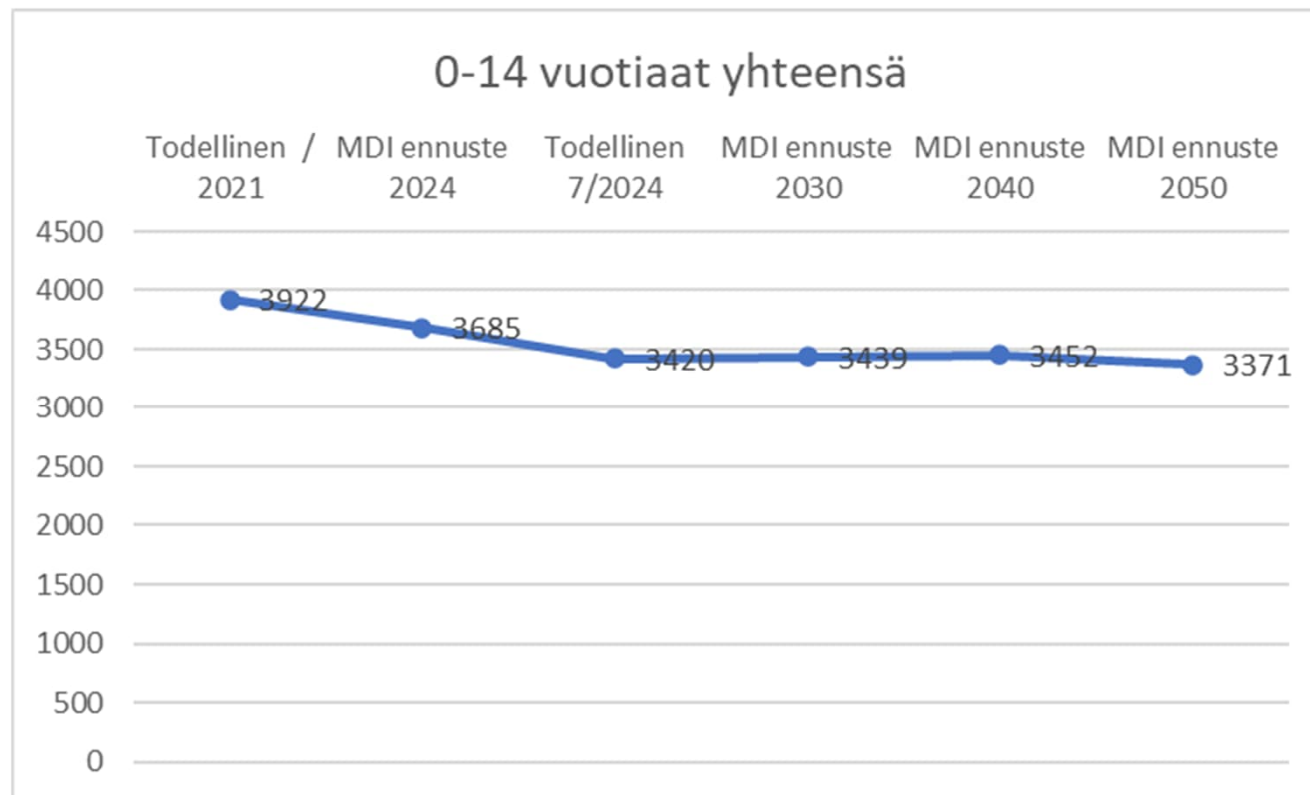
- Väestötilastot ja kaavoitus
- Oppilastilastot, oppilasmäärän vähenemisen vaikutus opetusryhmien määrään, koulujen täyttöaste
- Valtionosuuden kehitys 2025-2030 ja koulujen kustannusrakenne
- Opetuksen kustannusvertailua muihin kuntiin

Väestötilastot ja kaavoitus

Lähteet: Väestörekisteri ja MDI:n väestöennuste 2023

0-14 vuotiaiden lukumäärä

Lapsimäärä on vähentynyt noin 500 lasta vähemmän verrattuna 2021 vuoteen.

Lapsimäärä 0-14 vuotiaat todellisuudessa heinäkuussa-24 samaa suuruusluokkaa mitä MDI ennusteessa olisi ollut vuodelle 2030

Seuraavissa analysoidaan tarkemmin missä ikäluokassa ja alueella muutos on tapahtunut

Tietolähde: MDI väestöennuste 2021 sekä TieraCity Louhi-väestötilastot (30.7.2024 tilanne)

1-14 vuotiaiden lukumäärä ikäluokittain

TAO

Lapsimäärät ikäluokittain				
	toteuma 2021	MDI ennuste 2024	toteuma 7/2024	toteuma vs. ennuste ero
1-v	198	198	163	-18 %
2-v	194	209	160	-23 %
3-v	193	219	201	-8 %
4-v	218	222	214	-4 %
5-v	274	216	203	-6 %
6-v	260	210	214	2 %
7-v	285	229	231	1 %
8-v	251	277	289	4 %
9-v	304	265	261	-2 %
10-v	298	289	295	2 %
11-v	301	258	260	1 %
12-v	337	305	309	1 %
13-v	320	299	308	3 %
14-v	304	298	304	2 %
yht	3737	3495	3412	-2 %

MDI:n 2021 tekemä ennuste hyvin lähellä todellista lukumäärää heinäkuun asukkaiden perusteella, lukuun ottamatta 1- ja 2-vuotiaita, joissa ikäluokissa viime vuosien syntyvyyden lasku näkyy nyt. 3-vuotiaissa myös eroa ennusteeseen.

0-vuotiaita ei tarkasteltu, koska vuosi 2024 kesken ja tilastot voivat olla puutteellisia tältä osin

Tietolähde: MDI väestöennuste 2021 sekä TieraCity Louhi-väestötilastot (30.7.2024 tilanne)

MDI väestöennuste 2021 voidaan arvioida olevan tarkkuudeltaan hyvä, pois lukien tällä hetkellä ikäluokat 1-3 vuotiaat

Dia 15

TA0

Pitäisikö tässä olla ja seuraavassa diassa koko vuosi vertailukohtana eli esim. vuosi 2023.

Ahvo Timo; 2024-07-31T11:19:28.351

1-2 vuotiaiden lukumäärä

1-2 vuotiaiden määrä laskenut jokaisella alueella. Vähäisimmät muutokset Hyökännummen, Nummisten, Aseman ja Kirkonkylän alueella

aluejaon mukainen tarkastelu	1-2 vuotiaat			toteuma vs. ennuste ero
	toteuma 2021	MDI ennuste 2024	toteuma 7/2024	
Asema	121	132	111	-16 %
Hirvihaara	16	16	7	-56 %
Hyökännummi	37	40	36	-10 %
Kirkko	100	103	83	-19 %
Numminen	22	23	20	-13 %
Ohkola	29	32	23	-28 %
Saari	30	27	15	-44 %
Sälinkää	22	20	15	-25 %
Sääksjärvi	15	15	10	-33 %
yht	392	408	320	-22 %

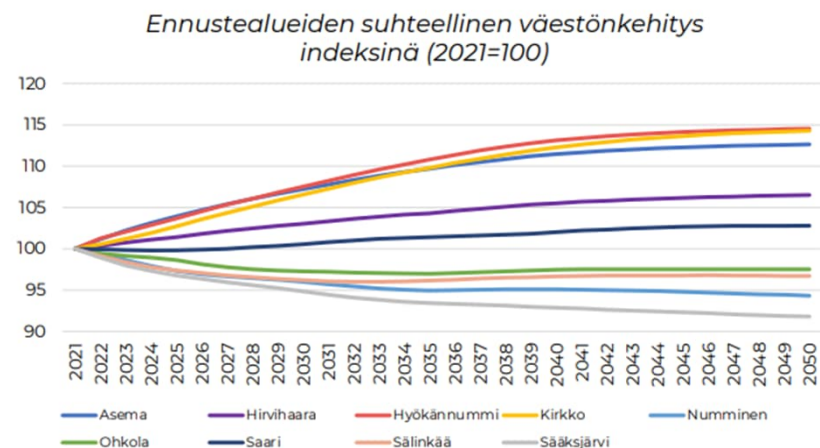
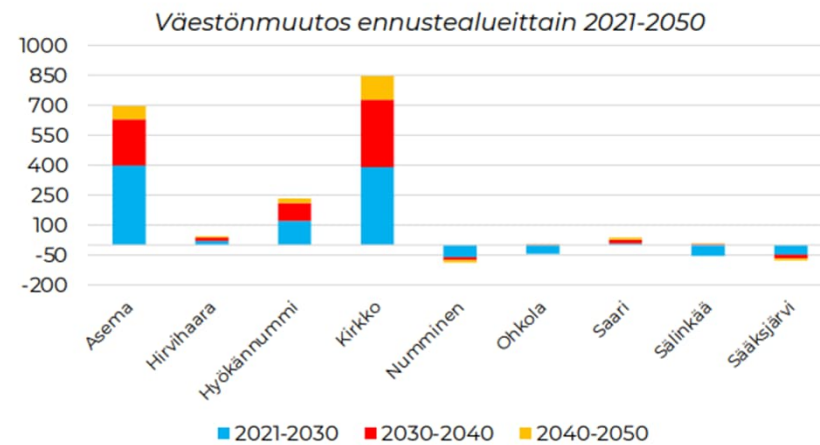
Tietolähde: MDI väestöennuste 2021 sekä TieraCity Louhi-väestötilastot (30.7.2024 tilanne)

MDI väestöennuste (2021)

Mäntsälän sisäinen väestönkehitys 2021-2050

Kuviossa on kuvattu Mäntsälän sisäistä väestönkehitystä nykytrendi ennusteessa vuosien 2021-2050 aikana.

- Vuosien 2021-2040 aikaan nykytrendi ennusteessa väestönkehitys on eriytynyt Mäntsälän sisällä. **Väestö kasvaa voimakkaasti Aseman ja Kirkon seuduilla, joihin keskittyy yli neljä viidesosaa kunnan väestönkasvusta.** Hyökännummen alueella tapahtuu myös kohtuullista kasvua.
- Kasvu on voimakasta edellä mainituilla alueilla molempina vuosikymmeninä. Kasvu on vuosien 2021-2030 aikana hieman voimakkaampaa kuin vuosien 2030-2040 aikana. 2040-luvun kasvu on hillittyä.
- **Muilla ennustealueilla väestö joko kasvaa tai supistuu maltillisesti.** Supistuminen on suurinta Nummisen ja Sääksjärven alueilla. Supistuminen painottuu etenkin 2020-luvulle.
- **Kunnan sisällä väestönkehitystä eriyttää etenkin tuleva asuntotuotanto sekä erot väestön ikärakenteessa.** Uusi asuntotuotanto mahdollistaa etenkin Aseman ja Kirkon huomattavan kasvun, toisaalta taas muussa kunnassa merkittävän asuntotuotannon puute rajaa kasvua.
- On huomionarvoista, että asuntotuotannon jäädessä ennakoitua vähemmäksi tai jakaantuessa ennakoitusta poikkeavasti, myös ennakoitu väestönkehitys jakaantuu eriävästi.

MDI väestöennuste (2021)

7-12-vuotiaiden ikäryhmän kehitys ennustealueittain

Oheisissa taulukoissa on kuvattu 7-12-vuotiaiden kehitystä vuosien 2021-2040 aikana Mäntsälän ennustealueilla nykytrendi -ennusteessa.

- Syntyvyyden laskun seurauksena alakouluikäisten määrä uhkaa supistua 2020-luvun aikana käytännössä kaikilla Mäntsälän ennustealueilla.
- Vuoteen 2030 mennessä alakouluikäisten ikäryhmä supistuu 12 - 79 henkilöllä eli 16 - 33 prosentilla alueesta riippuen.
- 2020-luvun alakouluikäisten ikäryhmän määrällinen kehitys on haastavinta Aseman, Kirkon ja Nummisen alueilla, huolimatta alueiden merkittävästä väestönkasvusta saman ajanjakson aikana. Suhteellinen kehitys on erityisen haastavaa Saaren, Sälinkään ja Sääksjärven alueilla.
- 2030-luvun kehitykseen riittää vielä suurta epävarmuutta syntyvyyden tulevan vaikutuksen seurauksena. Nykyisellä syntyvyydellä lasten ikäryhmä elpyy hieman alueilla, joissa väestöpohja kasvaa merkittävästi. Muilla alueilla muutokset ovat vähäisiä.

Väkiluku	2021	2025	2030	2035	2040
Asema	502	449	423	450	451
Hirvihaara	63	55	51	57	57
Hyökännummi	178	148	150	165	167
Kirkko	424	398	352	366	363
Numminen	144	104	81	84	83
Ohkola	152	137	108	116	115
Saari	113	96	94	94	92
Sälinkää	123	89	83	84	84
Sääksjärvi	77	62	58	59	58

Määrällinen muutos	2021-2025	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2021-2040
Asema	-53	-26	27	1	-51
Hirvihaara	-8	-3	5	0	-6
Hyökännummi	-30	2	15	2	-11
Kirkko	-26	-46	15	-3	-61
Numminen	-40	-24	3	-1	-61
Ohkola	-15	-29	8	-1	-37
Saari	-17	-2	0	-2	-21
Sälinkää	-34	-6	2	0	-39
Sääksjärvi	-15	-5	1	-1	-19

Suhteellinen muutos	2021-2025	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2021-2040
Asema	-10,5 %	-5,7 %	6,3 %	0,2 %	-10,1 %
Hirvihaara	-13,1 %	-6,1 %	10,3 %	-0,1 %	-10,2 %
Hyökännummi	-16,8 %	1,1 %	10,1 %	1,5 %	-6,1 %
Kirkko	-6,2 %	-11,6 %	4,1 %	-0,8 %	-14,3 %
Numminen	-27,5 %	-22,6 %	4,3 %	-1,4 %	-42,3 %
Ohkola	-9,7 %	-21,1 %	7,0 %	-0,9 %	-24,5 %
Saari	-15,1 %	-1,7 %	-0,3 %	-2,6 %	-18,8 %
Sälinkää	-28,0 %	-6,4 %	1,9 %	-0,2 %	-31,4 %
Sääksjärvi	-19,0 %	-7,5 %	1,7 %	-1,6 %	-25,0 %

MDI väestöennuste (2021)

13–15-vuotiaiden ikäryhmän kehitys ennustealueittain

Oheisissa taulukoissa on kuvattu 13–15-vuotiaiden ikäryhmän kehitystä vuosien 2021-2040 aikana Mäntsälän ennustealueilla nykytrendi -ennusteessa.

- Koska yläkouluikäisten määrä uhkaa supistua 2020-luvulla ja 2030-luvun aikana huomattavan voimakkaasti Mäntsälässä, **myös useimmilla ennustealueilla yläkouluikäisten ikäryhmä uhkaa supistua voimakkaasti.**
- 13–15-vuotiaiden ikäryhmä supistuu lähes kaikilla ennustealueilla vuosien 2021-2035 aikana. Lähinnä Hyökännummen alueella ikäryhmä kasvaisi hieman 2020-luvun alussa, jonka jälkeen myös Hyökännummen alueella ikäryhmä uhkaa supistua.
- Pienillä Hirvihaaran ja Sääksjärven alueilla ikäryhmä supistuu vain marginaalisesti pienen väestöpohjan seurauksena. **Muilla alueilla yläasteikäisten määrä vähenee 10 - 44 prosentilla 2020-luvun aikana.** Ennakoitu kehitys on erityisen haastavaa Nummisella, Sälinkäällä ja Ohkolassa, missä ikäryhmä supistuu 2020-luvun aikana lähes tai yli kolmanneksella.
- **2030-luvun lopun kehitys on riippuvaista syntyvyyden kehityksestä 2020-luvun alussa,** ja täten hyvin epävarmaa ennustealueilla.

Väkiluku	2021	2025	2030	2035	2040
Asema	254	245	224	212	221
Hirvihaara	35	35	30	26	28
Hyökännummi	76	86	73	71	77
Kirkko	227	213	204	180	187
Numminen	82	74	46	43	44
Ohkola	96	70	65	56	57
Saari	62	58	47	47	48
Sälinkää	66	59	44	46	47
Sääksjärvi	37	51	38	35	34

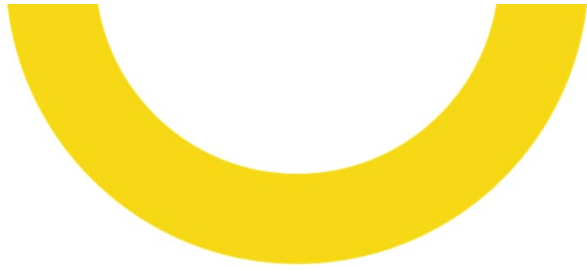
Määrällinen muutos	2021-2025	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2021-2040
Asema	-9	-20	-12	9	-33
Hirvihaara	0	-4	-4	2	-7
Hyökännummi	10	-13	-2	6	1
Kirkko	-14	-9	-25	7	-40
Numminen	-8	-28	-2	0	-38
Ohkola	-26	-5	-8	1	-39
Saari	-4	-11	0	0	-14
Sälinkää	-7	-15	1	1	-19
Sääksjärvi	14	-13	-3	-1	-3

Suhteellinen muutos	2021-2025	2025-2030	2030-2035	2035-2040	2021-2040
Asema	-3,7 %	-8,3 %	-5,4 %	4,4 %	-12,9 %
Hirvihaara	-0,9 %	-12,7 %	-14,1 %	9,0 %	-19,0 %
Hyökännummi	13,2 %	-15,0 %	-2,9 %	8,6 %	1,5 %
Kirkko	-6,2 %	-4,1 %	-12,0 %	4,0 %	-17,7 %
Numminen	-9,8 %	-38,0 %	-5,3 %	0,3 %	-46,8 %
Ohkola	-27,1 %	-7,6 %	-13,0 %	1,7 %	-40,4 %
Saari	-6,8 %	-19,0 %	0,6 %	1,0 %	-23,3 %
Sälinkää	-10,0 %	-25,3 %	3,2 %	2,7 %	-28,8 %
Sääksjärvi	38,3 %	-25,0 %	-7,8 %	-2,6 %	-6,8 %

Kaavoitus

- Asemakaava-alueet Kirkonkylä ja Hyökännummi, joihin asemakaavoituksella ohjataan uutta rakentamista
- Haja-asutusalueen rakentaminen yksittäisten lupien kautta. Lupamenettely muuttuu 1.1.2025 rakentamislain voimaantullessa. Jatkossa rakentamisen ohjaus koko kunnan strategisen yleiskaavan määrittämänä. Yleiskaavaluonnos tavoite asettaa nähtäville syksyllä 2024.
- Uudisrakentaminen eri alueilla hyvin voimakkaasti sidoksissa yleiseen talouden tilaan.
- Maanhankintaa tehty pitkäjänteisesti ja tulevaisuuden tonttitarjontaa asumiseen on mahdollista kaavoittaa Kirkonkylällä mm. asemanseudun tuntumaan sekä Isonniityn alueen taakse Koivistolaistentien ympäristöön sekä etelä-Mäntsälässä laajentaa Hyökännummen asuinalueita
- Mäntsälä mukana Helsingin seudun MAL-sopimuksessa. 2023 hyväksytyn MAL-suunnitelman *seudullinen tavoite* on ohjata uudesta asuntotuotannosta 95 % ensisijaisille maankäytön kehittämisvyöhykkeille (Mäntsälässä pääosa Kirkonkylän asemakaava-alueesta ja pääosa Hyökännummen asemakaava-alueesta on ensisijaista maankäytön kehittämisvyöhykettä)

Oppilastilastot, oppilasmäärän vähenemisen vaikutus opetusryhmien määrään ja koulujen täyttöaste

Lähteet: Oppilasrekisteri,
vuosittainen 20.9. tilastointipäivän perusopetuksen tilasto,
väestörekisteri

Oppilasennusteet

- oppilasennusteissa on otettu huomioon muuttoliike
 - koulunsa aloittavien ennusteisiin on lisätty kuuden vuoden aikana 23 prosentin kasvu
 - kasvu perustuu aiempien vuosien tarkasteluun
 - peruskoulujen oppilasmäärä asettuu alemmalle tasolle vaikka ennustetta korjataan muuttovoitolla
- syntyneitä lapsia Mäntsälässä vuonna 2023 oli 154
 - nämä lapset lähtevät kouluun v. 2030

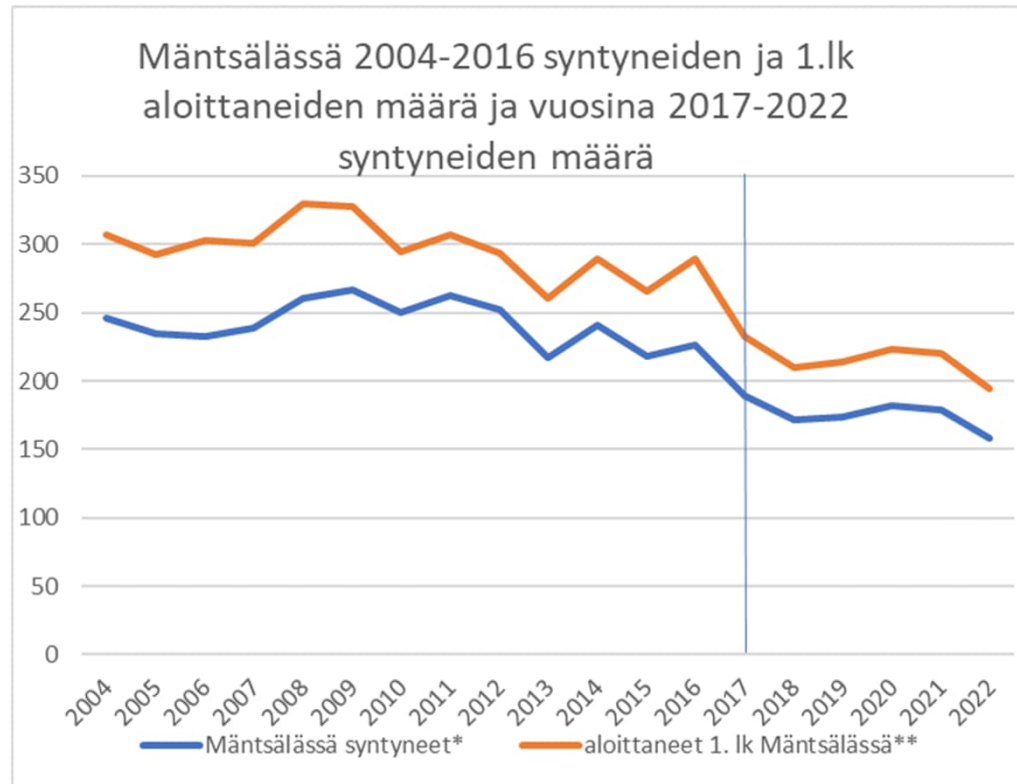
Korjaus oppilasennusteeseen

- alakoulujen ennustetta on korjattu vuosina 2025-2029
 - lukuvuosi 2024-2025 arvioidaan toteutuvan pitkälti puhtaan ennusteen mukaisesti
 - lukuvuodesta 2025-2026 ennustetta korjattu kertoimella
 - kerroin lisää oppilasmäärää aina tulevalle ensimmäiselle luokalle
 - lukuvuonna 2029-2030 ennuste korjaa viittä luokkaa
 - saavutetaan 23 prosentin vaikutus
 - korjaus on tehty kouluittain
 - saadaan selville vaikutus alueellisesti
 - pystytään laskemaan opetusryhmien lukumäärä
- vuoden 2023 syntyvyystiedot
 - tuotu mukaan ennusteeseen
- lukiolle tehdään oma ennustemalli
 - ikäluokkien muutoksen ennakointi
 - lukion tilankäytön tarkastelun mahdollistuminen 2030-luvulla
 - malli valmistuu syksyllä 2024

Ensimmäisen luokan aloittavien oppilaiden määrä korjattu 23 % muuttovoitolla.

23 % luku on muodostunut aikaisempien vuosien syntyneiden ja koulunsa aloittaneiden määrän vaihtelun keskiarvosta.

Poliittisessa ohjausryhmässä valittiin valmistelun perustana oleva muuttovoittoprosentti 23 %.

Tämän pohjalta on tehty myös perusopetuksen pidemmän tähtäimen oppilasennustetyökalu.

nykyinen luokkataso					9.lk	8.lk	7.lk	6.lk	5.lk	4.lk	3.lk	2.lk	1.lk	0						
koulun aloittamisvuosi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	
syntymävuosi	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	
Mäntsälässä syntyneet*	246	235	233	239	260	267	250	263	252	217	241	218	226	189	171	174	182	179	158	
oittaneet 1. lk Mäntsälässä**	307	292	303	301	330	328	295	307	294	260	289	266	289	232	210	214	223	220	194	
Prosentuaalinen kasvu	25 %	24 %	30 %	26 %	27 %	23 %	18 %	17 %	17 %	20 %	20 %	22 %	28 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	

Ryhmämäärän vaihtelu 1-6 luokat 2023-2030, laskennallinen

Laskennallinen ryhmien lukumääräarvio: yleisopetus, luokka-asteet 1-6								
	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	
Hepola	5	6	5	5	5	6	5	
Hirvihaara	3	3	3	3	3	3	3	
Hyökännummi	10	10	9	9	9	8	7	
Kirkonkylä	9	9	9	9	9	9	9	
Myllymäki	12	11	11	10	10	9	9	
Numminen	6	5	4	4	3	3	3	
Ohkola	4	3	3	3	3	3	3	
Riihenmäki	12	12	11	11	11	10	10	
Saari	3	3	3	3	3	3	3	
Sälinkää	5	4	4	3	3	3	3	
Sääksjärvi	3	3	2	2	2	2	2	23->30
Yhteensä	72	69	65	63	61	59	55	445 -17
Erotus	14	17	17	16	15	16	17	111

Ryhmämäärän vaihtelu 1-6 luokat 2023-2030, rehtoreiden tarkastelu

Ryhmien lukumääräarvio: yleisopetus, luokka-asteet 1-6									
Rehtorikokous 11.1.2024									
	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30		
Hepola	7	7	7	7	6	7	7		
Hirvihaara	3	4	3	3	3	3	3		
Hyökännummi	13	13	12	12	12	12	11		
Myllymäki	12	12	12	12	12	11	11		
Kirkonkylä	11	11	11	11	11	11	10		
Numminen	8	7	6	5	4	4	4		
Ohkola	5	5	5	4	4	3	3		
Riihenmäki	12	12	12	12	12	12	11		
Saari	5	5	5	5	4	4	4		
Sälinkää	6	6	6	5	5	5	5		
Sääksjärvi	4	4	3	3	3	3	3		23->30
Yhteensä	86	86	82	79	76	75	72	556	-14

Ryhmämäärän vaihtelu 7-9 luokat ja lukio 2023-2030, rehtoreiden tarkastelu

Yleisopetus, 7.-9. lk	23-24	24-25	25-26	26-27	27-28	28-29	29-30	
Riihenmäki	18	18	18	17	17	16	16	
Riih vakituiset	29	29	29	29	29	29	29	
Riih määr	1	1	1	1	0	0	0	
Ehnroos	19	18	17	16	15	15	15	
Ehn vakituiset	28	28	28	28	26	26	26	Yläluokat -6
Ehn määr	2	2	2	0	0	0	0	
Lukio	12	12	12	12	12	12	11	Lukio -1
Lukio vakituiset	16	16	16	16	16	16	16	
Lukio määr	1	1	0	0	0	0	0	
Yhteensä ryhmät	49	48	47	45	44	43	42	kaikki -7
Yhteensä vakituiset	73	73	73	73	71	71	71	
Yhteensä määr	4	4	3	1	0	0	0	

Koulujen täyttöaste

- Täyttöastetarkastelu perustuu muuttovoitolla korjattuun oppilasennusteeseen

KOULU	Suunnitelmiin perustuva oppilasmitoitus	20.9.2023		lv. 2024-2025		lv. 2025-2026		lv. 2026-2027		lv. 2027-2028		lv. 2028-2029		lv. 2029-2030		lv. 2030-2031	
		oppilas /opiskelija-määrä	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %	oppilas-määrä ennuste	käyttöaste %
Ehroosin koulu	422	427	101	407	96	378	90	346	82	329	78	312	74	319	76	293	69
Hepolan koulu yht.	418	167	40	173	41	161	39	161	39	155	39	167	40	154	37	166	40
Hirvihaaran koulu	123	71	58	72	59	68	55	67	54	65	53	67	54	61	50	56	46
Hyökännummen koulu	384	244	64	225	59	215	56	207	56	203	54	191	50	171	45	169	44
Kirkonkylän koulu	288	215	75	219	76	216	75	216	75	219	76	214	74	210	73	201	70
Myllymäen koulu	312	290	93	257	82	249	80	242	80	234	78	212	68	200	64	172	55
Nummisten koulu	216	144	67	119	55	103	48	90	42	77	36	70	32	64	30	72	33
Ohkolan koulu	120	84	70	81	68	81	68	75	68	75	63	66	55	60	50	55	46
Riihenmäen yhtenäiskoulu	634	653	103	638	101	634	100	608	96	595	94	570	90	563	89	532	84
Saaren koulu	134	76	57	74	55	70	52	77	52	67	57	73	54	69	51	62	46
Sälinkään koulu	168	106	63	92	55	83	49	76	45	69	41	64	38	68	40	64	38
Sääksjärven koulu	120	73	61	65	54	52	43	51	43	50	43	52	43	47	39	46	38
Peruskoulu yhteensä	3339	2550	76	2422	73	2310	69	2216	66	2138	64	2058	62	1986	59	1888	57
Mäntsälän lukio	350	273	78	275	79	270	77	265	76	260	74	255	73	250	71	248	71
Yhteensä	3569	2823	79	2697	76	2580	72	2481	70	2398	67	2313	65	2236	63	2136	60

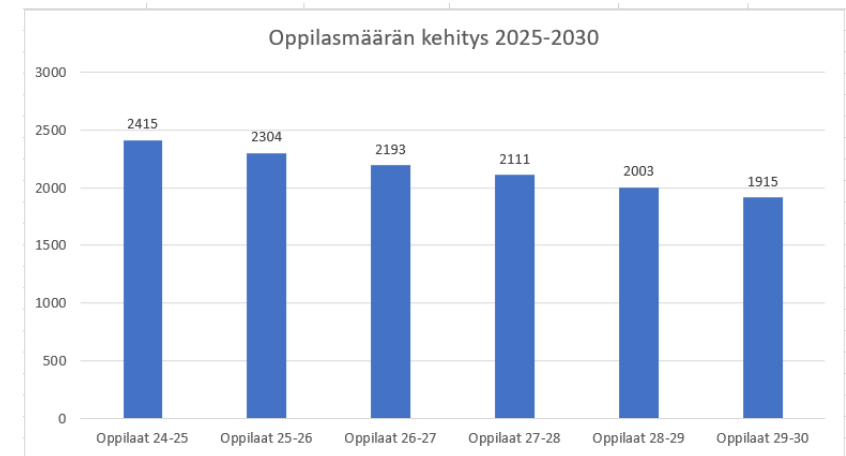
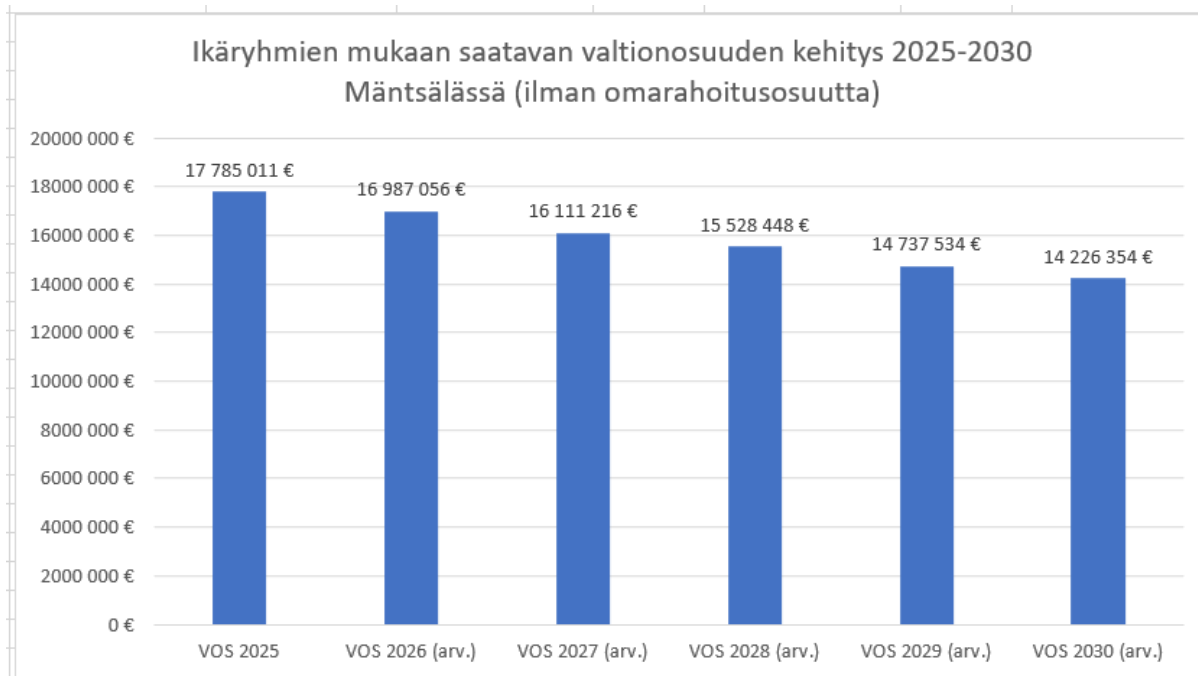

Valtionosuuden kehitys 2025-2030 ja koulujen kustannusrakenne

Lähteet: Talousosaston laskenta, Kuntamaisema

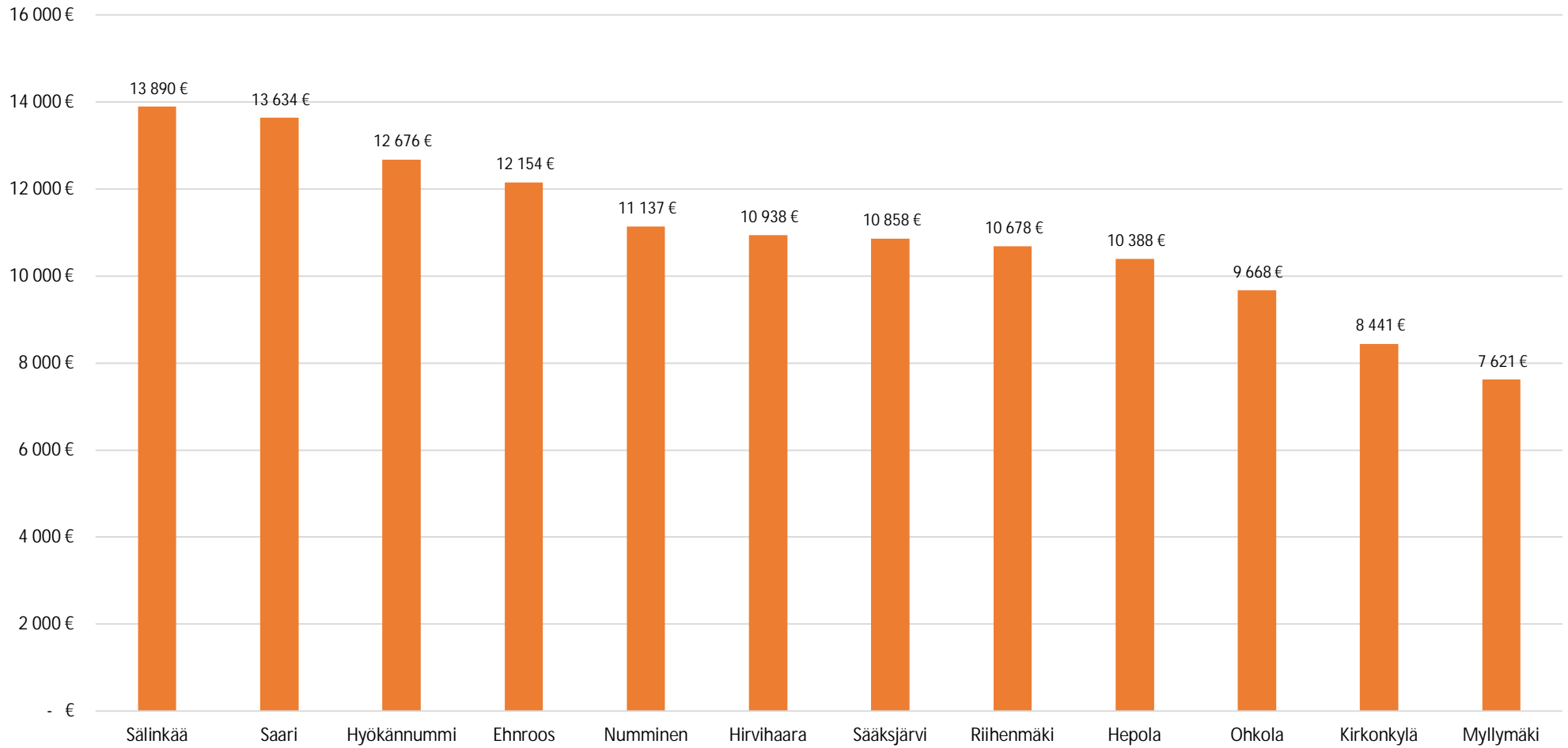

Saatavan valtionosuuden kehitys 2025-2030

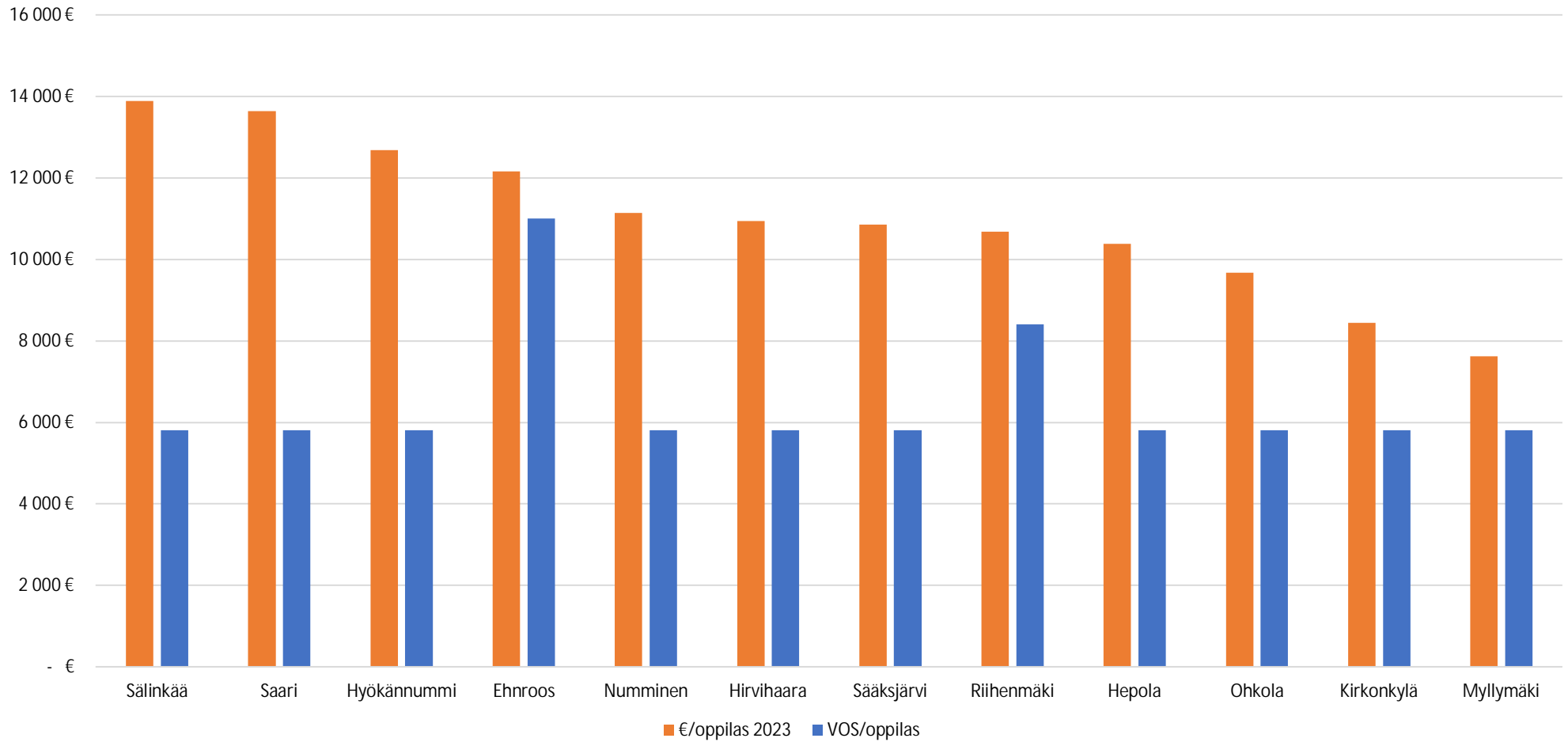

Kustannukset kouluittain, €/oppilas (2023)

Valtionosuuden riittävyys suhteessa kustannuksiin, per oppilas

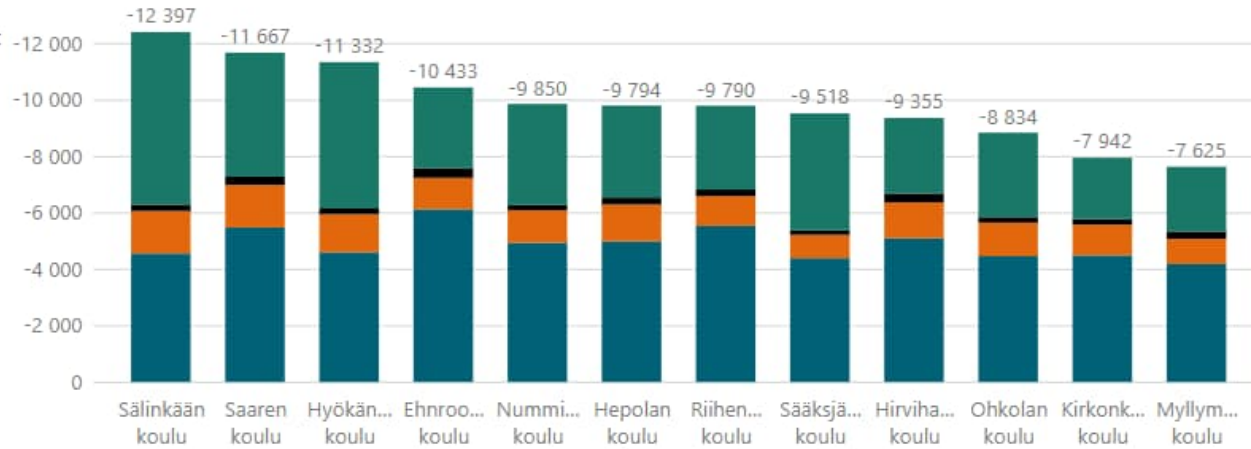

Henkilöstö- ja toiminnallisten kustannusten suhde

Toteuma, € / oppilas

- Henkilöstökustannukset
- Palveluiden ostokustannukset
- Aine- ja tarvikkeet
- Muut kustannukset

Kouluyksiköt kartalla

Yksikkö	Toteuma (€)	Toteuma (€ / oppilas)	Oppilaat	Erityisen tuen oppilaat	Tehostetun tuen oppilaat
Ehnroosin koulu	-4 455 070	-10 433	427	54	63
Hepolan koulu	-1 625 800	-9 794	166	51	15
Hirvihaaran koulu	-664 191	-9 355	71	1	7
Hyökännummen koulu	-2 765 053	-11 332	244	18	44
Kirkonkylän koulu	-1 683 609	-7 942	212	12	33
Myllymäen koulu	-2 066 465	-7 625	271	25	49
Nummisten koulu	-1 418 434	-9 850	144	6	14
Ohkolan koulu	-742 032	-8 834	84	2	12
Riihenmäen koulu	-6 382 817	-9 790	652	70	110
Sääksjärven koulu	-694 821	-9 518	73	0	8
Saaren koulu	-886 698	-11 667	76	3	14
Sälinkään koulu	-1 314 101	-12 397	106	4	19
Yhteensä	-24 699 091	-9 778	2526	246	388

[PowerBI raportointi \(nhgpb-client.azurewebsites.net\)](https://nhgpb-client.azurewebsites.net)

Opetuksen kustannusvertailua muihin kuntiin

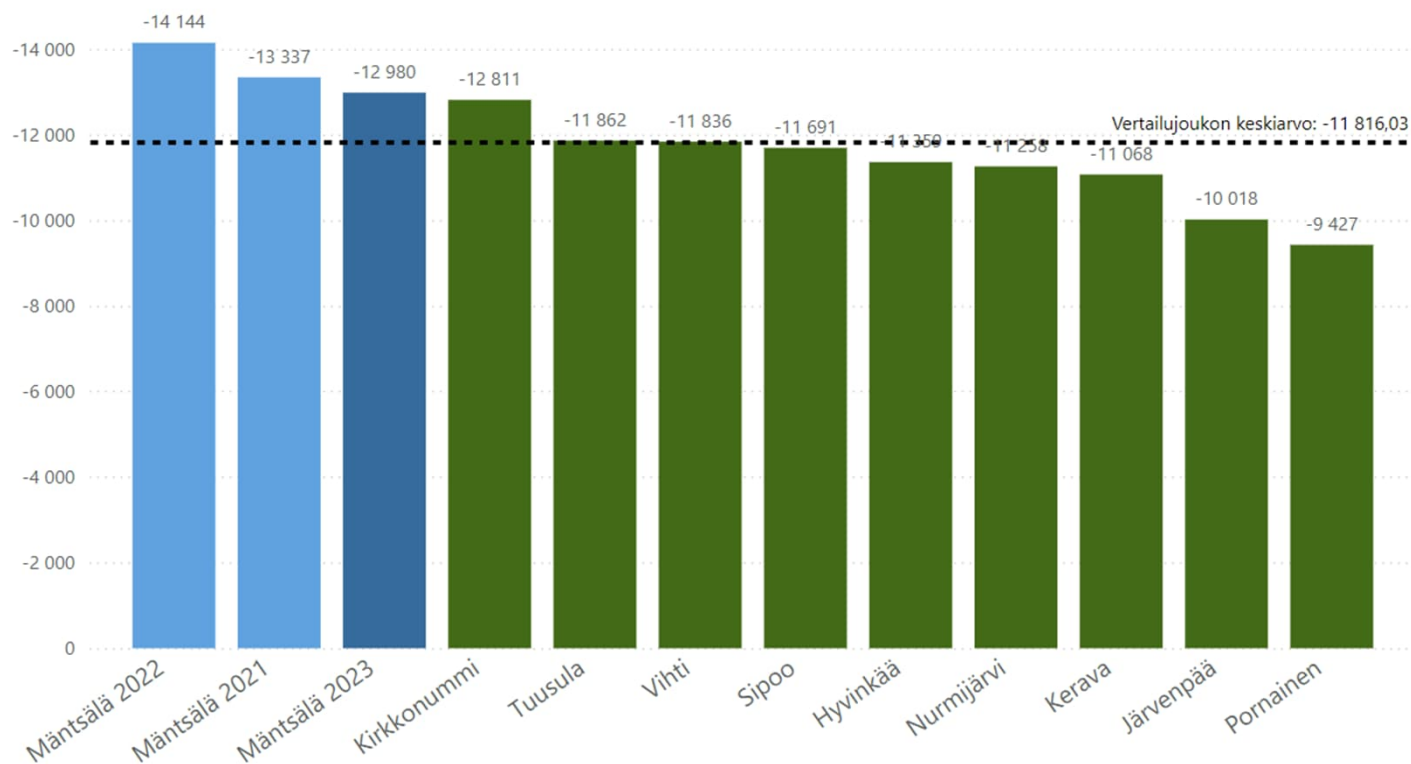
Vertailu kuumakuntaan

Lähde: Kuntamaisema 2023

Kokonaiskustannusten erittelyä, (Oppilaskohtainen kokonaiskustannus)

Oppilaskohtainen perusopetuksen kustannus (€ / Oppilas)

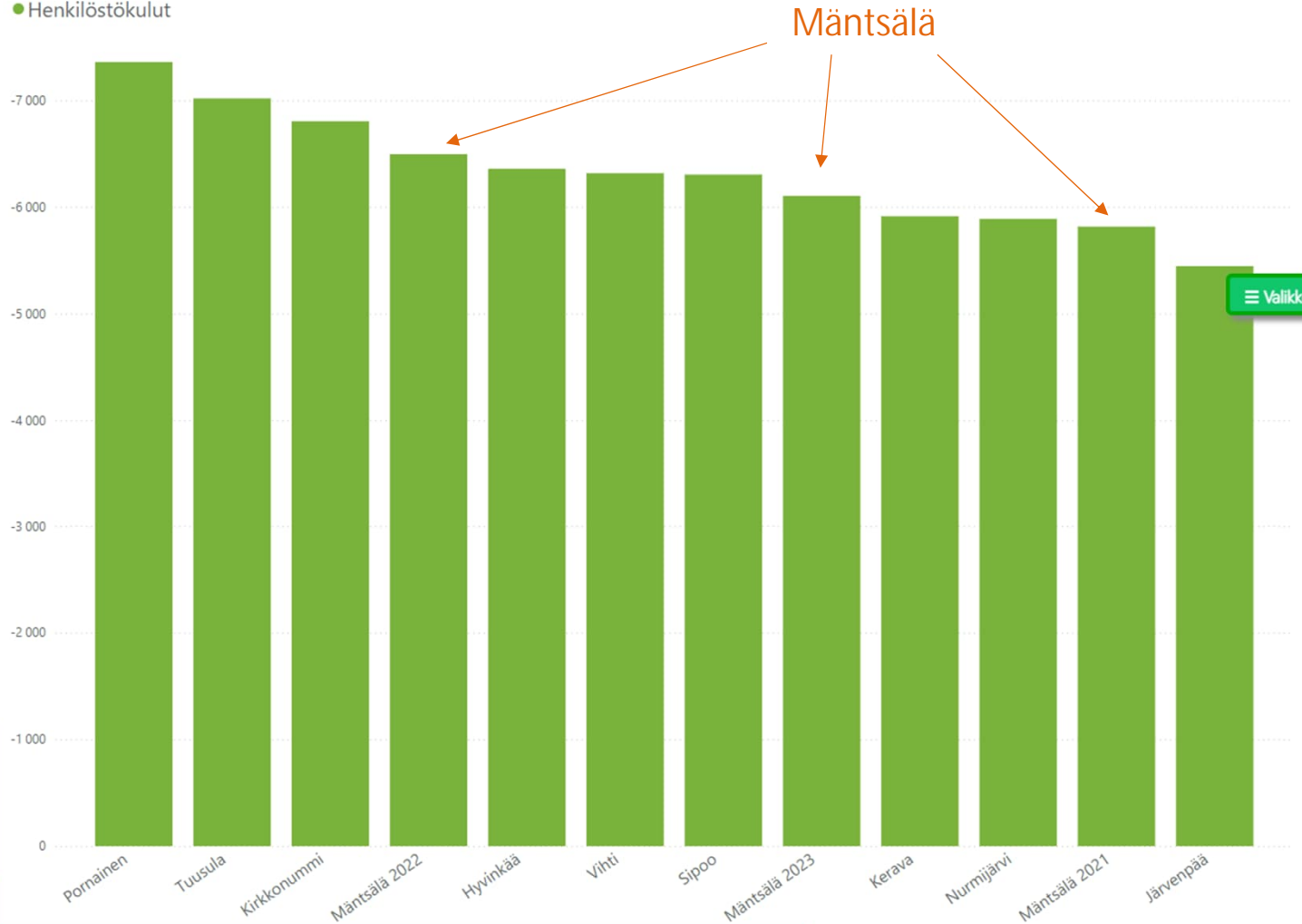

Kokonaiskustannusten erittelyä (Opetuksen osuus kokonaiskustannuksista)

Oppilaskohtainen tiliryhmän kustannus (€ / Oppilas)

● Henkilöstökulut

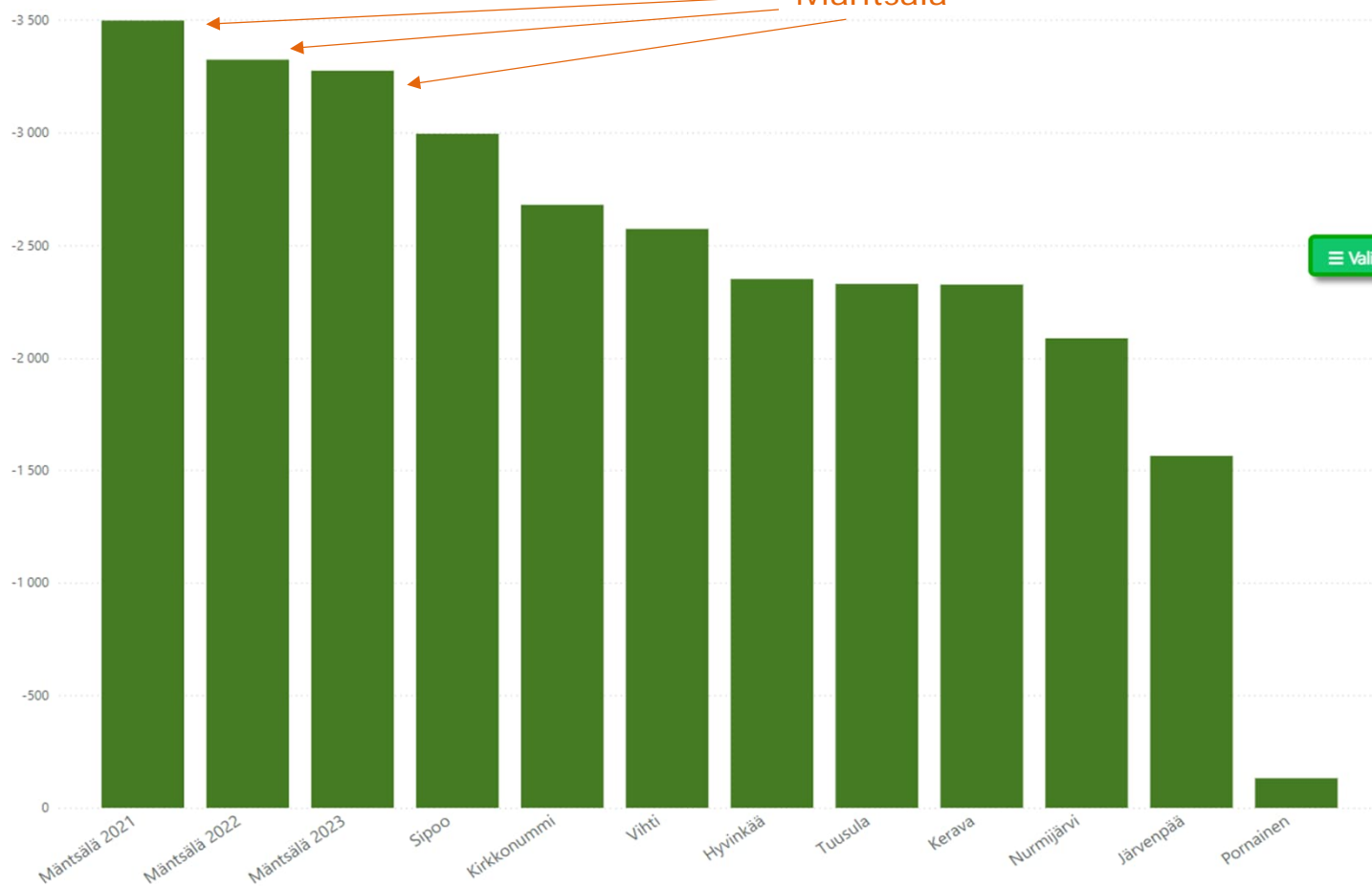
Kokonaiskustannusten erittelyä

(Vuokrien osuus kokonaiskustannuksista)

Oppilaskohtainen tiliryhmän kustannus (€ / Oppilas)

● Vuokratulot

Koulujen tilaskenaarioiden tarkastelu

Päähuomio Myllymäen koulussa

- Myllymäen koulun tilakysymyksen ratkaisu
 - Myllymäen koulun kiinteistön ratkaisun tarkastelussa on huomioitava sen vaikutukset keskustan ja keskustan alueen lähellä olevan kouluverkon kokonaisuuteen
 - kokonaistarkastelulla tuodaan päätöksentekoon muutoksen hallinnan näkökulma
 - kiinteistötarpeiden muutoksen taustalla olevien tekijöiden vaikutusten arviointi
 - jos tätä ei tehdä, Myllymäen koulua koskevien ratkaisujen vaikutusten arviointi muuttuu mahdottomaksi
 - antaa tilaa eri vaihtoehtojen keskinäiselle arvioinnille
 - kokonaisuuden tarkastelulla pyritään myös kuvaamaan tulevan kehityksen suuntaa koko kouluverkossa
 - päätöksenteon tukeminen ja vaihtoehtojen tarkastelun mahdollisuus
 - voidaan myös arvioida erilaisia kehityskulkuja
 - osallisuustyöskentely tarvitsee eri vaihtoehtojen välistä vertailua

Muita huomioita

- Koulujen skenaarioiden lähtökohtina ovat
 - FCG:n strateginen tilaselvitys 2023
 - MDI:n väestöennuste 2023
 - Opetuspalveluiden laatima oppilasennuste 2024-2030
 - Mäntsälän kunnan kiinteistötarkastelu
 - kunnan investointiohjelma
 - kiinteistöjen kuntoarvioinnit
 - Ohkola, Hirvihaara ja Sääksjärvi
 - Muutosten vaikutukset talouteen
 - opetukseen kohdennetun valtionosuuden kehitys
 - kokonaisarvio taloudellisista vaikutuksista eri skenaarioiden kesken
- Oppilasmäärän vähenemisellä on vuosikymmenen lopulla todennäköisesti vaikutuksia myös muuhun opetuksen palveluverkkoon
 - Todennäköiset vaikutukset esitetty skenaarioissa

Dia 40

MJO

Arvioitava uudelleen, käytetäänkö tätä diaa

Mäkinen Janne; 2024-08-09T07:50:55.182

Kouluskenaarioiden taustoja (1/2)

- Perheiden ja lasten määrän yhteistarkastelua
 - erillinen liite oheismateriaaleissa
- Oppilasmäärän vähenemisen vaikutuksia
 - nykyisellään jo olemassa olevissa alakouluissa on väljyyttä
 - syntyvyyden lasku aiheuttaa pitkäaikaisen koulunsa aloittavien oppilaiden ryhmien määrän vähenemisen
 - yläkoulujen oppilasmäärä laskee myös 2030-luvulla
 - yläkoulujen täyttöaste tulee laskemaan ja tilojen käyttöaste heikkenee
 - yhden yläkoulun ratkaisu ei ole lähitulevaisuudessa mahdollinen
 - henkilöstösuunnittelun tarve kasvaa
 - henkilöstösuunnittelu perustuu ryhmien määrään
 - henkilöstön määrän sopeuttaminen vaatii aikaa ja sitä tulee pystyä tehdä palveluverkon muutosten vaiheistuksen mukaisesti

Kouluskenaarioiden taustoja (2/2)

- Myllymäen koulun tilakysymyksen ratkaisun esittäminen
 - ratkaisu vaatii kouluverkon kokonaistarkastelua taustalle
 - samalla tarkastellaan Ehnroosin ja Myllymäen koulun yhtenäiskoulu-asiaa
- Yhtenäiskoulu
 - yläkoulujen oppilasmäärä voidaan tasoittaa
 - yläkoulut säilyvät pedagogisesti järkevinä toiminnallisina kokonaisuuksina
 - pedagoginen yhtenäisyys koko perusopetukseen
 - oppilaan koulupolun ennustettavuus
- Keskusta-alueen kokonaistarkastelu
 - Kiinteistöjen investointiohjelma
 - peruskorjaustarpeet
 - Oppilasmäärä kirkonkylällä ja keskustan välittömässä läheisyydessä olevissa kouluissa
- Käyttäjien tarpeet
 - Myllymäen koulun oppilaista suurin osa väistötiloissa
 - Sääksjärven koulussa väistötila
 - Tilapäisratkaisut Hepolan ja Kirkonkylän kouluilla
 - Hepolan koulun vammaisopetuksen järjestämipaikkaa tulee tarkastella kokonaistarkastelun yhteydessä (vammaisopetus = vaativa erityisopetus)
 - Hepolan koulun petu-opetuksen järjestämipaikkaa tulee tarkastella kokonaistarkastelun yhteydessä (petu-luokat = pedagogiset tukiluokat = vaativa erityisopetus)
 - Tuusula-koulusopimus ja yhteistyö Tuusulan kunnan kanssa (yläkouluopetus, A2-kieli)
 - Opetuksen ja tilojen käyttökustannusten suhde noin 50% / 50%. Suhdetta tulee korjata niin, että opetukseen käytettävä osuus kasvaa

Skenaariotarkastelu A-C

- Skenaariot
 - Skenaarioissa olevat koulujen oppilasmääräluvut ovat laskennallisia
 - laskenta perustuu oppilasennusteeseen ja tilojen käyttöastelaskentaan
 - ei olla tarkasteltu mahdollisesti tarvittavia muutoksia kiinteistöissä
 - esim. yläkoulun tilojen sopeuttamista alakoulun oppilaiden opetukseen
 - Skenaarioissa tarkasteltiin koko kouluverkkoa ja simuloitiin Myllymäen koulun ratkaisuvaihtoehtoja
 - simuloinnissa on huomioitu oppilasmäärän vähenemistä, investointien tarpeita, talouden muutoksia jne.
 - oppilaan koulutuspaikan lakisääteiset ehdot (Aluehallintoviraston tulkinta)
 - Kaikissa skenaarioissa lähdettiin kahdesta yhtenäiskoulusta Mäntsälässä
 - Kokonaisuuden tarkastelussa oli mukana ajallinen skenaario toimenpiteiden toteuttamisesta
- Ohjausryhmä
 - ohjausryhmän valinnan mukaisesti skenaario A:ta tarkasteltiin perusteellisemmin ja siihen verrattiin muita vaihtoehtoja B ja C

Skenaarioiden B ja C tarkastelua

- Skenaario B – Tuusula-sopimus puretaan
 - koulusopimuksen purkanimen voi alkaa aikaisintaan syksystä 2029, jolloin yläluokilla vapautuu riittävästi kapasiteettia
 - vuosiluokka kerrallaan
 - Tuusula-sopimuksen purku lisää opetuksen menoja
 - n. 50 000 € / ikäluokka, joka toistuu vuosittain kolmen ikäluokan ajan
 - Tilankäytön seurauksia
 - Hepolan koulu jää ja tarvitsee peruskorjauksen
 - Myllymäen koululle tarvitaan tilat (laajuus riippuu muista kouluratkaisuista)
 - Keskustan kouluista ei vapaudu tilaa muihin käyttötarkoituksiin

- Skenaario C - Myllymäen koulua ei rakenneta
 - Myllymäen koulun oppilaat sijoittuvat 2000-luvun alun laajennusosaan ja Ehnroosin tiloihin
 - Vammaisopetukselle rakennetaan tilat Myllymäen / Ehnroosin koulun yhteyteen
 - Oppilaat ovat väistötiloissa niin kauan aikaan kuin yläkoulusta vapautuvat tilat
 - Tilankäytön seurauksia
 - Hepolan koulu jää ja tarvitsee peruskorjauksen
 - Säilyttää nykyistä rakennetta ja tilankäytön tehostamista pystytään tekemään pääasiassa keskustan isoissa yksiköissä ja eteläisessä Mäntsälässä
 - Tulevien peruskorjausten tarve on suuri useissa yksiköissä
 - Keskustan kouluista ei vapaudu tilaa muihin käyttötarkoituksiin

Skenaario A – FCG-mallin sovellus

- Kaksi yhtenäiskoulua keskustassa
 - Ehnroos ja Myllymäki yhdistetään
 - tämä mahdollistaa kahden alakoulun siirtymisen uudisrakennukseen riippuen valitusta alakoulutarpeen rakentamisen laajuudesta (parakkien korvaaminen)
 - rakentamistarpeet
 - alakoulu- ja vammaisopetuksen tilat
 - mahdollistaa Hepolan koulun siirtymisen, kun alakoulutilat valmistuvat. Laajuudesta riippuen, voidaan tarkastella myös Sääksjärven koulun siirtymistä
 - yläluokille syöttäviä alakouluja: omat alakoululaiset, Numminen ja Kirkonkylä
 - Riihenmäen yhtenäiskoulu
 - kapasiteetti mahdollistaa Hirvihaaran yhdistämisen
 - Yläluokille syöttäviä alakouluja: Riihenmäki, Saari, Sälinkää ja Kirkonkylä?
- Kirkonkylän koululle sijoittuvat PETU-luokat (paviljonkiin)

lv. 2029-2030	oppilasmäärä	käyttöaste	Huom.
Hepola	154	37	Vaativa erityisopetus
Sääksjärvi	47	39	
Hirvihaara	61	50	
Ohkola	60	50	

Oppilasmäärän, kapasiteetin ja niiden vaikutusten arviointia

- Sääksjärvi
 - kapasiteetin käyttöaste 39% lv. 2029-2030
 - oppilaat (47) mahtuvat Ehnroosin/Myllymäen kouluun
 - Sääksjärvi toimii neljässä koulurakennuksessa, joista yksi väliaikaistila ja yksi pois käytöstä sisäilmasyistä (pl. kovien materiaalien käsityö)
- Hirvihaara
 - kapasiteetin käyttöaste 50% lv. 2029-2030
 - oppilaat (61) mahtuvat Riihenmäen kouluun.
 - Hirvihaara toimii kahdessa eri koulurakennuksessa. Koulussa ei ole liikuntasalia.
- Ohkola
 - kapasiteetin käyttöaste 50% lv. 2029-2030
 - oppilaat (60) mahtuvat Hyökännummen kouluun
 - Ohkolan koulu toimii kolmessa eri koulurakennuksessa.

Skenaario A (FCG-mallin sovellus, lv. 2029-2030)

Kouluyksiköt (* koulun kapasiteetti xxx),
värjittömät laatikot ovat toimintojen tarkastelua kouluyksikössä

Yhtenäiskoulu
Riihenmäki (*634)

Alakoulu 285
Riihenmäki 224
Hirvihaara 61

Yläkoulu 339
Riihenmäki
Saari
Sälinkää
Kirkonkylä?

Yhtenäiskoulu
Ehnroos (*420) +
Myllymäki

Alakoulu 364
Myllymäki 200
Hepola 117
Sääksjärvi 47

Yläkoulu 319
Myllymäki
Numminen
Kirkonkylä

Vammaisopetus (koko kunta)

Kirkonkylä 210 (*288)

Kirkonkylä 210

Petu-opetus (koko kunta)

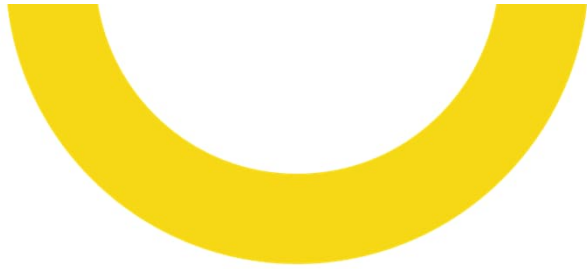
Sälinkää 68 (*168)

Saari 69 (*134)

Numminen 64 (*216)

Hyökännummi 231 (*384)

Alakoulu 231
Hyökännummi 171
Ohkola 60

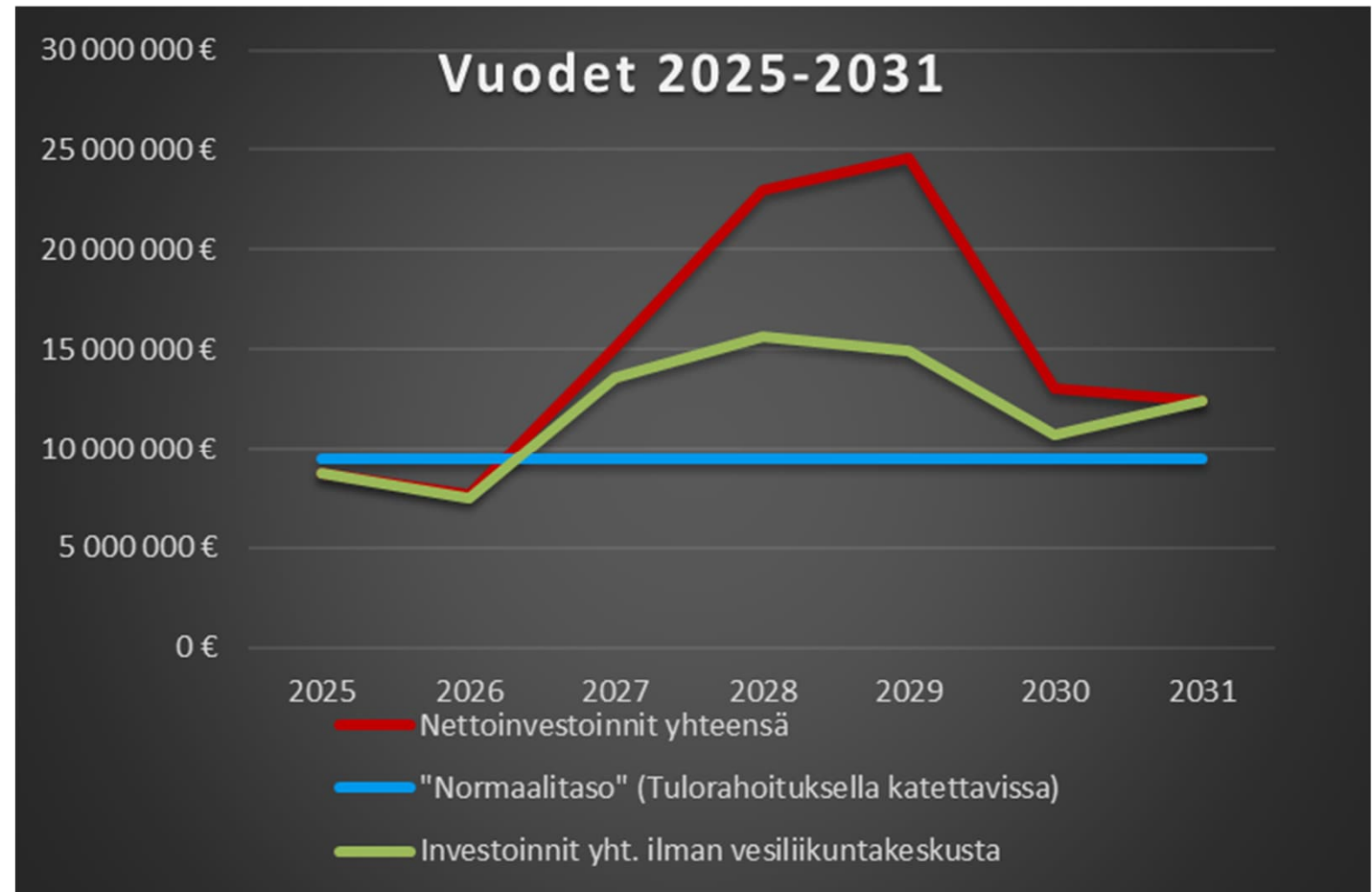
Kiinteistöjen investointitarkastelu ja kustannukset

Lähde: Tekniset palvelut

Investointikustannukset 2025 – 2031

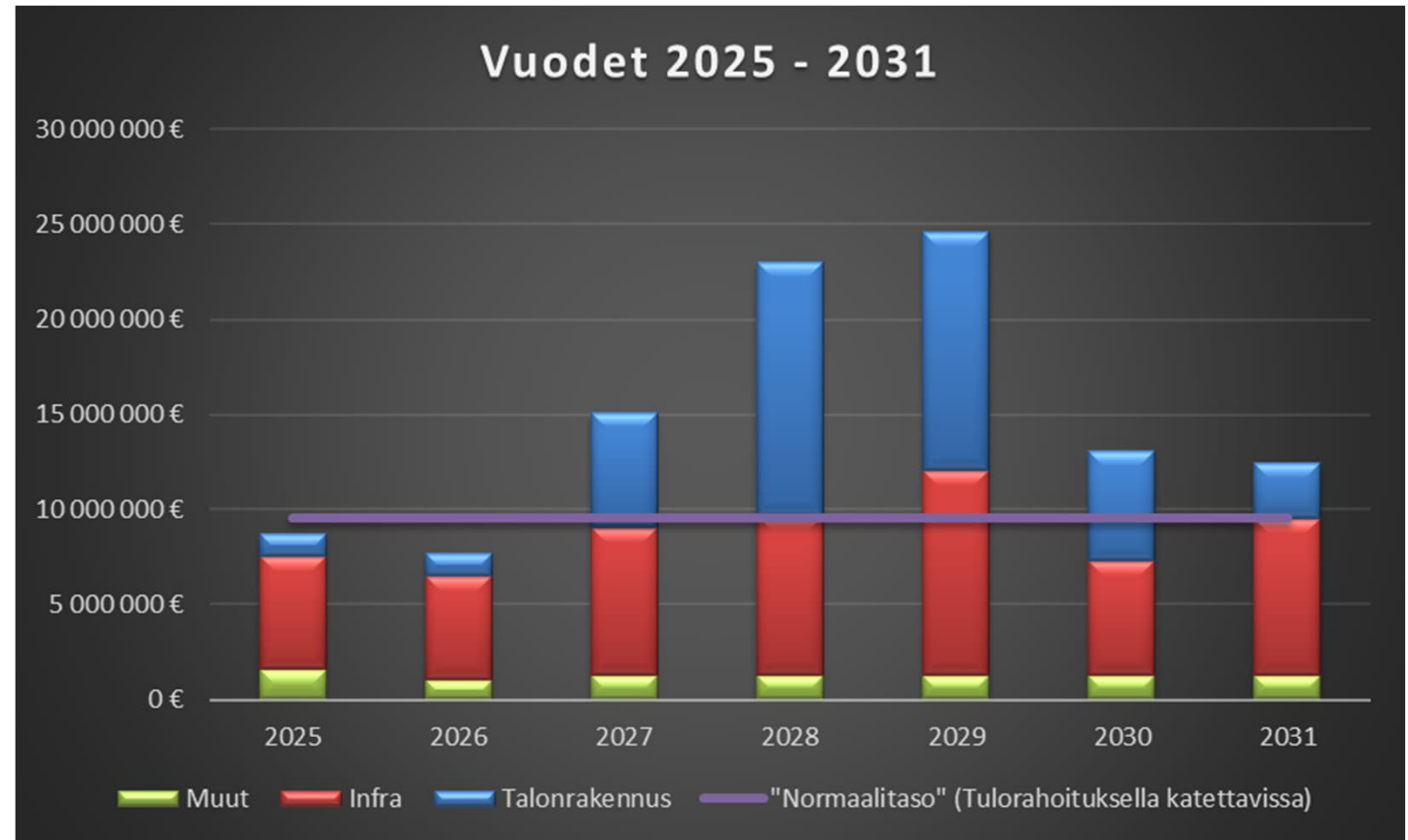
- Investointien aiheuttama lainakannan lisäys n. 38 M €
- Tulorahoituksella katettavissa investointeja n. 9,5 M € / v
- Huomioitu Hepolan osalta tavoitteena enintään 1 M € korjaus- / muutosinvestointi ("ei korjata kouluksi")
- Haasteena investointien taloudellisen toteuman kertymä erityisesti vuosille 2028-2030
- Laskelmiin sisältyy Myllymäen koulu skenaario A:n mukaisessa laajuudessa
- Kirjasto ei sisälly oheisiin laskelmiin
- Kustannukset hintatasossa 6/2024

Investointikustannukset 2025 – 2031

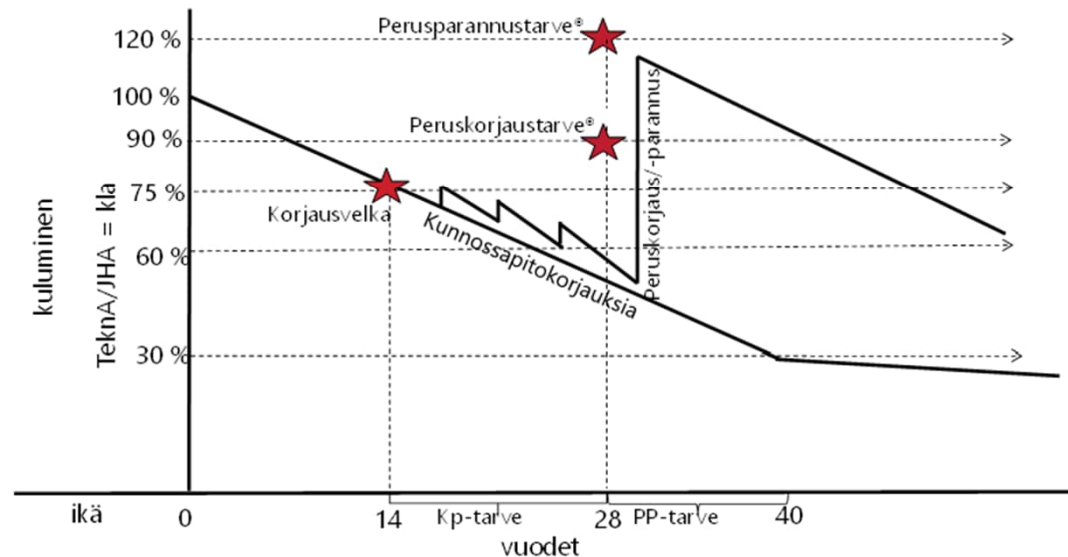
- Talonrakennus, mm:
 - Myllymäen koulu, rv 2027 - 29
 - Vesiliikuntakeskus, rv 2027 - 30
 - Hepolan suppea muutos, rv 2029 – 30
 - Keskuskeittiö korjaus, 2028
 - Kirjasto ei sisälly laskelmiin
- Infrarakentaminen, mm:
 - Pyydyskorven asuinalue, 2025-26
 - Pornaistentien / Poikkien tp-alue + tieyhteys Mt 140, 2027-30
 - Vuolteenpellon alue, 2028-31
 - Kapuli V, 2027
 - Tasalan asuinalue, 2027-28
- Vuosittaiset
 - jk/pp-hankkeet, päällystys
 - Yleiset alueet, puistot liikunta- ja leikkipaikat
- Kustannukset hintatasossa 6/2024

Kuntoarviot ja korjausvelka

- Kuntoarvioraportit on tehty Sustera Groupin (Raksystems) toimesta kiinteistössä tehdyn tarkastuksen perusteella keväällä 2024. Kuntoarviot on laadittu toimitilakiinteistöjen kuntoarvion suoritusohjetta (RT 103097) noudattaen.
- Rakennusten arvotiedot on päivitetty 2023 lopun tilanteisiin ja osalle rakennuksia arvot määriteltiin myös uudestaan katselmointineen, joka toteutettiin huhtikuussa 2024. Rakennusten arvotiedot on päivittänyt Trellum Consulting.
- Arvotietojen pohjalta on laskettu tunnusluvut: rakennusten nykykuntoa kuvaava kuntoluokka, korjausvelka, peruskorjaus- ja perusparannustarve.
- Määritelmällisesti omaisuuden korjausvelka kuvaa sitä rahamäärää, joka rakennuksista on tingitty, jotta ne olisivat kohtuullisessa käyttökelpoisessa kunnossa. Korjausvelan laskennassa nykykunnan lähtö- ja tavoitetasona käytetään 75 % kuntoluokkaa, joka saavutetaan noin 10–20 vuoden kuluessa valmistumisesta rakennuksen kulumisen vauhdista riippuen. Kun rakennuksen kuntoluokka menee alle tämän lähtö- ja tavoitetason (75 %), lasketaan kuinka paljon rahaa tekniseen arvoon ja nykykuntoon tulisi lisätä, jotta määritetty 75 % tavoitetaso saavutetaan. Tämän nykykunnan ja tavoitekunnan erotuksesta voidaan laskea ja määrittää yksittäisten rakennusten ja koko omaisuuden korjausvelka (€).

Kuva 1: Rakennuksen kulumisen ja sen pohjalta laskettavat omaisuuden tunnusluvut

Hirvihaaran koulu

Laskennallinen korjausvelka yht. 821 396 €

Kuntoarvioon liittyvä 10 vuoden PTS yht. 268 000 €

Kuntoarvion kohteena oli vuonna 1955 valmistunut koulurakennus. Lisäosana toimii vanha rakennus vuodelta 1900.

Kiinteistön PTS–ehdotus, yhteenveto korjaustarpeista

Kustannustaso 2024. Hintoihin sisältyy alv 24 %

Kiinteistöt	Valm/pk v
Hirvihaaran koulu	1955
Hirvihaaran puukoulu	1900
Hirvihaaran koulu, kentän huoltorakennus	ei tiedossa

Kustannusarvio (x 1000 €) ja ehdotettu toteutusvuosi

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Yht
Rakennetekniikka	0	81	0	10	0	4	0	0	10	0	105
LVIA-tekniikka	12	30	0	0	0	90	0	0	0	0	132
Sähkötekniikka	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	9
Kunnossapitosuunnittelu	17	1	0	0	3	0	0	1	0	0	22
Yhteensä	29	121	0	10	3	94	0	1	10	0	268

Ohkolan koulu

Laskennallinen korjausvelka yht. 484 374 €

Kuntoarvioon liittyvä 10 vuoden PTS yht. 357 000 €

Kuntoarvion kohteena oli vuosina 1898, 1953 ja 1990 valmistuneet rakennukset. Lisäksi 50-luvun rakennusta on laajennettu v 1997.

Kiinteistöt	Valm/pk v
Ohkolan koulu	1898
Ohkolan koulu (alakoulu)	1953
Ohkolan koulu, alakoulu laajennus	1998
Ohkolan koulu (liikuntarakennus)	1990
Ohkolan koulu, hirsitupa	ei tiedossa
Ohkolan koulu, autokatos	1990

Kiinteistön PTS-ehdotus, yhteenveto korjaustarpeista

Kustannustaso 2024. Hintoihin sisältyy alv 0 %

Kustannusarvio (x 1000 €) ja ehdotettu toteutusvuosi

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Yht
Rakennetekniikka	22	5	0	0	30	33	0	20	0	30	140
LVIA-tekniikka	13	99	0	24	0	4	0	4	0	4	148
Sähkötekniikka	4	0	20	7	0	0	5	1	5	5	47
Kunnossapitosuunnittelu	8	0	7	0	7	0	0	0	0	0	22
Yhteensä	47	104	27	31	37	37	5	25	5	39	357

Sääksjärven koulu

Laskennallinen korjausvelka yht. 353 264 €

Kuntoarvioon liittyvä 10 vuoden PTS yht. 231 000 €, kuntoarvion kohteena oli vuonna 2004 valmistunut koulurakennus

Kiinteistön PTS-ehdotus, yhteenveto korjaustarpeista

Kustannustaso 2024. Hintoihin sisältyy alv 24 %

Kiinteistöt	Valm/pk v
Sääksjärven koulu	2004
Sääksjärven vanha koulu	1898
Sääksjärven koulu keittolarakennus	1956

Kustannusarvio (x 1000 €) ja ehdotettu toteutusvuosi

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Yht
Rakennetekniikka	2	26	0	30	0	30	0	0	0	0	88
LVIA-tekniikka	0	0	65	0	20	0	0	0	0	0	85
Sähkötekniikka	0	0	20	4	12	0	0	10	4	0	50
Kunnossapitosuunnittelu	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Yhteensä	10	26	85	34	32	30	0	10	4	0	231

Toiminta ja talous

Vapaa-aikapalvelut

- Tilaratkaisujen vaikutuksia elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin tulosalueelle
 - Kirjasto
 - Kirjaston tilaratkaisu mahdollistaa toiminnallisen kehittämisen ja Kirjastolain mukaisen toiminnan
 - Henkilöstömäärä pysynee samana tai kasvaa maltillisesti
 - Sisäisten/ulkoisten vuokrien kasvua
 - Vapaa-aikapalvelut (liikunta ja nuoriso)
 - Henkilöstömäärä pysyy samana
 - Osittaista sisäisten vuokrien kasvua
 - Toiminnan monipuolistaminen ja suunnitelmallisuuden lisääminen
 - Toimintojen keskittäminen ja olemassa olevien tilojen tehokkaampi hyödyntäminen

Opetuksen kustannusten arviointia

- Opetuksen henkilöstömenojen säästöt
 - säästöt syntyvät oppilasmäärän vähenemisen myötä
 - henkilöstövaikutusten arvio oppilasmäärän laskun pohjalta (lv. 2029-2030), karkea arvio yhteensä n. 1,24 M€
 - alakoulut: arvio n. 850 000 €
 - yläkoulut: arvio n. 336 000 €
 - lukio: arvio n. 56 000 €
 - henkilöstömenojen säästöpotentiaali eri skenaarioissa
 - A:ssa suurin
 - ryhmien määrää pystytään vähentämään eniten ja ryhmien keskikokoa kasvattamaan suunnitelmallisesti
 - B:ssä pienin
 - yläkoulusopimus Tuusulan kanssa on edullinen Mäntsälälle
 - C:ssä
 - ryhmien määrä vähenee hieman, mutta ryhmien keskikokoa ei pystytä tehokkaasti kasvattamaan

Opetuksen kustannusten arviointia

- Opetuksen henkilöstömenojen säästöt suhteessa kustannuksiin
 - oppilasmäärän vähenemisestä kertyvä menojen lasku ei kompensoi kustannusten ja tulojen eroa
 - valtionosuudet vähenevät vuoteen 2030 mennessä arviolta reilu kolme miljoonaa euroa
 - kiinteistö- ja muut välilliset kustannukset nousevat
 - niiden suhteellinen osuus uhkaa nousta kokonaiskustannuksista yli 50 prosentin

Opetuksen kustannukset

- koulujen käyttötalouskustannukset muodostuvat seuraavasti
 - suorat kustannukset
 - henkilöstö (opetus ja oppilaan tuki)
 - iltapäivätoiminta
 - aineet ja tarvikkeet (opetus)
 - koulukuljetukset
 - kaluston poistot
 - välillisistä kustannukset
 - ateriapalvelut
 - siivouspalvelut
 - sisäinen vuokra sis. kiinteistöpalvelut (lämmitys, sähkö, kunnossapito, kiinteistöjen poistot ja lainanhoitokulut)
- Käyttökustannusmenot ovat pääosin sidoksissa kiinteistöihin ja niiden ylläpitoon
 - välillisiä menoja pystytään sopeuttamaan tehokkaasti vain osana palveluverkkotarkastelua

Rakennusinvestointien säästöpotentiaali

Koulurakennusten osalta *karkea arvio* rakennusinvestointien säästöpotentiaalista

- Säästöpotentiaali = vertaus siihen, että nykykäytössä olevat koulurakennukset pidetään käytössä ja niitä korjataan tarpeen mukaisesti laatutasoa kohottamatta, Hepola toteutettaisiin hyväksytyt tarveselvityksen ja Myllymäki hyväksytyt hankesuunnitelman mukaisesti.
- Laskelmissa käytetty tarveselvitysten, hankesuunnitelmien yhteydessä laadittuja kustannusarvioita indeksikorjaukset vuoden 2024 hintatasoon huomioiden. Hirvihaaran, Ohkolan ja Sääksjärven osalta laskennassa käytetty laskennallisia korjausvelkakustannuksia.
- Vammaisopetuksen tilojen rakentaminen on tarpeen joka tapauksessa, eikä siitä siten muodostu säästöpotentiaalia.

Skenaario A – säästöpotentiaali n. 11,2 M€

- Hirvihaaraan, Ohkolaan ja Sääksjärven ei enää investoida, Hepolaan korkeintaan suppea käyttötarkoituksenmuutos enintään 1 M€ peruskorjauksen (n. 7,7 M€) asemesta. Myllymäen yleisopetuksen uudisrakentamisen tilaohjelma supistuu hyväksytystä hankesuunnitelmasta n. 50%. Vammaisopetuksen tilat toteutetaan Myllymäen / Ehnroosin yhteyteen.

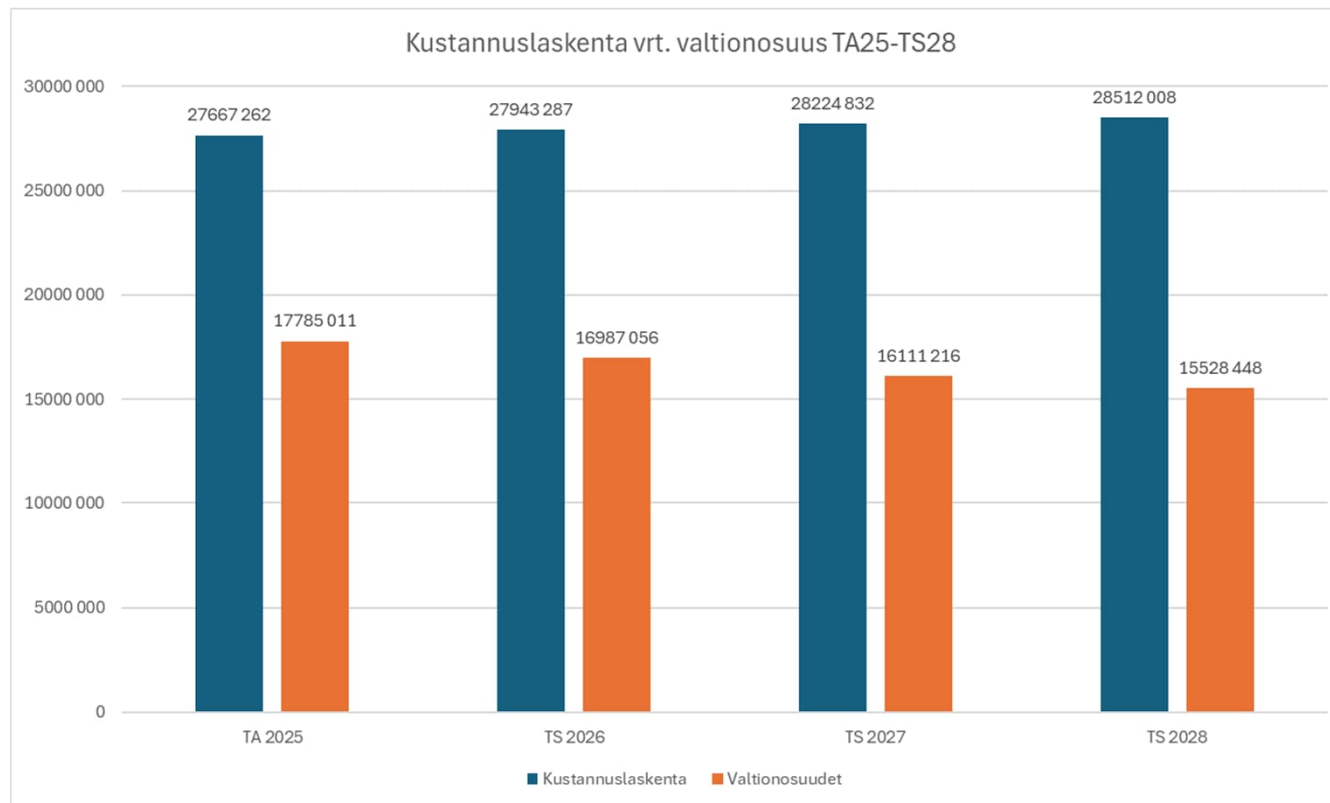
Skenaario B – säästöpotentiaali n. 1,7 M€

- Hirvihaaraan, Ohkolaan ja Sääksjärven ei enää investoida. Hepola ja Myllymäki toteutuvat hyväksytyjen suunnitelmien mukaisessa laajuudessa siten, että vammaisopetuksen tilat toteutetaan Myllymäen / Ehnroosin yhteyteen.

Skenaario C – säästöpotentiaali n. 4,5 M€

- Hirvihaaraan ja Ohkolaan ei enää investoida, Sääksjärven vanhimmasta koulurakennuksesta luovutaan, Myllymäen yleisopetuksen uudisrakentamisen tilaohjelma supistuu hyväksytystä hankesuunnitelmasta n. 50%. Hepola toteutetaan peruskorjauksen osalta, vammaisopetus Myllymäen / Ehnroosin yhteyteen.

Perusopetuksen kustannusvertailua valtionosuustuloihin verrattuna (Talousarvio ja suunnitteluvuodet v. 25-28, talousosasto)

Toimenpide-ehdotukset ja aikataulu

Tilaselvityksen toimenpiteitä

- Tilankäytön toimenpideohjelman tekeminen ja sen hyväksyminen syksyllä 2024
 - Alustavaa sisältöä
 - Vapaa-aikapalvelut
 - Kirjaston tilaratkaisua lähdetään edistämään
 - tarveselvityksen käynnistäminen
 - Monitoimitalon tarveselvityksen käynnistäminen kirjaston tarveselvityksen valmistuttua
 - Opetuspalvelut
 - Koulujen tilatarveselvityksen edistäminen
 - osallisuustyöskentely ennen valtuuston päätöstä toimenpideohjelmasta
 - Kouluille asetetaan toiminnallinen oppilasraja
 - Myllymäen alakouluratkaisu tehdään osana toimenpideohjelmasta ja talousarvioratkaisua syksyllä 2024
 - Investoinnit asetetaan tärkeysjärjestykseen ja tehdään aikatauluehdotus
 - Vesiliikuntakeskus aikataulutetaan osana kokonaisuutta
 - Kirjasto lisätään laskennallisena investointeihin

Aikataulu rakentamisen näkökulmasta

Keskeistä hankkeiden toteutumiselle esitetyn aikataulun mukaisesti on:

1. Sitova päätös tai linjaus tilatarveskenaario A:n noudattamisesta on tehty viimeistään joulukuussa 2024, jotta Myllymäen tarveselvityksen ja hankesuunnittelun päivittäminen voidaan aloittaa vuoden 2025 alusta ja Myllymäen tilojen käyttöönotto voisi toteutua 2029.
2. Valittua skenaariota tukeva päätöksenteko tulevaisuudessa useiden hankkeiden useissa eri vaiheissa (ks. aikataulukaavio)
 - Myllymäen koulu: suunnittelu 2025 - 2026, rakentaminen 6/2027 – 4/2029, toiminnan aloitus 8/2029
 - tarveselvityksen ja hankesuunnitelman päivitys 1/2025 >, jonka jälkeen yleis- ja toteutussuunnittelu (Akuutti!)
 - Hepolan siirtyminen uusiin tiloihin 1.8.2029 (yleisopetus ja vammaisopetus)
 - Hepolan petu-opetus siirtyy Kirkonkylän koulun yhteyteen 1.8.2029
 - Hepolan koulun suppeat muutostyöt kirjastotoimintaa varten 7/2029 – 3/2030
 - Monitoimitalon peruskorjaus 6/2030 – 5/2032, kun kirjastolla on tilat toisaalla (Hepola?) 5/2030
 - Vesiliikuntakeskus, suunnittelu 9/2026 – 12/2027, rakentaminen 3/2028 - 5/2030

Rakennushankkeiden aikatauluskenaario A:n mukaisesti																																		
Hankeaikataulu 1.7.2024 pp																																		
Tehtävä	2024		2025				2026				2027				2028				2029				2030				2031				2032			
	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Sitova päätös tai linjaus skenaariosta																																		
Myllymäen koulu																																		
Esisuunnitteluvaiheen valmisteluvaihe, suunnittelijoiden kilpailutus ja valinta																																		
Tarveselvityksen päivitys																																		
Tarveselvityksen hyväksyminen, Telin>KH>KV = Hankepäätös																																		
Hankesuunnitelman laadinta																																		
Hankesuunnitelman hyväksyminen, Telin>KH>KV = Investointipäätös																																		
Suunnittelu, suunnittelijoiden kilpailutus ja valinta																																		
Rakennuslupapäätös KKL																																		
Urakkalaskenta-asiakirjat, kilpailutus, urakoitsijavalinta																																		
Muutto väistötöihin																																		
Purku ja rakentaminen																																		
Vastaan- ja käyttöönottoaihe sekä toiminnan käynnistämisen																																		
Väistötilojen purku ja piha-alueiden viimeistelytyöt																																		
Hepola																																		
Tarveselvitys kirjastotoiminnaksi																																		
Tarveselvityksen hyväksyminen, Telin > KH = Hankepäätös																																		
Hankesuunnitelman laadinta																																		
Hankesuunnitelman päätöksenteko, Telin > KH = Investointipäätös																																		
Suunnittelu, suunnittelijoiden kilpailutus ja valinta																																		
Urakkalaskenta-asiakirjat, kilpailutus, urakoitsijavalinta																																		
Muutto																																		
Rakentaminen																																		
Käyttöönottoaihe																																		
Monitoimitalo																																		
Kuntotutkimukset																																		
Tarveselvitys																																		
Tarveselvityksen hyväksyminen, Telin > KH > KV = Hankepäätös																																		
Hankesuunnitelman laadinta																																		
Hankesuunnitelman päätöksenteko, Telin > KH > KV = Investointipäätös																																		
Suunnittelu, suunnittelijoiden kilpailutus ja valinta																																		
Urakkalaskenta-asiakirjat, kilpailutus, urakoitsijavalinta																																		
Muutto																																		
Rakentaminen																																		
Käyttöönottoaihe																																		
Vesiliikuntakeskus																																		
Asemakaavatyo ja sen hyväksyntä																																		
Päätös urakkamuoto (aikataulu laadittu kokonaisurakamallille)																																		
Rakennuttaja-, valvonta- ja suunnittelijakilpailutukset ja valinnat																																		
Hankesuunnitelman päivitys, olettamana nyk. tilaohjelma																																		
Hankesuunnitelman päätöksenteko, Telin > KH > KV = Investointipäätös																																		
Suunnittelu, suunnitelmien hyväksyntä TELIItk																																		
Rakennuslupapäätös																																		
Urakkalaskenta-asiakirjat, kilpailutus, urakoitsijavalinta																																		
Rakentaminen																																		
Käyttöönottoaihe																																		

Kiitos!

Tilatarveselvityksen ohjausryhmä
Tilatarveselvityksen valmisteluryhmä

Perheiden ja eri ikäisten lasten määrä Mäntsälässä vuosina 2006-2022

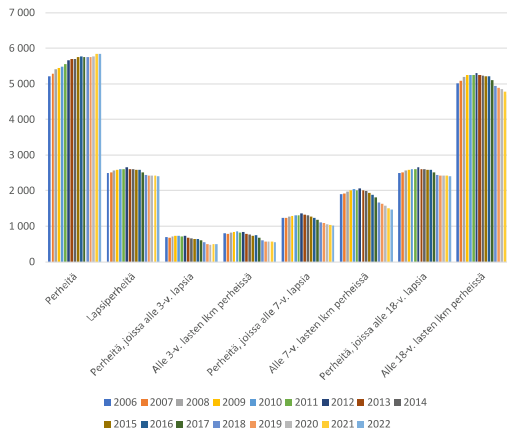
Lähde:

[StatFin](#) / [Perheet](#) / 12c1

-- Tunnuslukuja
perheistä perhetyypin
mukaan alueittain,
2006-2022

Perheiden ja eri ikäisten lasten määrä Mäntsälässä vuosina 2006-2022

	Perheitä	Lapsiperheitä	Perheitä, joissa alle 3-v. lapsia	Alle 3-v. lasten lkm perheissä	Perheitä, joissa alle 7-v. lapsia	Alle 7-v. lasten lkm perheissä	Perheitä, joissa alle 18-v. lapsia	Alle 18-v. lasten lkm perheissä
2006	5 208	2 496	685	795	1 241	1 907	2 496	5 020
2007	5 286	2 505	674	789	1 235	1 918	2 505	5 093
2008	5 414	2 563	715	821	1 265	1 969	2 563	5 190
2009	5 455	2 584	733	837	1 292	2 016	2 584	5 244
2010	5 489	2 599	739	860	1 308	2 044	2 599	5 255
2011	5 557	2 609	714	819	1 316	2 009	2 609	5 256
2012	5 659	2 658	733	832	1 355	2 057	2 658	5 304
2013	5 697	2 605	684	793	1 320	2 005	2 605	5 243
2014	5 704	2 605	652	763	1 302	1 998	2 605	5 236
2015	5 761	2 595	637	737	1 270	1 936	2 595	5 215
2016	5 778	2 592	646	749	1 231	1 882	2 592	5 217
2017	5 755	2 514	598	683	1 184	1 804	2 514	5 103
2018	5 754	2 445	550	615	1 110	1 675	2 445	4 951
2019	5 759	2 432	499	563	1 090	1 621	2 432	4 890
2020	5 780	2 422	486	561	1 059	1 584	2 422	4 857
2021	5 834	2 424	503	575	1 039	1 516	2 424	4 777
2022	5 849	2 406	490	554	1 017	1 468	2 406	4 688

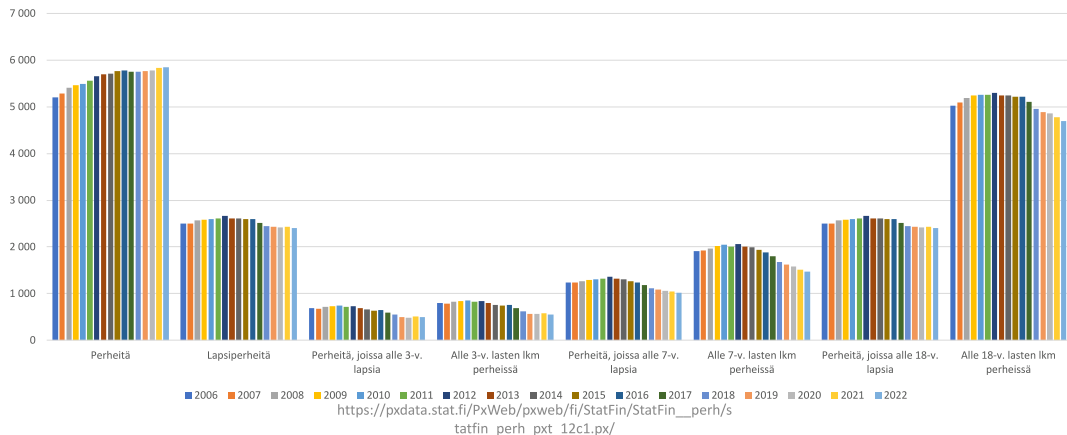

Perheiden, lapsiperheiden ja eri ikäisten lasten määrä Mäntsälässä vuosina 2006-2022

	Perheitä	Lapsiperheitä	Perheitä, joissa alle 3-v. lapsia	Alle 3-v. lasten lkm perheissä	Perheitä, joissa alle 7-v. lapsia	Alle 7-v. lasten lkm perheissä	Perheitä, joissa alle 18-v. lapsia	Alle 18-v. lasten lkm perheissä
2006	5 208	2 496	685	795	1 241	1 907	2 496	5 020
2007	5 286	2 505	674	789	1 235	1 918	2 505	5 093
2008	5 414	2 563	715	821	1 265	1 969	2 563	5 190
2009	5 455	2 584	733	837	1 292	2 016	2 584	5 244
2010	5 489	2 599	739	860	1 308	2 044	2 599	5 255
2011	5 557	2 609	714	819	1 316	2 009	2 609	5 256
2012	5 659	2 658	733	832	1 355	2 057	2 658	5 304
2013	5 697	2 605	684	793	1 320	2 005	2 605	5 243
2014	5 704	2 605	652	763	1 302	1 998	2 605	5 236
2015	5 761	2 595	637	737	1 270	1 936	2 595	5 215
2016	5 778	2 592	646	749	1 231	1 882	2 592	5 217
2017	5 755	2 514	598	683	1 184	1 804	2 514	5 103
2018	5 754	2 445	550	615	1 110	1 675	2 445	4 951
2019	5 759	2 432	499	563	1 090	1 621	2 432	4 890
2020	5 780	2 422	486	561	1 059	1 584	2 422	4 857
2021	5 834	2 424	503	575	1 039	1 516	2 424	4 777
2022	5 849	2 406	490	554	1 017	1 468	2 406	4 688

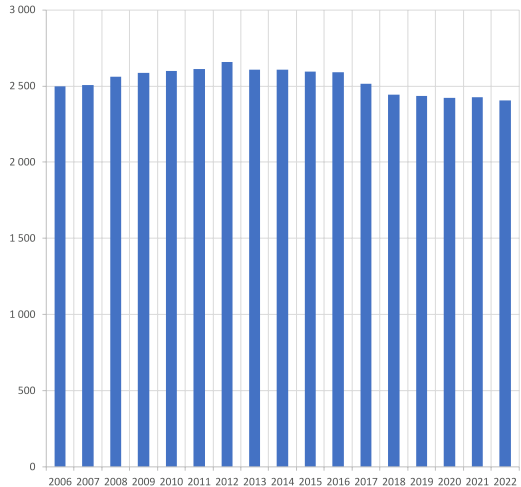
Perheiden ja lapsiperheiden määrä Mäntsälässä vuosina 2006-2022

Perheiden ja eri ikäisten lasten määrä Mäntsälässä vuosina 2006-2022

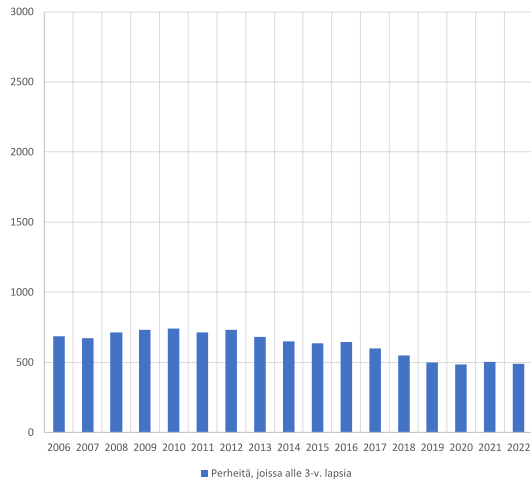
Lapsiperheiden
määrä
Mäntsälässä
vuosina 2006-
2022

	Lapsiperheitä
2006	2 496
2007	2 505
2008	2 563
2009	2 584
2010	2 599
2011	2 609
2012	2 658
2013	2 605
2014	2 605
2015	2 595
2016	2 592
2017	2 514
2018	2 445
2019	2 432
2020	2 422
2021	2 424
2022	2 406

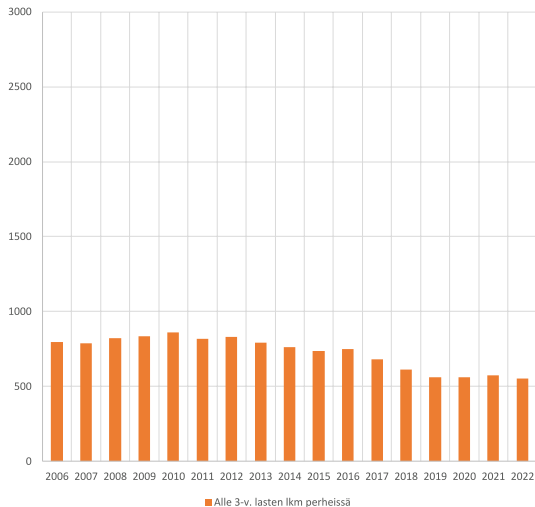

	Perheitä, joissa alle 3- v. lapsia
2006	685
2007	674
2008	715
2009	733
2010	739
2011	714
2012	733
2013	684
2014	652
2015	637
2016	646
2017	598
2018	550
2019	499
2020	486
2021	503
2022	490

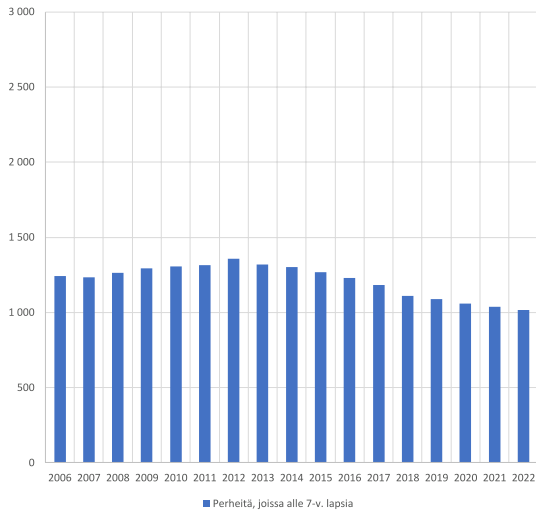
alle 3-v. lasten lkm
perheissä
Mäntsälässä
vuosina 2006-2022

	Alle 3-v. lasten lkm perheissä
2006	795
2007	789
2008	821
2009	837
2010	860
2011	819
2012	832
2013	793
2014	763
2015	737
2016	749
2017	683
2018	615
2019	563
2020	561
2021	575
2022	554

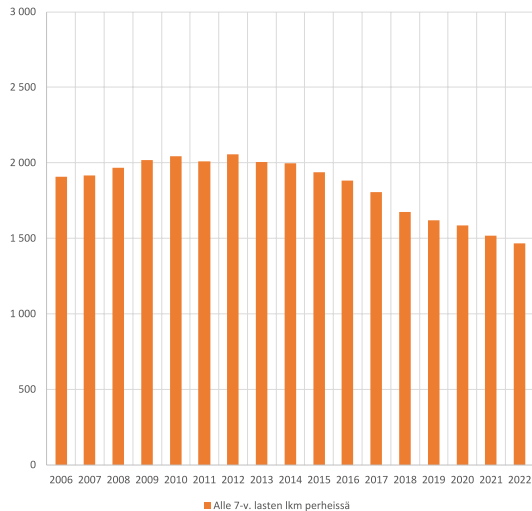

	Perheitä, joissa alle 7-v. lapsia
2006	1 241
2007	1 235
2008	1 265
2009	1 292
2010	1 308
2011	1 316
2012	1 355
2013	1 320
2014	1 302
2015	1 270
2016	1 231
2017	1 184
2018	1 110
2019	1 090
2020	1 059
2021	1 039
2022	1 017

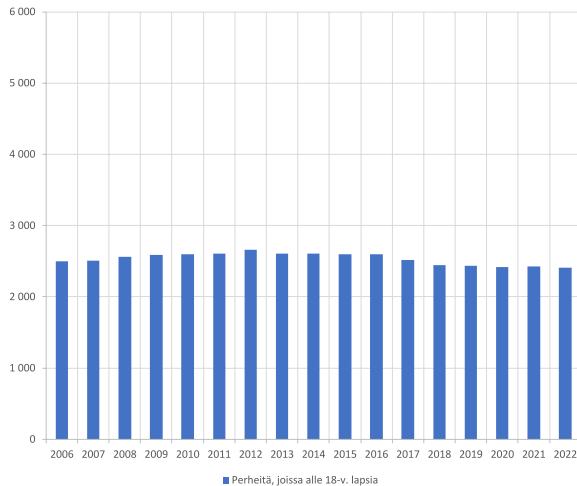

	Alle 7-v. lasten lkm perheissä
2006	1 907
2007	1 918
2008	1 969
2009	2 016
2010	2 044
2011	2 009
2012	2 057
2013	2 005
2014	1 998
2015	1 936
2016	1 882
2017	1 804
2018	1 675
2019	1 621
2020	1 584
2021	1 516
2022	1 468

Perheitä, joissa
alle 18-v. lapsia
Mäntsälässä
vuosina 2006-
2022

	Perheitä, joissa alle 18-v. lapsia
2006	2 496
2007	2 505
2008	2 563
2009	2 584
2010	2 599
2011	2 609
2012	2 658
2013	2 605
2014	2 605
2015	2 595
2016	2 592
2017	2 514
2018	2 445
2019	2 432
2020	2 422
2021	2 424
2022	2 406

alle 18-v. lasten
lkm perheissä
Mäntsälässä
vuosina 2006-
2022

	Alle 18-v. lasten lkm perheissä
2006	5 020
2007	5 093
2008	5 190
2009	5 244
2010	5 255
2011	5 256
2012	5 304
2013	5 243
2014	5 236
2015	5 215
2016	5 217
2017	5 103
2018	4 951
2019	4 890
2020	4 857
2021	4 777
2022	4 688

